

A large three-masted sailing ship, likely a tall ship, is shown from a low angle, sailing on a deep blue sea under a clear blue sky. The ship's hull is dark with a prominent red stripe along the waterline. The masts are tall and dark, with numerous white sails partially unfurled. A group of people is visible on the deck, looking out towards the horizon. The overall scene conveys a sense of adventure and maritime travel.

Szálljunk hajóra!

5. OSZTÁLY

EVANGÉLIKUS HITTAN

SZÁLLJUNK HAJÓRA!

SZÁLLJUNK HAJÓRA!

5. osztály

Evangelikus hittan

Koczor Tamás
Sándor Éva
Sólyom Anikó

Budapest, 2018

A könyv a Magyarországi Evangélikus Egyház támogatásával készült.

3., javított kiadás

Lektorálta
Ifj. Cserháti Sándor
Ruzsinszki Péter

A hittankönyvsorozatot szerkeszti:
A Magyarországi Evangélikus Egyház
Katechetikai Munkacsoportja
Vezető: *Kodácsy-Simon Eszter*

Minden jog fenntartva. Bármely másolás, sokszorosítás,
illetve adatfeldolgozó rendszerben való tárolás
a kiadó előzetes írásbeli engedélyéhez van kötve.

© A Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadója, 2018
© Koczor Tamás, 2018
© Sándor Éva, 2018
© Sólyom Anikó, 2018

TARTALOM

1. Útnak indulunk. Mit hozol magaddal?	7
2. Honnan jössz?	8
3–4. Mi van a kezünkben? Hogyan igazodjunk el a Bibliában?	10
KI VAGYOK ÉN ISTENNEK? KI ISTEN NEKEM?	12
5. Hol itt a csoda? + A csodálatos halfogás	12
6. Értékes vagy értéktelen? + Az elveszett drachma	14
7. Értékessé tehetem-e magam Isten előtt? + A gazdag ifjú	16
8. Valóban értéktelen volna? + A farizeus és a vámszedő	18
9. Mit tesz velem Isten? Mivé leszek én? + Zákeus	20
10. Ki az, aki lát? + A vak Bartimeus meggyógyítása	22
11. Ilyen Isten? + A tékozló fiú	24
12. Ilyen Krisztus? + Jézus megmossa tanítványai lábát	26
13. Hogyan kérjünk segítséget? + Jézus imádkozni tanít	28
14. Mit mondjak, mit kérjek Istentől? + Miatyánk	30
15. Beszélgethetek Istennel? + Imádság	32
A TEREMTETT VILÁG	34
16. Honnan van a világ? + A Biblia a világ kezdetéről	34
17. Milyen a Teremtő és milyen a teremtett világ? + Az első teremtetéstörténet	36
18. Milyen az ember, akit Isten teremtett? + A második teremtetéstörténet	38
MILYEN VAGYOK ÉN?	40
19. Mi a jó? Mi a rossz? + A bűneset	40
20. Hogy romlik el a jó? + A mi kísértéseink	42
21. Mivé lesz az ember? + Kain és Ábel	44
22. Mivé lett a világ? + Nóé története	46
23. Lehet újramezdeni? + Isten szövetséget köt Nóéval	47
24. Lehetnénk Istenné? + A Babel tornya	48
EMBERI KAPCSOLATAIM	50
25. Mitől közösség a közösség? + Krisztus teste	50
26. Kik azok, akik Jézust követik? + Jézus elhívja a tanítványokat	52
27. Követsz engem? + Jézus kiválasztja a tizenkettőt	54
28. Befogadnak engem? + A szentek közössége	56
29. Ki a nagyobb? + Jakab és János elsősége	58

30. Mindennek van határa? • A tanítványok tüzet kérnek a samáriai falura	60
31. Mi szabja meg életünk kereteit, rendjét? • Tízparancsolat	62
32. Tényleg csupa tiltás? • Tízparancsolat	64
33. Csak törvény és feladat, vagy segítség és útmutatás? • A Hegyi beszéd	66
 KÖZÖSSÉGI FORMÁK	 68
34. Hol és ki az én népem?	68
35. Hogyan bánunk az értékeinkkel?	70
36. Milyen örökséget hozunk magunkkal?	72
37. Kihez tartozom? • A 12 éves Jézus	74
38. Közétek tartozom-e? • Jézus Názáretben	76
 MI A KERESZTÉNYSÉG LÉNYEGE?	 78
39. Kit vár(t) a zsidóság? • Messiási prófécia	78
40. Hogyan érkezik Jézus közénk? • Angyali üdvözlés	80
41. Hogyan várjuk Jézust? • Mária és Zakariás éneke	82
42. Miért éppen a pásztorok? • A pásztorok látogatása	84
43. Felismertük-e a Messiást? • Simeon és Anna	86
44. Miért éppen a bölcsek? • A napkeleti bölcsek	88
45. Félelmetes-e Isten közeledése? • Te vagy-e a Messiás? • Keresztelő János igehirdetése	90
46. Ki az, aki bevonul Jeruzsálembe? • Virágvasárnap	92
47. Mi történik itt? • Utolsó vacsora	94
48. Legyen meg a te akaratod? • Jézus elfogatása	96
49. Te vagy-e a Krisztus? Te vagy a zsidók királya? • Jézus pere	98
50. Bizony, ez az ember Isten Fia volt! • Jézus kereszthalála	100
51. Miért kerestek a holtak közt az élő? • Jézus feltámadása	102
52. Tényleg te vagy, Uram? • Jézus megjelenik a tanítványoknak	104
53. „Szeretsz-e engem?” • Nagy halfogás a Tibériás-tengernél	106
54. Hogyan tovább? • Jézus mennybemenetele	108
 MILYEN AZ ÉLET AZ EGYHÁZON BELÜL?	 110
55. Mit tegyünk? • A tanítványok élete húsvét után	110
56. Nem hevült-e a szívünk? • Pünkösöd	112
57. Mi az egyház? • Az első gyülekezet	114
58–60. Lehet máshogy nézni az idő múlását?	116
 Hejhó, Fiúk! Hejhó, Lányok!	 118

1. Útnak indulunk. Mit hozol magaddal?

Van egy hajónk, a kikötőben áll.

Hamarosan indulni fog. Matrózokat keresünk!

1. Te mi lennél? Csak utaznál vagy dolgoznál is szívesen? Ha igen, melyik lennél?

- + hajósinas
- + fedélzetmester
- + kormányos
- + szakács
- + szállásmester
- + matróz
- + kapitány
- + navigátor
- + első tiszt
- + utas

Mutatkozz be!

Hajónkon van egy Hajóács. Kisujjában van a hajóépítés minden csínja-bínja. Igazi utazásról álmodik. Arra számít, hogy mi jól kormányozzuk az ő hajóját. Minden érdeklő, szereti az izgalmas kérdéseket, és szeretne minket megismerni.

2. Ez a hajó a mi hittanóránkat példázza. Hogy veszünk részt rajta? Utazni akarunk, egyszerűen jelen lenni, vagy szívesen teszünk érte valamit?

3. Te mit hozol fel a hajóra? Megmutatod a bőröndödet? Mi van benne?

- + kíváncsiságod
- + élményeid
- + gyűlekezeted
- + régi iskolád
- + családi fényképek
- + aggodalmaid
- + ...

Mi hiányzik belőle?

Mit dobnál ki belőle?

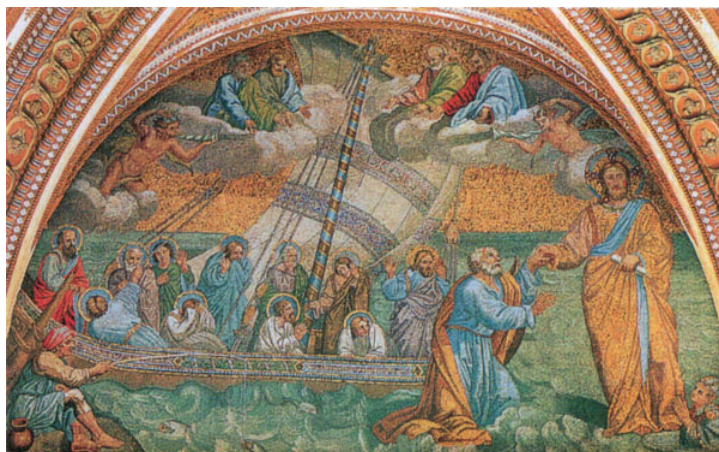
Minden együtt lehet, jó kapitány, matrózok, utasok, még maga a Hajóács is, de mégsem tudunk elindulni, ha nincs szél. Akkor itt maradunk vesztegelve a kikötőben. Lehetne valamiféle motorral pótolni egy ideig, de azzal nem jutunk messzire. Honnan jön a szél? A szelet Isten adja, kérhetjük tőle. Ajándék már az is, hogy most együtt lehetünk. Most feltámad a Szél! Indulás!

2. Honnan jössz?

Tudod-e, hogy a hajó keresztény szimbólum is, az egyház jelképe? Egy hajó sokféle embert szállít, békés vizeken és nagy viharban is biztonságot ad.

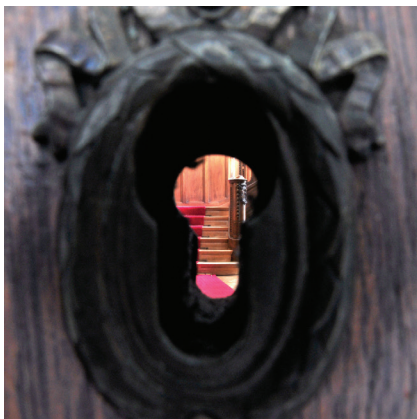

1. Gyűjts olyan bibliai történeteket, amelyekben hajó szerepel! Kik utaznak ezekben a hajókban? Merre járnak?

2. Mi mindent látunk ezeken a képeken? Kit, kiket ábrázolnak a képek? Amikor a képeket nézed, milyen kérdéseket tennél fel velük kapcsolatban?

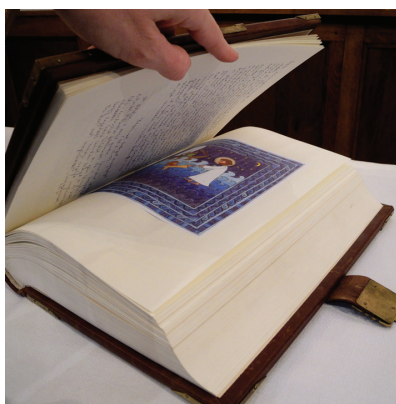

3. Tudtad, hogy a templomnak is hajói vannak? Háromhajós templomokban a középső, magas részt főhajónak hívjuk, kétoldalt az alacsonyabb részeket mellék hajónak nevezzük. Mesélj el valamit, amit te egy templomban láttál vagy megéltél!

4. Gyűjtsd ide azokat a bibliai történeteket, amelyekkel találkoztál már! Írd a kép köré!

„A sokaság álmélkodott Jézus tanításán, mert úgy tanította őket, mint akinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudóik.” (Mt 7,29)

A hittanórán szeretnénk együtt

- ✦ sokat és őszintén beszélgetni;
- ✦ együtt gondolkodni arról a világról, amelyben élünk;
- ✦ megfigyelni és megismerni az embereket Jézus körül;
- ✦ megismerni Jézust;
- ✦ megismerni önmagunkat és egymást;
- ✦ találkozni Istennel;
- ✦ erőt meríteni arra, hogy Jézus szeretetében, szeretetével éljünk.

Te mit szeretnél még?

3–4. Mi van a kezünkben? Hogyan igazodjunk el a Bibliában?

Hogyan lehet segítségemre egy könyv?

Kortársaitok a következőket írták:
Azért fontos nekem a Biblia, mert...

...megtanulunk belőle Istennel lenni, és azt, hogy ő soha nem hagy minket cserben.

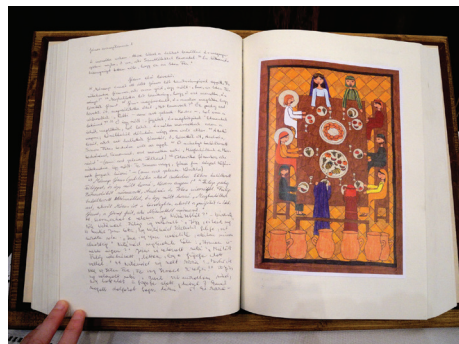
...Isten a Biblián keresztül szól hozzánk. Tulajdonképpen Isten üzenete nekünk.

...szerintem az emberek nem tudják magukat irányítani, bár azt mondják, hogy nincs szükségük főnökre. A Biblia segít, elmondja, mint egy főnök, de mégis mi választhatunk, hogy követjük-e.

...megismerhetjük belőle Istent, Jézus Krisztust. Megismerhetjük Isten végtelen szeretetét és türelmét. Útmutatást kaphatunk belőle mára is.

...Isten csodájáról és végtelen szeretetéről ír.

...ismernünk kell azt a „személyt”, aki egész nap velünk van és segít nekünk.

1. Összekeveredtek a betűk a szavakban. Fejtsd meg a rejtvényt!

LBÁAM ETŐLT MCSEÉS A ET IÉGD,
ÖVENYSÉM VÁGLISÁSOGA.

A Biblia görög szó, jelentése „könyvek”. Az Ószövetség a zsidósággal közös kincsünk, 39 könyvét olvashatjuk. Nagy része héberül íródott, Jézus születése előtt. Az Újszövetség Jézus életét és Krisztus egyházának, a kereszténységnek a kezdeteit mutatja meg nekünk. Görög nyelven íródott, 27 könyve van.

A Biblia Isten igéjét tartalmazza, benne Isten szól hozzánk. Emberek írták, mégis Istentől származó könyv, hiszen Isten Szentlelke munkálkodott a könyvek szerzőiben, szerkesztőiben. „Ezek pedig azért vannak megírva, hogy higgyétek: Jézus a Krisztus, az Isten Fia, és e hitben életetek legyen az ő nevében.” (Jn 20,31)

2. Írd a könyv neve mellé a rövidítést vagy a rövidítés mellé a könyv nevét!

1Móz	Mk
Zsolt	János evangéliuma
1Kir	ApCsel
Ézsaiás próféta könyve	1Tim
Jer	Pál levele az efezusiakhoz

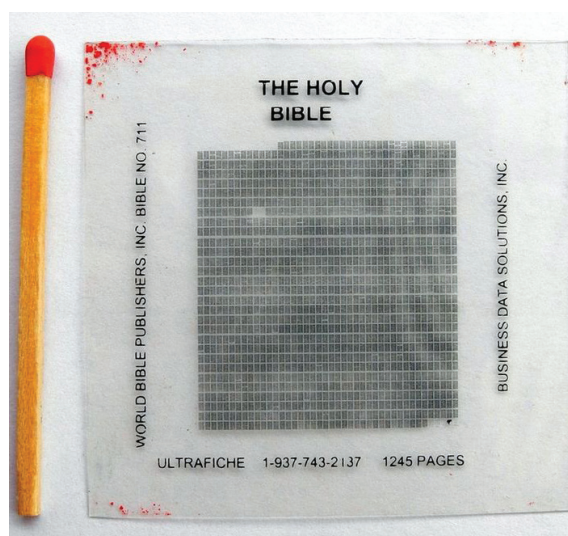
Érdekességek a Bibliáról

A Bibliát több mint negyven szerző körülbelül 1500 év alatt írta.

A világon számon tartott 6900 nyelv közül eddig 2454 nyelvre fordították le a Bibliának legalább egy könyvét. A Biblia messze a legtöbb nyelvre lefordított könyv a világon. A teljes Bibliát eddig 438 nyelvre fordították le, az Újszövetséget további 1168 nyelvre. A protestáns bibliafordítások jelenleg körülbelül 600 új bibliafordításon dolgoznak szerte a világon. Évente körülbelül 20 millió Bibliát nyomtatnak. 1452-ben Gutenberg nyomdájában készült az első nyomtatott Biblia Mainzban. Azóta több mint 2,5 milliárd példányt adtak ki. Átlagos olvasási sebességgel körülbelül 70 óra alatt lehet végigolvasni az egész Bibliát. Napi négy fejezet elolvasásával egy év alatt jól végigolvasható mind a 66 könyv. A legkisebb nyomtatott Biblia 4,5 cm magas, 3 cm széles és 2 cm vastag. Angliában készítették, 878 oldalas. Ezt a 20 gramm súlyú Bibliát nagytóval jól lehet olvasni.

Sokáig egy 3x4 cm-es diakockára készített, bélyegnagyságú Biblia volt a legkisebb, amely mikroszkóppal olvasható. A technika rohamos fejlődésével azonban egyre kisebb helyre lehet szöveget elhelyezni. Stephan Sauter linaui elektromérnök 4x4 miliméteres chipre véste föl a Szentírás szövegét, amelyet üveggel vont be. 1600-szoros nagyítással olvasható. Az így készített Bibliát kis kereszt középebe illeszti, ékszerként hordható.

A világ legnagyobb Bibliáját egy Los Angeles-i asztalos készítette két év alatt fából. Minden lapja egy 1 méter magas vékony falap. A 8048 oldal összsúlya 547 kg, vastagsága 2,5 méter.

3. Te milyen Bibliákat láttál már?

KI VAGYOK ÉN ISTENNEK? KI ISTEN NEKEM?

5. Hol itt a csoda? + A csodálatos halfogás

📖 Lk 5,1–11

A Genezáret-tó Galilea édesvizű tava. A környéken a halászat adta sok ember megélhetését. Nagyon nehéz munkát végeztek a halászok. Éjszaka és hajnalban mentek a vízre, mert ilyenkor a halak közelebb úsznak a vízfelszínhez. Különböző hálókka dolgoztak: volt hajítóháló, amelyet a partról vetettek a vízbe, volt olyan hosszú kerítőháló (250 m), amelyet két hajó között feszítettek ki. A kifogott halakat nyersen vagy besózva, tartósítva adták el a piacon. Ha nem volt sikeres a fogás, akkor a családnak aznap nem volt bevétele.

1. Valaki már megint beleszól a dolгодba. Mit válaszolsz?

Te ehhez nem értesz...

Miért szólsz bele?

Miért gondolod, hogy jobban tudod?

De a tanító néni azt mondta, hogy...!

De hát az úgy biztos nem lesz jó!

Mi az igazi csoda ebben a történetben?

„Menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok, Uram!” → Alkalmatlan vagyok.
„Ne félj, ezentúl emberhalász leszel.” → Alkalmassá teszlek!

Miért érzi magát Simon Péter bűnösnek? Hiszen semmi rosszat nem tett...

Jézus tanítani kezd és tanítványokat keres. Megjelenik a Genezáret-tónál, tömegek jönnek, és hallgatni akarják őt. Ő pedig nézi a halászokat, akik éppen most kötöttek ki, fáradtan szállnak ki a hajóból és kezdik mosni a hálójukat. Szükség van a segítségükre! Ahhoz, hogy a tömeg jól hallja őt, beljebb kellene állnia a víz fölé, ami jól viszi a hangot. A halászok segítségét kéri. Vajon miről beszél Jézus a sokaságnak? Nem tudjuk, csak azt, hogy Simonnak tetszik. Úgy érzi,

Jézus igazat mond, bízni lehet a szavában. Ekkor áll elő Jézus egy egészen szokatlan ötlettel: fényes nappal, alkalmatlan időben, alkalmatlan helyen halászatra biztatja Simont. Simon, a profi halász nem ellentmond, csak a csodálkozását fejezi ki. Az elmúlt éjszaka kudarcáról mesél, az esélytelenséget latolgatja, de – mert épp az imént hallgatta Jézust – az ő szavára megteszi, amit kér. Ezért élheti meg azt a csodát, hogy halaktól szakadozó hálót kell a partra vonniuk. Életében nem volt még ekkora fogása! Micsoda bőség! Amikor ebben fölismeri Jézus hatalmát, nem tehet mást, mint hogy leborul előtte. Úgy érzi, ő nem méltó Jézus közelségére. Jézus azonban nem megy el, hanem bátorítja Simont: Ne félj! Éppen őt szeretné munkatársának választani, tanítványának hívni. Simon pedig követi őt. Itt az igazi csoda! Jézus közelében egészen megváltozik Simon élete!

2. Kilenc tulajdonnév szerepel a történetben, illetve a hozzá tartozó tankönyvi szövegben. Megtalálod őket? Kis segítséget kapsz hozzá:

- a) Ennél a tónál játszódik a történet: _ _ _ _ _
- b) Nagy sokaság tódul hozzá: _ _ _ _ _
- c) Így hívják azt, aki emberhalász lesz: _ _ _ _ _
- d) Így hívják két halász édesapját: _ _ _ _ _
- e) Ebben a tartományban, Palesztina északi részén fekszik a tó: _ _ _ _ _
- f) Ez az egyik halász második neve: _ _ _ _ _
- g) Így szólítja meg az egyik halász Jézust: _ _ _ _ _
- h) Ők is halászok voltak: _ _ _ _ _ , _ _ _ _ _

6. Értékes vagy értéktelen? + Az elveszett drachma

 Lk 15,8–10

1. Milyen tárgyak értékesek, melyek értéktelenek számodra? Írd a megfelelő rajzra!

Hogyan olvassuk a példázatokat?

A példázatok Istenről és az ő országáról szólnak. Jézus olyan képekkel teszi érthetővé mondanivalóját, amelyeket kortársai jól ismertek. Amikor a példázatokat halljuk, jó ismernünk azt a világot, amelyben Jézus élt. És mindig szem előtt kell tartanunk azt is, hogy Jézus, aki mindezt elmondja, Isten Fia. A példázatokban fölvetett kérdésekre Jézus néha a saját életével, cselekedeteivel válaszol.

A drachma görög pénz, körülbelül azonos értékű egy római dénárral. Mindkettő körülbelül 4 gramm súlyú ezüstpénz. Egy család egy napi megélhetéséhez egy dénárra volt szükség.

Nagy Heródes rézpénze

Pilátus által veretett bronzérme,
rajta Tiberius császár nevével

Az elveszett drachmáról szóló történet példázat, ezért a következő kérdéseket fel kell tennünk magunknak:

- Mit jelent az, hogy az asszony keresi a drachmát?
- Miért csak egy drachma szerepel a példázatban?
- Miért örül az asszony? Mit jelent az asszony öröme?
- Hol van Isten ebben a történetben?
- Hol vagyok én ebben a történetben?
- Milyen érzés, amikor megtalálnak?

Kinek, milyennek lát engem Isten? Jézus példázata azt mutatja nekünk, hogy végtelenül értékesek vagyunk Istennek. Sokkal értékesebbek, mint mi magunk gondolnánk. Egy drachma nem nagy vagyon. A példázatbeli asszony mégis hihetetlen kitartással keresi ezt az elveszett drachmát. Isten is mindent megtesz azért, hogy ránk találjon, és felfoghatatlanul nagy az öröme, amikor hozzá térünk.

2. A példázatbeli asszony a drachmát keresi. Most te keresd meg a tíz legfontosabb szót a történethez!
Írj a történetnek megfelelő igaz állításokat a megtalált szavakkal!

E	R	T	Z	K	U	I	P	O	A
Ö	S	P	D	E	F	G	É	I	H
R	J	É	K	R	L	L	Í	S	C
Ö	E	L	V	E	S	Z	E	T	T
M	E	D	R	S	O	T	Ú	E	Z
U	L	Á	M	P	Á	S	P	N	Á
T	Í	Z	C	V	B	A	N	M	E
D	R	A	C	H	M	A	P	Í	G
M	U	T	A	L	Á	L	S	E	Y

7. Értékessé tehetem-e magam Isten előtt? ✦

A gazdag ifjú

📖 Mk 10,17–27

1. Készítsetek állóképet, jelenítsétek meg a következő érzéseket:

büszke elutasított örömteli nyitott
elutasító öntudatos szomorú csalódott

„Egyvalami hiányzik még belőled: menj, add el, amid van, és oszd szét a szegények között, akkor kincsed lesz a mennyben; azután jöjj, és kövess engem.” (Mk 10,21)

Tényleg egyvalamit kér Jézus? Vagy kettőt? És miért éppen ezt?

Mit tegyek?
Mi a jó?
Megtettem mindent...
Mit tegyek még?

Miért nem jó ez a logika?

Miért volt szomorú az ifjú? Mit sajnál?
A vagyonát félti? Az Isten országát siratja?

Az eredeti szövegben lehet, hogy nem teve, hanem hajókötél szerepel, és a tű foka sem biztos, hogy a varrótűről szól. Lehet, hogy egy szűk, kicsi gyalogoskapu neve volt Jeruzsálem városfalán. Akárhogy is: átjutni rajta lehetetlen. Jézus éppen a lehetetlenséget akarja megmutatni nekünk.

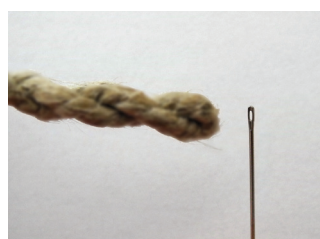
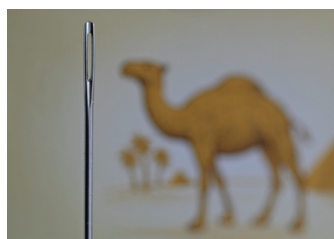
„Az embereknek lehetetlen, de az Istennek nem, mert az Istennek minden lehetséges.” (Mk 10,27)

Tudom-e értékesé tenni magam? A gazdag ifjú legfőbb igyekezete, hogy megmutassa Jézusnak, milyen komoly, értékes ember ő. Célrátörő, hiszen bár fiatal még, az élet legfontosabb kérdését teszi föl: Mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet? Milyen jó, hogy foglalkoztatja ez a kérdés! Úgy gondolja, hogy ami rajta múlik, azt ő megteszi, meg tudja tenni. Jézus nem haragszik erre a fiúra, nem nevezi beképzeltnek, csak egyet kér tőle: Azt, ami neked olyan fontos az életedben, amiben bízol, éppen azt oszd szét a szegények között. A fiú rájön arra, hogy nagyon nehéz volna eleget tenni Jézus kérésének. Szomorúan ballag el.

Jézus tanítványai is megdöbbennek. Akkor hiába minden igyekezet? Akkor lehetetlen bejutni Isten országába? Mintha Jézus is ezt mondaná... Hiszen a tevének lehetetlen...

Jézus körbenéz a riadt tanítványokon, és rádöbben a feladatra: nem nektek kell megpróbálni a lehetetlent! Isten az, aki titeket az ő országába visz, akármennyire is lehetetlennek tűnik ez a ti számotokra!

Ezt az elképzelhetetlenül nagy ajándékot kapjuk már akkor, amikor megkeresztelnek minket: Isten a gyermekévé fogad. Így is szólítja Jézus a történetben tanítványait: „Gyermekeim!”

2. Jézus nem haragudott erre a gazdag ifjúra. Fejtsd meg a rejtvényt, lóugrásban keresd meg, hogyan tekintett Jézus az ifjúra! A bal felső sarokból indulj!

M	K	V	T
E	E	E	E
G	D	L	*

3. Egészítsd ki a mondatokat! Írd le a füzetedbe!
 Tudod a parancsolatokat: ...
 Add el, amid van, és oszd szét a szegények között...
 Könnyebb a tevének a tű fokán...
 Az embereknek lehetetlen...

8. Valóban értéktelen volna? + A farizeus és a vámszedő

 Lk 18,9–14

1. Milyen szavakat rejtettünk el? Kösd össze a képet és az alábbi meghatározásokat a rejtvény megfejtéseivel!

FSRZAIUE

DGSMÁÁI

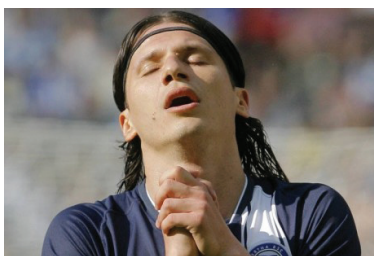
DTZEI

DSZMVŐÁE

MMLTPOE

1. Egy vallási párt tiszteletben álló tagja, aki jól ismeri a törvényt, és nagyon igyekszik látványosan betartani azt.

2.

3. A római hatalom kiszolgálója, aki a városkapuban ülve bér munkában végzi feladatát. A jó haszon reményében sokszor több pénzt szed be, mint amennyit a törvény előír, ezért a zsidó nép körében megvetett.

4. Ebből az épületből Jézus korában egyetlenegy állt Jeruzsálemben és egész Palesztinában.

Évente egyszer valamely nagy ünnepre minden zsidó elzarándokolt ide.

5. Ezt az összeget ószövetségi parancs alapján kellett befizetni évente minden terményből.

Többféle vámot szedett a vámszedő: vámot kellett fizetni az utakon, a hidakon, a városkapuban, a kikötőkben, és volt behozatali és kiviteli vám is. Bizonyos adókat a helyi hatóságok szedtek be, más adók beszedését viszont bérbe adták annak, aki a legtöbb bérleti díjat ajánlotta fel érte. A vámszedők gát lástalanul és ellenőrizhetetlenül szedték be a pénzt a néptől.

Isten, hálát adok neked, hogy nem vagyok olyan, mint a többi ember:

Isten, légy irgalmas nekem, bűnösnek!

rabló, gonosz, parázna, vagy mint ez a vámszedő is.

Isten, légy irgalmas nekem, bűnösnek!

Böjtölök kétszer egy héten, tizedet adok mindenből, amit szerzek.

Isten, légy irgalmas nekem, bűnösnek!

Mit fejez ki az, ha valaki egy teremben, egy templomban hátul ül le?

Mi lehet az oka, ha előremegy? Hol az én helyem?

2. Min gondolkodik a vámszedő a templomból kifelé jövet? És min a farizeus? Vajon mit élhettek át az imádság közben? Írj le néhány gondolatot, érzést!

vámszedő

farizeus

Valóban olyan értéktelen ember volna ez a vámszedő?

A farizeus megköszöni Istennek, hogy ő nem olyan. Hálát ad azért, hogy ő jobb, mint a többiek. A farizeus áll a templomban emelt fővel, és magáról beszél. Dicséri magát Istennek. Elmondja, hogy ő mennyi jót tesz, mennyi áldozatot hoz Isten parancsolatai szerint. Hiszen rendes ember ő!

A vámszedő lehajtott fejjel áll, befelé figyel. A fájalmát viszi Isten elé, és kéri, hogy segítsen rajta. Irgalmazzon neki, mert tudja, hogy rászorul Isten kegyelmére, felemelő szeretetére. Ő valóban Istenhez fordul, és az ő kezébe teszi az életét. Ezért mondhatja Jézus: a vámszedő megigazulva megy el. Isten megbocsátott neki.

A farizeus teljesítményével Isten nem tud mit kezdeni. A farizeus magával van eltelve, nem várja, hogy Isten alakítsa őt.

3. Kire igazak a következő állítások? Lehet, hogy a farizeusra és a vámszedőre is!

Imádkozni megy a templomba.

Önmagát dicséri imádságában.

Lenézi a többieket, megvetéssel beszél róluk.

Alázatos Isten iránt.

Megtart, sőt túlteljesít bizonyos törvényeket.

Tudja magáról, hogy sokszor vétkezik.

Jézus elbizakodottnak, beképzeltnek tartja.

Isten irgalmas hozzá, és így igazabb lehet, mint a másik.

9. Mit tesz velem Isten? Mivé leszek én? + Zákheus

📖 Lk 19,1–10

Jerikó városa 259 méterrel a tengerszint alatt fekszik, így a föld legmélyebben fekvő és egyik legrégebb városa. Éghajlata nyáron trópusi, télen nagyon enyhe. Több ókori történetíró luxus-üdülővárosként említi Jerikót, és dicséri szépségét és gazdagságát. Világhírű volt a lóversenypálya, a sok pazarul berendezett fürdő, a királyi paloták. Gyönyörű oázis helyezkedett el itt, bő

vízű forrással. Ugyanakkor hatalmas társadalmi különbségek jellemezték a várost, ami építészetiileg is megnyilvánult. A gyönyörű, zöld folyó völgyben „villák”, a sivatag szélén pedig rettentő nyomorúságos viskók álltak. A vadfügefa mindig zöldellt, törzsének kerülete a három métert is elérhette, akár 15 m magasra is megnőtt. Lombozata sűrű, az oldalra terjeszkedő ágairól Zákheus jól láthatott.

1. Milyen volt Zákheus, mielőtt találkozott Jézussal? Írd az alak bal oldalára! És hogyan változott meg, amikor Jézussal találkozott? Gyűjts tulajdonságokat az alak jobb oldalára!

„Mert az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet.” (Lk 19,10)

Mit jelent az „üdvösség”?

Mit tesz velem Isten? Mi lesz velem, mi lesz az életemmel, ha találkozom vele?

Látjuk Zákéust. Mérhetetlenül gazdag és mérhetetlenül szegény egyszerre. Rengeteg pénze, nagy vagyona van, szép háza, csak nagyon egyedül van. Kis, alacsony ember, ezért valószínűleg egész életében arra törekedett, hogy valahogy mégis a többiek fölé kerekedjen. Munkája nem tisztességes, csalással, mások kárára szerzi a vagyonát, biztosan sok haragost gyűjtött az évek során. Kétségbe lehet esve, mert Jézus érkezésének a hírére egészen furcsa, fővámszedőhöz nem méltó dolgot tesz: előrefut, és fölmászik a vadfügefára kíváncsiskodni.

Jézus talán éppen ezt a kétségbeesett kíváncsiságot látja meg benne, és mert keresi az elvesztett, megszólítja, és vacsorázni megy hozzá. Zákéus örömmel befogadja. Szeretne együtt lenni vele. Valakivel egy asztalhoz ülni azt jelenti, hogy közösséget vállalok a másikkal. Ezt a Jézussal való közösséget élheti meg Zákéus. És ennek az elfogadó szeretetnek a hatása az, hogy egészen megváltozik a gondolkodása, az élete. Az lesz fontos neki, hogy az emberekkel jót tegyen. Továbbadja azt a szeretetet, amit ő Jézustól kapott, mert ezek után hozzá tartozik. Ez a hozzá tartozás, ez az üdvösség.

2. Kire, milyen helyzetben jellemzőek a következő szavak? Egészítsd ki a táblázatot!

	KI?	MILYEN HELYZETBEN?
szerette volna		
felnéz		
sietve, örömmel		
zúgolódik		
kizsarol		
visszaad		
üdvösség		
megtart		

3. Keresd meg a szóhatárokat! Ki mondja kinek, milyen helyzetben? Rajzold le a jelenetet! Illeszd a rajzot a mondathoz!

ZÁKÉUSZÁLLJLEHATARNERTMAATEHÁZADBAKELLMEGSZÁLLNOM.

10. Ki az, aki lát? + A vak Bartimeus meggyógyítása

📖 Mk 10,46–52

A „Dávid Fia” név messiási megszólítás. Először szólítja így valaki Jézust a nyilvánosság előtt. A messiástól várta a zsidó nép azt, hogy megszabadítja őket mindenféle nyomorúságból. Ézsaiás próféta jövendölése alapján azt várták, hogy többek között visszaadja a vakok látását. Bartimeus erre a hitre alapozva kezd Jézus után kiabálni. Jézus pedig éppen azért gyógyítja meg a vakot, hogy jelét adja: ő a Messiás.

Jézus korában az embereket az édesapjuk után azonosították be, így Bar-Timeus azt jelenti: Timeus fia.

Sokszor nem ismerjük azoknak a nevét, akiket Jézus meggyógyít. Bartimeust valószínűleg azért említi név szerint Márk, mert a keresztény közösség számára ismerős lehetett. Bizonyára csatlakozott a tanítványokhoz.

1. Látom-e, amit látnom kell? Pedig van szemem! Nézd alaposan a képet, fókuszálj a középső négy pontra kb. 20 másodpercen keresztül, majd nézz egy fehér falfelületre. Látod?

Mit jelent valójában látni?
Mikor vagyunk vakok?

2. Bővítsd ki a párbeszédet, formáld mai jelenetted! A szürkén szedett mondatokat át is alakíthatod!

Bartimeus: Dávid Fia, Jézus, könyörülj rajtam! Csak benned bízhatok, tudom, hogy tettél már csodát másokkal.

Többiek: Hallgass már! Útban vagy itt, zavarasz minket.

Bartimeus: Dávid Fia, könyörülj rajtam!

Jézus: Hívjátok ide!

Tanítványok: Bízzál! Kelj fel! Hív téged!

Jézus: Mit kívánsz, mit tegyek veled?

Bartimeus: Mester, hogy újra lássak!

Jézus: Menj el, a hited megtartott téged.

Bartimeus:

Tanítványok:

3. Bartimeusnak megnyílt a szeme. Mit gondolsz, mi mindent lát és gondol, ahogy először körbenéz?

Jól látsz?

Jézus sok vaknak adja vissza a látását. Bartimeus esete látványos. Nagy sokaság követi nyomon az eseményeket, akiket először zavar a vak koldus kiabálása. A tanítványok számára különösen ijesztő lehet, hogy nyíltan a messiást illető megszólítással kiált Jézus után. Sokan hitték már ekkor, hogy Jézus a messiás, de ő ilyenkor mindig kérte őket, hogy ezt ne mondják el senkinek. Bartimeus pedig világgá kiáltja a titkot...

Jézus most a tanítványokra bízta, hogy hívják hozzá azt, aki megszólította őt. Meg akarja nekik mutatni, hogy ő valóban az, akinek Bartimeus szólította. Bartimeus tulajdonképpen vakon is látott. Mert valóban látni azt is jelenti, hogy meglátom Jézusban Istent, felismerem benne a Messiást. Ezért mondja neki Jézus azt, hogy a hite megtartotta őt.

4. Ki mondhatta volna, ki érezhetett így? A történet mely részében?

Ha nem hallja meg a kiabálásomat, életem nagy esélyét veszítem el!

Maradjon már nyugton, sérti a fületem, milyen kínos, hogy Jézus ezt látja a városunkból.

Vajon miért nekünk kell idehívni, miért nem ő megy oda hozzá?

Mekkora hite van a Messiásban! Bár ő vak, mégis pontosan tudja a nagy titkot.

Mióta vártam erre a pillanatra! Gyorsan!

Tudom jól, mit szeretne, de vajon bízik bennem annyira, hogy ki is meri mondani?

11. Ilyen Isten? • A tékozló fiú

📖 Lk 15,11–32

- ❓ 1. Írd a képek alá, hogy milyen érzéseket keltenek benned ezek a helyszínek, jelenetek! Milyen lenne ott lenni?

Az örökösök az apa halála után kapták meg a vagyon rájuk eső részét. Amikor a tékozló fiú elkéri apjától az örökségét, akkor teljesen függetleníteni akarja magát az apától, mintha ő már meghalt volna.

A mózesi törvények szerint a disznó tisztátalan állat. Nem tarthatják, húsát nem ehetik, sőt megalázó foglalkozni vele, a zsidó ember számára hitének megtagadását jelenti. Amikor a tékozló fiú disznópásztor lesz, akkor a példázat azt mutatja, hogy ennél mélyebbre már nem süllyedhet.

A palesztinai férfiak övvel átkötött egyszerű gyapjú- vagy vászonruhát és sarut hordtak. A szegényebb embereknek egy ruhájuk volt, és sokszor mezítláb jártak.

A díszes ünneplő ruha, amelyet csak bizonyos ünnepi vagy örömteli alkalmakkor öltöttek föl, jelképe volt a jólétnek. A fiúnak adott gyűrű azt jelképezte, hogy az apa továbbra is gyermekének tekint a hazatérő fiút.

- ❓ 2. Olvasd el a történetet, figyeld meg a szereplők cselekedeteit, viselkedését! Ezek alapján egészítsd ki a táblázatot! Mit tesznek az egyes szereplők? Mit kockáztatnak, amikor így cselekszenek?

Fiatalabb fiú	Idősebb fiú
Az apa a fiúkkal szemben	

Kik ezek a fiúk tulajdonképpen?

Milyen a mi mennyei Atyánk? Mit jelent az, hogy mi Isten gyermekei vagyunk?

Jézus példázata két testvért mutat be nekünk. A fiatalabb fiú úgy érezheti, hogy korlátok közé szorított az élete otthon az atyai házban, és ezért elkéri apjától a rá jutó örökséget, hogy elmenjen otthonról. Milyen fájdalom lehetett ez az apának! A fia már legszívesebben halottnak látná.

Az „élet nagy kalandja” nem alakul jól, a fiú kétségbeesett helyzetbe kerül. Él még benne egy kép az atyai házról, ami vonzza őt. Bár tudja, hogy nem érdemli meg az apja irgalmát, mégis hazamegy, akár szolgának is. Úgy érzi, nem tehet mást, ha életben akar maradni.

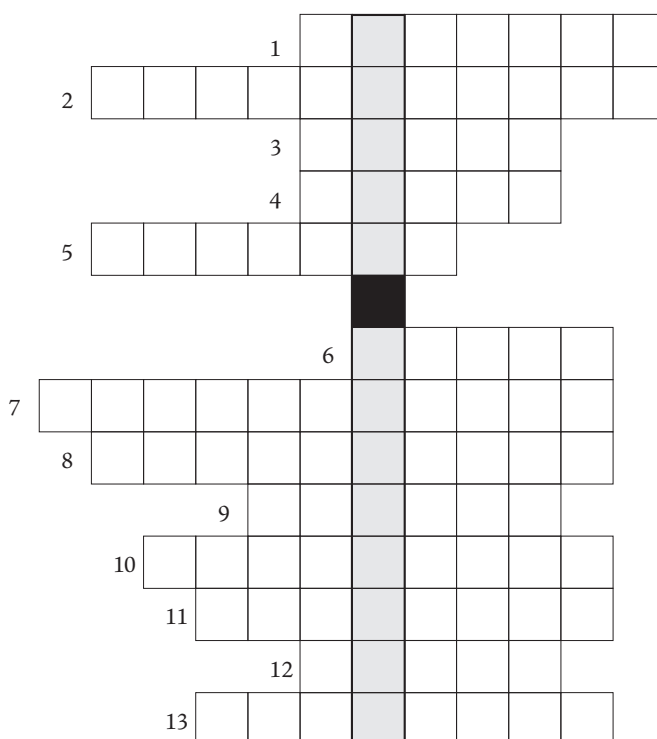
Egészen váratlan fogadtatásban van része otthon: az apa megbocsátja neki mindazt, amit tett, szeretetével egészen újjáformálja. A fiú új életet kezdhet.

Az idősebb fiú, úgy tűnik, végig közel van az apához. De kiderül róla, hogy bár ott él mellette, valójában nem ismeri őt, nem érzi a szeretetét. Nem veszi észre azt a sok jót, amit napról napra kap tőle. Hálátlan és ezért elégedetlen. Az apjának mégis ugyanolyan fontos, mint a fiatalabb fiú. Vajon megérti ezt valaha?

3. Sokak szerint nem elég találó a történet címe. Keresz másikat, úgy, hogy az valóban a történet egészére és lényegére vonatkozzon!

4. Fejtsd meg a keresztrejtvényt! A megfejtésben János apostol egy mondatát találod.

1. Ilyen állatot kellett őriznie a fiúnak.
2. Így kapta vissza az apa a fiát.
3. Így szólítja a fiú az apját.
4. Itt volt az idősebb fiú, amikor a fiatalabb hazajött.
5. Ezt osztotta meg az apa a fiúk között.
6. Többek között ezt kapta a hazatért fiú.
7. Ezt tette a fiú a kikért örökséggel.
8. Otthon ezeknek az embereknek is jó soruk volt.
9. Ilyen állatot vágat le az apa örömeiben.
10. Ezt vallja be a fiú az apjának.
11. A fiú nem érzi ... magát, hogy az apa visszafogadja.
12. Ezt hallotta a hazatérő idősebb fiú.
13. Ez a rokona nem szívesen fogadta a fiút.

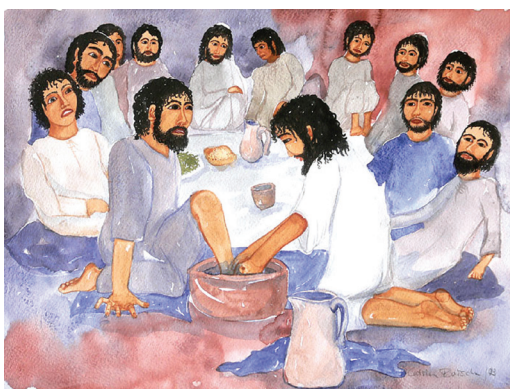
12. Ilyen Krisztus? ♦ Jézus megmossa tanítványai lábát

📖 Jn 13,1–17

„Ismeritek a hajóskapitányt, aki a hajómon szolgál? Egészen érdekes már ez a mondat is! Egy kapitány, aki szolgál. Ő nem kapitánykodik a hajón, nem parancsolgat, hanem szolgál. Nekem is furcsa, a régi kapitányok nem ilyenek voltak. Azok kiabáltak, parancsoltak, és súlyosan megbüntettek, ha nem azt tettem, amit kellett. Ez a mostani kapitány ezen az új hajón egész más. Képzeljétek, a múltkor eltört egy nagy tengely. Ki kellett cserélni az olajtól ragadó darabot. Olyan nagy volt, hogy nem bírtam el. Szóltam a kapitánynak, adjon embert mellém. Küldött is kettőt. De nem, nem küldte, jött ő maga is. És a szép fehér kapitányruhájában képes volt megfogni velünk a fekete olajos tengelyt, hogy segítsen kicserélni. Foltos lett a ruhája. Jaj nekem, mit tettem! Nagyon szégyelltem magam! Mi lesz most? Mi lesz, ha megsértem a kapitányt? Mégiscsak ő a főnök! Vagy... Mi lesz, ha a kapitány olyan lesz, mint bármelyikünk? Kapitány-e még igazából, ha beáll közénk? Lehet a kapitány a barátom?”

Jézus korában a szegényebbek mezítláb jártak, a többség sarut hordott. Ez a talpra rögzített bőrdarab védett ugyan a szúrós kövektől, de nem védte meg az ember lábát a piszoktól. Ezért szokás volt az, hogy az emberek levették a cipőjüket, ha bementek egy házba, és megmosták a lábukat. A ház legalacsonyabb rangú szolgája látta el a lábmosás feladatát.

1. Figyeld meg a képen a tanítványok tekintetét, arckifejezését! Hogyan fogadják azt, hogy Jézus megmossa a lábukat? Vajon miért érznek így?

Hogyan lehet Jézus példáját követni?
Meg kellene mosnom a lábadat?

A fenséges Isten áll meg ebben a jeruzsálemi szobában, derekán a kendővel, kezében a mosdótállal. Jézus, aki tudja, hogy most el kell mennie ebből a világból az Atyához. Tudja, hogy ő Istentől jött és Istenhez megy, és azt is tudja, hogy Isten mindent az ő kezébe adott. Ezzel az isteni hatalmával hajol le hozzánk, és hogy jobban értsük, mit tesz értünk, megmossa a tanítványok lábát. Péter érzi ezt az óriási ellentmondást, ő mélységesen hiszi, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia, megvallotta ezt már régen. És most úgy érzi, Jézusnak ez a megalázkodása szégyenbe hozza őt. De kiderül, hogy Jézus nem megszégyeníteni akarja a tanítványokat, hanem éppen azt szeretné, hogy hozzá tartozzanak, és példát vegyenek róla. Úrnak és Mesternek szólítják a tanítványok Jézust, ezért kéri őket arra, hogy ők is hasonlóképpen tegyenek más emberekkel. Azt ígéri, hogy így boldogok lehetünk.

2. Igaz vagy hamis? Javítsd ki a hamis állításokat úgy, hogy igaz legyen!

Jézus tudta, hogy ki fogja elárulni őt.

Jézus azért mosta meg a tanítványai lábát, hogy tisztán üljenek a vacsorához.

Péter megalázónak érezte, hogy Jézus megmossa az ő lábát.

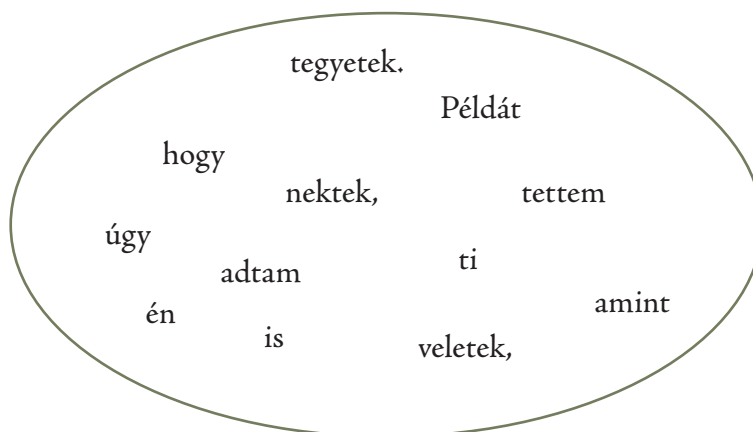
Péter egészen szorosan Jézushoz akart tartozni.

Jézus ezzel példát adott a tanítványoknak, hogy ők is minden étkezés előtt megmossák egymás lábát.

A tanítványoknak Jézus példája alapján szolgálniuk kell egymást.

3. Rendezd sorba a mondat szavait, írd le a megfejtést!

13. Hogyan kérjünk segítséget? ♦ Jézus imádkozni tanít

📖 Mt 6,5–8

Sokan mennek Jézushoz azért, hogy segítséget kérjenek tőle. Mondj példát az eddig tanult történetekből! Hogyan megy az illető Jézushoz, és milyen segítséget kér?

KI?	HOGYAN?	MIT MOND?
Zákeus		
	kiabált, Jézus magához hívta	
		Ugye jó vagyok?

Zsidó férfi imádkozik Jeruzsálemben a Siratófalnál, a Jézus korabeli templom megmaradt támfalánál. Vállán imaszíj, amely Isten jelenlétét jelképezi. A karján az imaszíj, amelynek párja megfigyelhető a másik képen a fiú homlokán. A kis bőrtokban szentírási részletek vannak.

Az imaszíj a karon és a homlokon azt fejezi ki, hogy testi és szellemi erejét is Istentől kéri az ember.

A fiú fején kis sapka, kipa van. A zsidó férfiak nem hagyják fedetlenül a fejüket, hiszen fölöttük ott a Mindenható.

1. Jézus maga is sokszor fordul az Atyához. Keresd ki a következő igéket, figyeld meg, milyen helyzetben, mit mond Jézus, vagy milyen választ kap!

Lk 3,21–22
Lk 6,12–13
Mk 8,6
Jn 11,41–44
Mt 26,36–39

2. Kitől, hogyan tanultál imádkozni?
 Milyen kötött szövegű imádságokat ismersz?
 Mit gondolsz, mit szabad mondani az imádságban? Bármit?

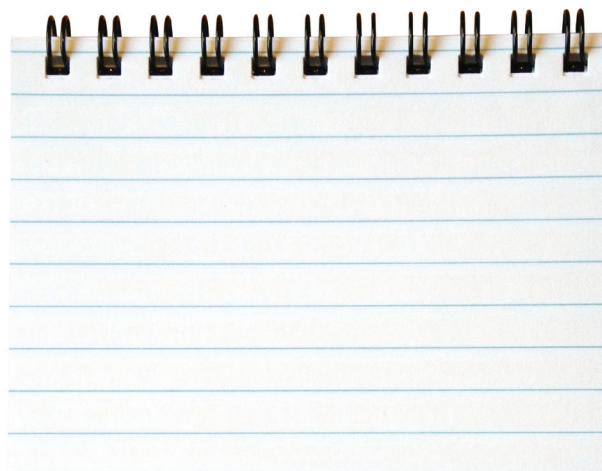

Imádság-e valójában, amikor elhadarok valamilyen megszokott szöveget?
 Mire valók a kötött szövegű imádságok?

Sok példát látunk magunk előtt, imádkozó embereket. Egyedül, és együtt imádkozókat. Mindenkitől tanulhatunk valamit az imádságról, gondolataink megfogalmazásáról, érzéseink kifejezéséről vagy a minket meghallgató Istenről. Érdemes figyelni és ráhangolódni, így mi is könnyebben imádkozunk majd.

Jézust is megkérlik a tanítványai, hogy tanítsa őket imádkozni. Ekkor tanítja nekik a Miatyánkot.

3. Gyűjts olyan imádságrészleteket, amelyeket ismersz már, vagy olyanokat, amelyeket Te magad mondanál el szívesen a saját szavaiddal Istennek!

14. Mit mondjak, mit kérjek Istentől? ♦ Miatyánk

📖 Mt 6,9–13

Amikor a tanítványok tudni szeretnék, hogyan imádkozzanak, Jézus a következő szavakat adja a szájukba:

„Ti tehát így imádkozzatok:
Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy,
szenteltessék meg a te neved,
jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod,
amint a mennyben, úgy a földön is;
mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma,
és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek;
és ne vigy minket kísértésbe,
de szabadíts meg a gonosztól;
mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké.
Ámen.”

Jeruzsálemben a Paternoster-templomban (Miatyánk-templom) a templom és a kerengő falán 140 nyelven olvashatjuk a Jézustól tanult imádság szövegét.

Jézus arra biztat, hogy Istent Atyánknak szólítsuk. Az arám nyelvű eredetiben az *abba* szó szerepel, ami bensőséges becéző formája az apának. Nem távolságtartó, tekintélyt parancsoló, mint a magyarban szereplő *atyá* szó. Úgy fordulhatunk Istenhez, mint az apukánkhoz, és úgy beszélgethetünk vele.

Az imádságokat ámennel fejezzük be. Ez azt jelenti: úgy legyen. Istenre bízunk, az ő kezébe tesszük ezzel mindazt, amit elmondtunk neki, és tőle kérünk választ.

Mi az, ha azt kérem, legyen meg a te akaratod? – Lemondás vagy gazdagodás?
Nem úgyis az van, amit Isten akar?
Hol van és milyen az Isten országa?
Mi az a kísértés egyáltalán? Baj az, hogy vágyom valamire?
Mi van akkor, ha nem tudok megbocsátani? Vagy ha megbocsátottam, és mégis nagyon fáj, amit a másik tett? Vagy ha már megbocsátottam, de ez az emlék mégis megront egy kapcsolatot, egy barátságot?

Mi Atyánk! – Ezt a megszólítást Jézusnak köszönhetjük, végtelen bizalomról tanúskodik. Kifejezi, hogy védve vagyunk Isten kezében. Ha így imádkozunk, megköszönjük Istennek, hogy mindannyian hozzá tartozunk, gyermekei vagyunk.

Szenteltessék meg a Te neved! – „Vagyok.” Ezen a néven mutatkozott be Isten Mózesnek. Azt kérjük, hogy ez a név számunkra is legyen szent, azaz ne hozzunk szégyent Isten nevére.

Jöjjön el a te országod! – Isten akarata jó. Országa ott van, ahol az ő szent akarata érvényesül. Ez részben már itt a földön is valóság lehet. Azt kérjük, hogy hozzánk is jöjjön el országa, azaz megvalósulhasson bennünk akarata. Hiszen ha Isten országát keressük, és az ő igazságát, akkor minden egyéb megadatik nekünk.

Legyen meg a Te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is! – Isten akarata, szeretete hasson át minket és az egész földet, törje meg a gonosz erejét.

Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma! – A kenyér szimbolizálja mindazt, amire az életben szükségünk van. Lássuk meg, hogy mindezt Istentől kapjuk, ő gondoskodik rólunk, és merjük magunkat rá bízni.

Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek! – Jézusért kaptunk bűnbocsánatot, ő szenvedte el büntetésünket. Ezért kell egymásnak is megbocsátanunk.

Ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól! – Tudjuk magunkról, hogy könnyen elcsábít minket a rossz, ezért kérünk védelmet, megváltást Istentől a földi életünkben és mindörökké.

Mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség. Mindörökké. Ámen.

1. Milyen idegen nyelvet tanulsz? Nézd meg a Miatyánk szövegét ezen a nyelven is! Keresd meg az ismerős szavakat a szövegben, összehasonlítva a magyarral, nézd meg, melyik sor mit jelent. Készíts kis szótárat a magyar és az idegen nyelvű szöveg alapján!

15. Beszélgethetek Istennel? + Imádság

 Mt 14,23

❖ 1. Csönd, egyedüllét, találkozás Istennel, beszélgetés vele. Vagy éppen tömeg, zaj, valami baj, kiáltás Istenhez.

Milyen helyzetek azok, amikor imádkozunk? Mi indít minket imádságra?

A Zsoltárok könyve a Biblia imádságos könyve. Szerzőik különböző dallamokra írták ezeket az imádságokat. Sok olyan helyzetet, érzést fogalmaznak meg, amelyek nekünk is ismerősek.

❖ 2. Idézd föl a farizeus és a vámszedő történetét! Figyeld meg, hogyan imádkozik a vámszedő!

Néha úgy érzem, már annyiszor kértem, és még mindig semmi...
Van ennek értelme?

Megszólíthatjuk mennyei Atyánkat bármilyen élethelyzetben. Olyankor, amikor valami nagy feladat vár ránk, amikor kérdésekre keresünk választ, amikor hálások vagyunk, vagy magányosak, betegek, vagy éppen félünk valamitől. Kérhetjük őt, hogy nekünk segítsen, de imádkozhatunk másokért is. Jézus arra tanít, hogy az Atyával való beszélgetésünk bensőséges együttlét vele. Olyan, mintha az apámmal beszélgetnék. Benem is ott a vágy, hogy elmeséljem neki azt, ami számomra fontos, és ő is szívesen hallgatja, hogy mi foglalkoztat engem. Imádságom lehet egy futó gondolat, egy sóhaj az Isten felé, megfogalmazhatom saját szavaimmal, kötött szövegű imádságok segítik összeszedni a gondolataimat, de imádság lehet egy-egy ének, a zene, ami érzéseimet Isten közelében kifejezi.

Jézus azt is megígéri, hogy Isten meghallgatja imádságainkat: „Mindazt, amit imádságban hittel kértek, megkapjátok.” (Mt 21,22) Néha úgy tűnik, mintha hiába kérném Istent. Lehet, hogy nem jót kérek? Bízhatok abban, hogy ő a javamra dönt.

Az imádság szárnyakat ad. Istenhez emel, és segít abban, hogy a saját dolgaimra fölülről tekintsek rá, jobban lássam és értsem őket. Segít abban, hogy ne csak a sötét oldalát lássam a dolgoknak, hanem meglássam, hogy az életemben ott ragyog Isten szeretete.

❖ 3. Olvasd el a zsoltárrészleteket, és párosítsd őket a megadott témákhoz! Egy témához több szöveg is tartozhat, és egy szövegben több téma is benne lehet.

Olvasd újra őket, és keresd bennük azokat a gondolatokat, amelyek téged most megszólítanak!

Zsolt 55,2–6

„Istenem, figyeld imádságomra, ne zárkózz el könnyörgésem előtt! Figyeld rám, hallgass meg engem! Bánatomban bolyongok, és sóhajtozom az ellenség hangoskodása, a bűnösök nyomorgatása miatt. Mert bajt zúdítanak rám, és haraggal támadnak rám. Szívem vergődik keblemben, halálos rémület fogott el. Félelem és reszketés lepett meg, borzongás járt át.”

Zsolt 40,2–4

„Várva vártam az Urat, és ő lehajolt hozzám, meghallotta kiáltásomat. Kiemelt a pusztulás verméből, a sárból és iszapból. Sziklára állította lábamat, biztossá tette lépteimet. Új éneket adott a számba, Istenünknek dicséretét.”

Zsolt 80,4

„Istenünk, újíts meg bennünket! Ragyogtasd ránk orcádat, hogy megszabaduljunk!”

Zsolt 72,1–4

„Isten! Add törvényeidet a királynak, és igazságodat a királyfiának, hogy igazságosan ítélje népedet, és törvényesen a nyomorultakat. Teremjenek a hegyek békét a népnek, és a halmok igazságot! Szolgáltasson igazságot a nép nyomorultjainak, segítse meg a szegényeket, de tiporja el az elnyomókat!”

Zsolt 130

„A mélységből kiáltok hozzád, Uram! Uram, halld meg szavamat, füled legyen figyelmes könnyörgő szavamra! Ha a bűnöket számon tartod, Uram, Uram, ki marad meg akkor? De nálad van a bocsánat, ezért félnek téged. Várom az Urat, várja a lelkem, és bízom ígéretében. Lelkem várja az Urat, jobban, mint az örök a reggelt, mint az örök a reggelt. Bizzál, Izráel, az Úrban, mert az Úrnál van a kegyelem, és gazdag ő, meg tud váltani. Meg is váltja Izráelt minden bűnéből.”

Dicsőítés

Hálaadás

Panasz

Bűnbánat

Kérés másokért

Kérés magunkért

Zsolt 8,2,4–5

„Ő, Urunk, mi Urunk! Mily felséges a te neved az egész földön, az égen is megmutattad fenségedet! (...) Ha látom az eget, kezéd alkotását, a holdat és a csillagokat, amelyeket ráhelyeztél, micsoda a halandó – mondom –, hogy törődsz vele, és az emberfia, hogy gondod van rá?”

Zsolt 71,1–4

„Hozzád menekülök, Uram, ne szégyenüljek meg soha! Ments meg, szabadíts meg irgalmasan! Fordítsd felém füledet, és segíts meg! Légy erős kösziklám, ahova mindig mehetek, melyet segítségemre rendeltél, mert te vagy az én sziklaváram. Istenem, ments meg a bűnösök kezéből, az álnok és erőszakos emberek markából!”

4. Vegyél példát a zsoltárokról, fogalmazz saját imádságot!

A TEREMTETT VILÁG

16. Honnan van a világ? + A Biblia a világ kezdetéről

📖 Jób 37,14–18; 38,33–41

❓ 1. Mit látsz a képeken? Hogyan alakultak ki? Honnan vannak? Miért vannak ezek? Miért nehéz megválaszolni ezeket a kérdéseket?

2. Olvasd el, hogyan beszél Isten az ószövetségi Jóbnak a teremtet világ titkairól! Tedd hozzá a magad kérdéseit!

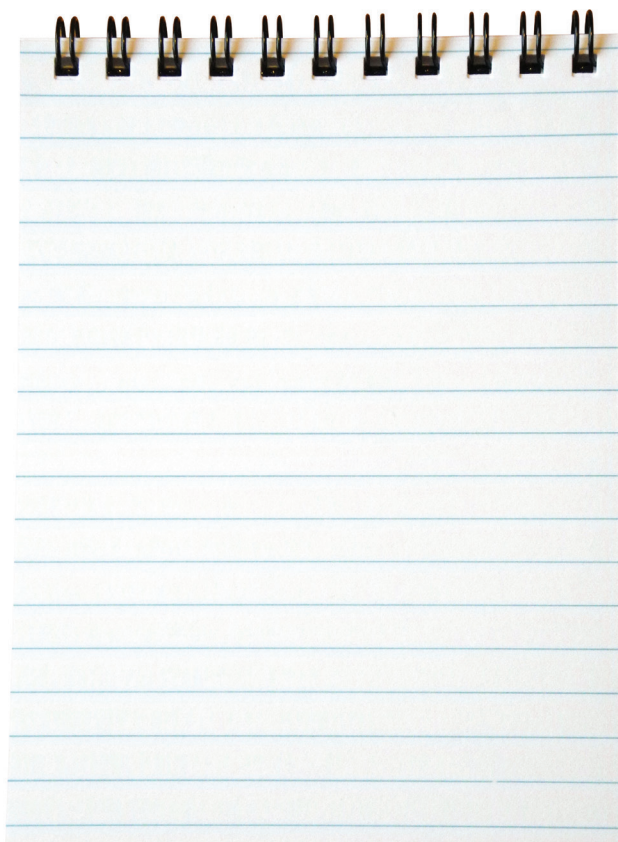
Sok részletről van már elképzelésünk, egyre jobban megértjük a természet működését a tudományok segítségével. Egy kérdés azonban mindig nyitva marad: ki akarja mindezt, ki működteti, ki tartja fenn? Mi az oka és a célja létezésüknek?

A történelem során újra és újra megpróbálták megválaszolni ezeket a kérdéseket. Képeket használtak ahhoz, hogy megfogalmazzák azt, amire nincsenek szavaink. A válaszokba pedig mindig beleszórták azokat a dolgokat is, amit már tudtak a világ működéséről. Lényegében azonban hitvallást írtak arról, hogy Isten kezében van a világ. És ez így van, bármennyit is értünk a működéséből.

Két ilyen történetet olvasunk a Biblia első lapjain is.

3. Bizonyára te is találkozol a környezetedben a teremtet világ szépségeivel, csodálatra méltó részleteivel. Írj vagy rajzolj róla, gyűjts képeket, ha lehet, fényképezz!

Lehetne-e ennyi szépség a teremtő Isten nélkül?

17. Milyen a Teremtő és milyen a teremtetett világ? ♦ Az első teremtetéstörténet

📖 1Móz 1,1–2,4a

Mit jelent
a KEZDET?

Mit tudsz meg az első teremtetéstörténetből
Istenről?

És a teremtetett világról?

Az emberről, magadról?

Tényleg uralkodni kell a földön? Mi lesz abból, ha mindenki uralkodik?

Az első teremtetéstörténet a világmindenség teremtésével kezdődik, és egyre apróbb részletek felé fordul, mintha távolról közelítenénk a Földhöz. Vagy mintha napfelkeltekor körülnéznénk, és fokozatosan meglátnánk a minket körülvevő világot.

A semmiből teremtette Isten a számunkra, szeretetből, gyönyörűre. Ebben a leírásban szavával teremt az Isten. Mindennek szerepe, mindennek helye van.

Az embert is Isten teremtette a maga képmására, azaz hozzá tartozó lénynek. Férfivá és nővé teremtette őket, szükségük van egymásra. Megmutatja neki, hogy hol a helye ebben a világban és hogyan élhet benne. Feladatot ad az embernek, értelmet az életének. Isten nem hagyja magára az embert, hanem gondoskodik teremtményeiről. A leírás középpontjában maga Isten áll, aki a kezdetektől mindezt megalkotja.

Isten teremtette a 7. napot, a pihenés napját is, amit megáldott és megszentelt.

Szenteld meg az ünnepnapot! – szól a 3. parancsolat. Vajon miért? Kortársaid így írnak erről:

- Ha nem lennének ünnepek, akkor nagyon egyhangú lenne az élet. Ünnepeken az ember a lelkében is felüdül.
- A vasárnap délelőtti istentisztelet segít úgy elkezdni a napot, hogy estére se felejtsem el, hogy ma ünnepnap van.
- Sokat pihenek aznap, azzal foglalkozom, amit szeretek, azokkal vagyok együtt, akiket szeretek. A családommal, barátaimmal.
- Megpróbálok aznap semmi rosszat nem csinálni.
- Nem dolgozom aznap, már szombaton megcsinálom a leckét és a többi kötelező dolgot. Elmegyünk templomba, hogy kapcsolatot teremtsünk Istennel, és ne a mindennapos gondjainkra figyeljünk. Köszönetet mondok Istennek mindazért, amit a héten kaptam. A hétköznapiok zsúfoltságában sokszor elfelejtünk Istennel foglalkozni.
- Nem akkor végzem el a legnehezebb munkát.
- Azért van rá szükség, hogy legyen olyan nap, amikor csak Istenre figyelünk.

Arról szól ez a nap, hogy mit nem csinálok?
Mit jelent Istenre figyelni?

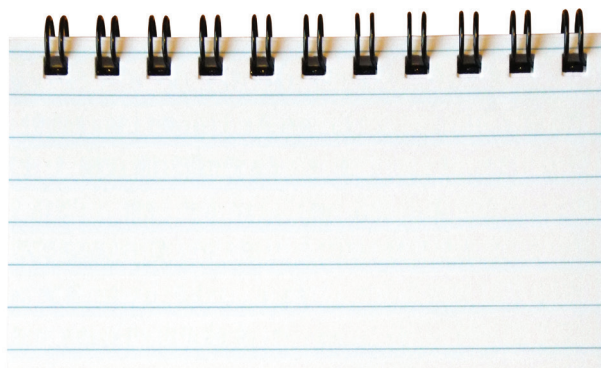
1. Milyen szerinted egy ideális ünnepnap?

2. Két szó betűit kevertük össze. Fejtsd meg a rejtvényt! A megoldás egy imádság kezdete lehet. Folytasd az imádságot az órán hallottakra gondolva!

EEÖTRMT

IEESTNM!

18. Milyen az ember, akit Isten teremtett? • A második teremtéstörténet

📖 1Móz 2,4b–25

1. Nézd meg a képet és gyűjts jelzőket, amelyek erről a kertről eszedbe jutnak!

Hol lehetett a paradicsom?
Volt egyáltalán ilyen?

2. Gyűjtsd össze, mit mond a második teremtéstörténet az emberről!

Mitől ember az ember? Mitől más, mint az állatok?

A második teremtéstörténet jóval korábban megszületett, mint az, amelyet a Biblia legelső fejezetében olvasunk. Az ember még egyszerűbben gondolkodott, a teremtést úgy képzelte, mint ahogyan agyagból megformálhatunk valamit.

A kert, ahol Isten az embernek helyet ad, a teljes békesség és biztonság helye, ahol az ember Isten közelében lehet. Segítőtárs nélkül nem teljes az ember élete, Isten ezért ajándékozza meg az asszonnyal.

Mindkét teremtéstörténet Izrael népének hitvallása a világ kezdetéről, mondhatjuk úgy is, prófécia visszafelé az időben egy olyan időszak eseményeiről, amelyről a mai tudomány is csak nagyon keveset tud. Célja nem az, hogy tudományos magyarázatokkal, bizonyítékokkal szolgáljon, hanem hogy elmondjon az embernek néhány nagyon fontos dolgot az étellel, az ember helyével és feladatával kapcsolatban, és hangsúlyozza, hogy a világot Isten teremtette.

3. Fejtsd meg a keresztrejtvényt a két teremtéstörténet alapján!

1. Ez a teremtmény szó.
2. Isten a maga ... teremtette az embert.
3. Ezt alkotott Isten az ember mellé.
4. Ez a fa is a kert közepén áll.
5. Egyszerre alkotta őket Isten a vízi állatokkal.

6. Ezt teremti Isten az első napon.

7. Ez hiányzott a második teremtéstörténet elején.

8. Ezt ad az ember minden állatnak.

9. Ezeknek a jelei is az égitestek.

10. Így nevezte Isten az összegyűlt vizeket.

11. Ezt tette Isten a teremő munkája után.

12. Ebből formálta Isten az embert a második teremtéstörténet szerint.

13. Különösen fontos, hogy ezt hozzák a gyümölcsök.

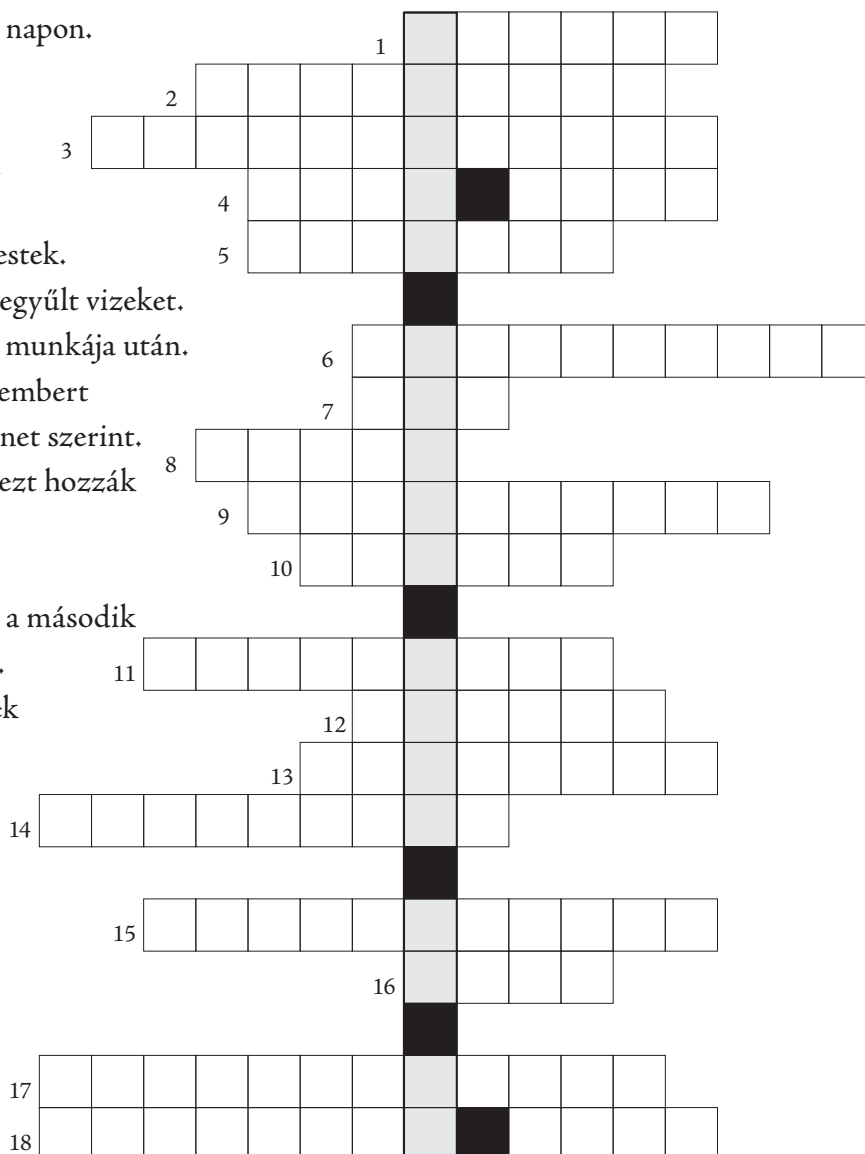
14. Ezzé formálja az ember oldalbordáját az Úristen a második teremtéstörténet szerint.

15. Ilyenek voltak az emberek az édenben, de nem szégyelltek magukat.

16. Az ilyen növényeket az állatok eledeléül adja Isten.

17. Legyetek egyre többen, mondja Isten.

18. Két nagy van ezekből az égbolton.

4. Keresd ki a Bibliából, mely történeteket tartalmazza az őstörténet: 1Móz 1–11! Találsz ismerős neveket? Mi jut eszedbe róluk?

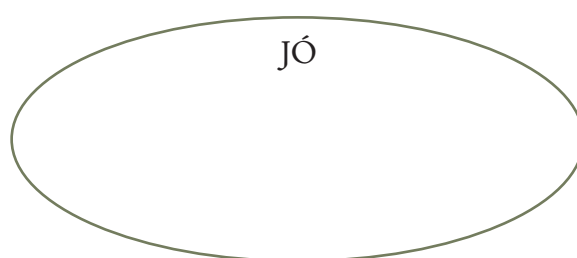
A Biblia első lapjainak történetei, amelyeket őstörténet néven említünk és 1Móz 1–11-ben találunk, a teremtéstörténetekhez hasonló módon keresik a választ alapvető életkérdésekre. Például ezekre: Miért távolodott el az ember az Istentől? Miért van gonosz? Miért nincs békeség a földön? Miért beszélnek az emberek különböző nyelveket, miért nem értik meg egymást? A következő történetek egyike sem megtörtént eseményekről szóló tudósítás (mint ahogy a Bibliában sok ilyen is olvashatunk). A világ kezdetén nem készített senki leírásokat, fényképeket. Az emberek azonban továbbadták azt, amit ők megtapasztaltak, megtanultak a világról, és jóval később, csak mintegy 3000 évvel ezelőtt kezdték leírni. Ezt a tizenegy fejezetet a Kr. e. 6. században állították össze, mint egy tankönyvi fejezetet. Erről nem feledkezhethünk el, amikor a következő történeteket olvassuk.

MILYEN VAGYOK ÉN?

19. Mi a jó? Mi a rossz? + A bűneset

 1Móz 3,1–3,24

 1. Gyűjts mindennapos tapasztalataidból jó és rossz dolgokat! Melyikből írtál többet?

JÓ 	ROSSZ
---	---

Isten mindent jóra teremtett. Miért van akkor mégis ennyi rossz a világban?

 2. Olvasd el a történetet a Bibliából a következő részjelenetekre bontva! Figyeld meg, hogyan viselkednek az egyes szereplők, mit mondanak, mit gondolnak, éreznek, és hogyan hat rájuk a többi szereplő!

1Móz 3, 1–7	kígyó – ember
1Móz 3, 8–13	ember – Isten
1Móz 3,14–15	Isten – kígyó
1Móz 3,16–24	Isten – ember

A bűneset története arra a kérdésre keresi a választ, hogy miért van az ember távol az Istentől, miért romlott meg a kapcsolat ember és ember között, és miért van annyi gonoszság a földön. A kígyó, amelyben az ókori ember gonosz démont látott, hirtelen terem ott az ember mellett, nem tudjuk, honnan. Megjelenése gyors és váratlan. Kétkedést ébreszt az ember szívében, úgy beszél, mintha Isten nem mondana igazat, irigyelne, sajnálna valamit az embertől és rosszat akarna neki.

Ezután a kígyónak nincs több dolga. Elültette a gondolatot az ember szívében, hogy lehetne ő is olyan, mint az Isten. Ebből Isten iránti bizalmatlanság, vágyakozás, végül tett lesz. Az ember teszi meg azt a lépést, amellyel szembeszegül Istennel, nem a kígyó adja kezébe a gyümölcsöt! Ráadásul az ember a másikat is belerántja: legyünk mi is olyan okosak, mint Isten!

Az ember így megismerte a jó mellett a rosszat is. Szégyellni kezdi magát a másik előtt és Isten előtt is, aki megjelenik, és keresi az embert.

Nagyon jellemző az ember viselkedése, így teszünk mi is, amikor számon kérnek rajtunk valamit: másra hárítja a felelősséget. A férfi nem egyszerűen az asszonyt hibáztatja, hanem Istent, aki ilyen asszonyt adott mellé! Az asszony pedig a kígyóra mutat. Isten ítéletet mond a kígyó fölött, de ebben az ítéletben már ott rejtőzik az ígéret az embernek: az asszony utóda a kígyó fejét fogja taposni. Az isteni hatalomra törekvő embernek pedig Isten megmutatja a korlátait: por vagy, és vissza fogsz térni a porba.

Még az ítéletben is felfedezhetjük Isten szeretetének jeleit: lesz az embernek élete, és lesz kenyeire is.

Éva neve (életet adó) is arról beszél, hogy lesz folytatása az emberi életnek. Isten pedig a tőle eltávolodott emberről is gondoskodik, felöltözteti őket.

Isten már a Biblia első lapjain azt ígéri az embernek, hogy legyőzi a gonoszt. Az asszony utóda a kígyó fejére tapos majd. Ezt az örömhírt nevezzük „protoevangéliumnak”, az evangélium előzetesének.

Miért teszi ezt a kígyó?
És miért hallgat rá az ember?

3. Fejtsd meg a rejtvényt! Lóugrásban haladj, a bal felső sarokból indulj! Milyen fa a jó és rossz tudásának fája?

G	M	C	A
L	F	Y	*
Ü	*	Ö	S

4. Képzeld magad a történet valamely szereplőjének a helyébe! Írd le a gondolatait, amelyeket a történet végén megfogalmazhatott magának!

Kezdheted például így:

„Jól rászedtem ezeket az embereket! Most aztán...”

„Mélységesen szomorú vagyok. Jónak teremtettem az embert, és most...”

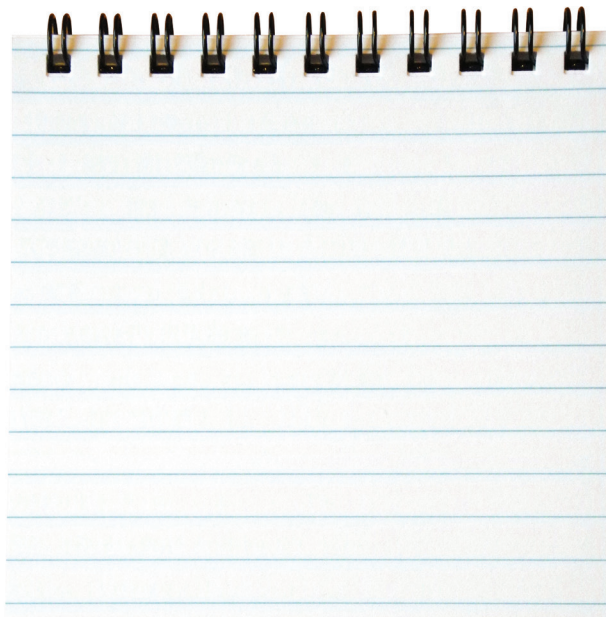
„Fel sem foghatom, mi történt velünk...”

20. Hogy romlik el a jó? + A mi kísértéseink

📖 1Móz 3,1–24

1. Mi az, hogy kísértés? Írj hozzá lexikonszócikket!

2. Gyűjts olyan helyzeteket, amikor kísértésben voltál, és utólag úgy érezted, hogy rosszul döntöttél!

Tehetek én arról, hogy jön a kísértés? Tehetek ellene?

Luther Márton írja, hogy attól nem tudjuk megvédeni magunkat, hogy a madarak elrepüljenek a levegőben a fejünk fölött, de azt bizony megakadályozhatjuk, hogy fészket építsenek a hajunkban. A képen még egy rúddal is megtámasztották a fészket!

A kísértés gondolata ellen nem tudunk tenni, de az ellen, hogy legyőzzön minket, imádsággal és Isten segítségét kérve védekezhetünk. Ezt kérjük Istentől a Miatyánkban is napról napra.

„Nos, mint minden bolygón, a kis hercegen is voltak jó növények meg rossz növények; tehát voltak jó növényektől származó jó magvak meg rossz növényektől származó rossz magvak is. A magvak azonban láthatatlanok. A föld titkos mélyén alusznak, míg csak az egyiknek eszébe nem jut, hogy fölébredjen... Akkor nyújtózik egyet, és először csak egy elbűvölő, ártatlan kis hajtással kezd félénken a nap felé kapaszkodni. Ha rózsza vagy retek hajtása, hagyhatjuk, hadd nőjön kedvére. De ha rossz növényről van szó, mihelyt fölismertük, azonnal ki kell tépni. A kis herceg bolygóján pedig félelmetes magvak voltak: majomkenyérfa-magvak. A bolygó egész földjét megfertőzték. A majomkenyérfával meg úgy van, hogy ha az ember későn kap észbe, soha többé nem bír megszabadulni tőle. Egyszerűen elborítja a bolygót. Átlyuggatja a gyökereivel. Ha aztán a bolygó túl kicsi, a majomkenyérfák meg túl sokan vannak, előbb-utóbb szétrobbantják.

– Fegyelem kérdése – mondta egyszer később a kis herceg. – Miután reggel gondosan rendbe szedte magát az ember, gondosan rendbe kell szednie a bolygóját is. Neki kell látnia, s annak rendje és módja szerint ki kell gyomlálnia a majomkenyérfákat, mihelyt meg tudja különböztetni őket a rózsáktól; mert amíg egészen zsengék, nagyon hasonlítanak egymáshoz.” (Antoine de Saint-Exupéry)

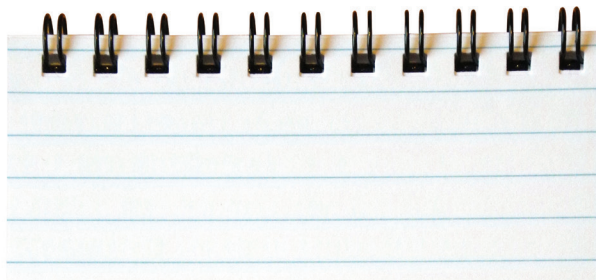
3. Melyek a mi életünk majomkenyérfái? Írd a kép köré!

„Gyerekek! Ügyeljetek a majomkenyérfákra!”

4. Keresd ki a Miatyánkból azt a kérést, amely a kísértésre vonatkozik! Írd le, hogy szemed előtt legyen! Vajon miért tartja Jézus fontosnak, hogy mindennapi imádságunk része legyen ez a mondat?

21. Mivé lesz az ember? • Kain és Ábel

📖 1Móz 4,1–15

TESTVÉRFÉLTÉKENYSÉG – TESTVÉRHARC

Miért nem bírunk békében élni egymással?

Vajon miért borul el
Kain agya ennyire?

A bűneset történetének egyenes következménye a két testvér története. Távol élnek már az Istentől, de keresik vele a kapcsolatot. Istentiszteletet tartanak, áldozatot mutatnak be, de nem ismerik őt igazán. Kain úgy éli meg, hogy Isten nem tekint az ő áldozatára. Úgy érzi, hogy Isten nem szereti őt, szemben a testvérével, akinek elfogadja áldozatát. Ezért nagy haragra gerjed nemcsak Isten iránt, hanem a testvére iránt is. Bennünket is milyen keserűséggel tölt el, ha azt látjuk, a másikat jobban szeretik, mint minket, mások szerencsésebbek, mint mi!

Isten azonban, akár hiszi Kain, akár nem, ott van vele, hiszen azonnal észreveszi, hogy haragszik. Segíteni akar neki, és megmutatja, mit tehet ebben a helyzetben.

Kain dühében már nem hallja meg, nem fogadja meg Isten szavát, és megöli Ábelt. A gyűlölet összegyűlt és ölt. Isten ekkor is ott van Kainnal. Megbünteti, mert nem tűrheti a gyilkosságot. Egy életen át viselnie kell Kainnak a következményeket. De a száműzetésben, amikor Kain azt hiszi, még messzebb kerül Istentől, akkor is vigyáz rá az Úr.

1. Mit jelent a szólás, hogy „ember embernek farkasa”?

2. Mi történhetett volna, ha Kain és Ábel beszélgetni kezdenek a mezőn? Írj párbeszédet!

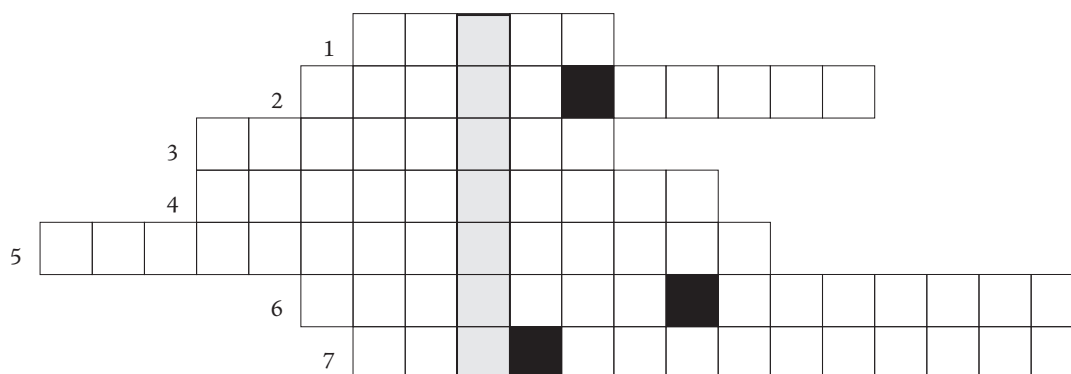

3. A történet mely mondata ez? A szavak kezdőbetűi és a betűk száma segít!

„H_ j_ cs_ _ _ _ _ _ _ _ , e_ _ _ _ f_ _ _ _ j_ _ _ _ _ _ . H_ p_ _ _ _
n_ _ j_ cs_ _ _ _ _ _ _ _ , a b_ _ a_ a_ _ _ e_ _ _ _ l_ _ _ _ _ _ _ _ ,
é_ r_ _ v_ _ _ _ _ _ _ _ , d_ t_ u_ _ _ _ _ _ _ _ _ r_ _ _ _ .”

4. Fejtsd meg a keresztrejtvényt!

1. A testvér kiontott vére teszi ezt: ... hozzám a földről.
2. Ha jót cselekszel, ... járhatsz a történet szerint.
3. A bűn az ajtó előtt leselkedik, és ezt teszi: rád ...
4. Mit tegyél, hogy a bűnt elkerüld? ... rajta.
5. Miután az Úr nem fogadta el áldozatát, Kain ... a fejét.
6. Kain az elutasított áldozat miatt ...
7. Mikor járhatsz emelt fővel az ige szerint? Ha ...

22. Mivé lett a világ? • Nőé története

📖 1Móz 6,9–8,20

1. Milyen nagy veszélyek fenyegetik ma a világot? Mi az, ami elborít minket?

A Biblia az özönvíz történetével keres választ arra, hogyan menekülhetünk meg a világban jelen lévő bűn következményeitől.

Világszerte több mint háromszáz vízözönmonda maradt fenn, ami azt mutatja, hogy az egész világot mélyen érintő dologról van szó.

A képen látható ékírásos agyagtábla a Gilgames-eposz özönvízleírásának töredékét tartalmazza.

Miért Nőé története van a Bibliában, miért nem valamelyik másik?

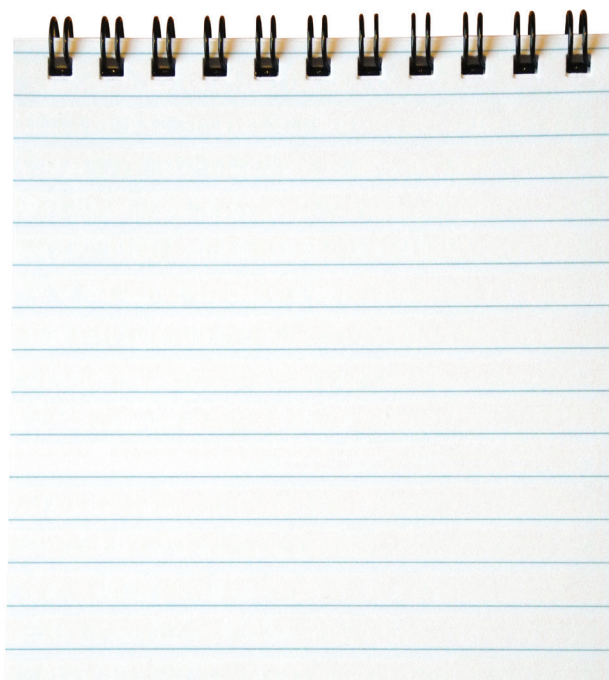

2. Keresd ki 1Móz 6,5–7,5-ből:

- a) mi az özönvíz oka;
- b) mit határoz el Isten;
- c) milyen parancsot ad Nőének;
- d) mit jelent Istennek Nőével kötött szövetsége.

3. Keresd ki azokat a tényeket 1Móz 7,10–8,20-ból, amelyeket magáról az özönvízről elmond a Biblia.

Bűneink elborítanak bennünket. Tetteink következményei elsodornának bennünket, nem menekülhetnénk előlük, ha Isten nem adna lehetőséget nekünk. Nőé hallgatott a megmentő szóra, bízott Isten ígéretében. Pedig milyen különösen hangzott! Nem volt ésszerű a szárazföld közepén hajót építeni. Isten nem a mi eszünk logikája szerint ment meg minket. A kérdés az, hogy bízunk-e benne.

23. Lehet újrakezdeni? ♦ Isten szövetséget köt Nóéval

📖 1Móz 8,20–9,17

Az Ararát-hegység a mai Törökország keleti részén található, legmagasabb pontja az 5156 méter magas hegycsúcs, a Nagy-Ararát. A bibliai leírás szerint ebben a hegységben – az ókori Keleten ismert legmagasabb hegyen – feneklett meg a bárka az özönvíz végén.

Nóé történetét végigkíséri Isten kegyelme, ami által a világ új életlehetőséget kap. Az embert elborító bűnbe az embernek nem kell belehalnia. Isten megmenti azt, aki bízika benne. Megerősíti azokat a feladatokat is, amelyeket már a teremtetéstörténetben olvastunk: Isten az emberre bízika a földet és az embertársát.

Ki a szövetségesem? Mi kell ahhoz, hogy két fél szövetséget kössön?

A Nóéval kötött szövetség az egész emberiségre vonatkozik, és a három ótestamentumi szövetségből az első. Tartalma, hogy Isten nem pusztítja el többé a földet, azt várja az embertől, hogy betöltsa a földet és felelősen vigyázzon embertársára, aki Isten képmása. A szövetség jele a szivárvány.

1. Folytasd a következő mondatokat a bibliai szöveg segítségével! Így te is könnyen össze tudod foglalni ezt a hosszú történetet.

Megbánta az Úr, hogy embert alkotott a földön, és ...

Csinálj bárkát góferfából, mert ...

Minden el fog pusztulni, ami a földön van, veled azonban ...

Vigyél be a bárkába minden élőlényből, mindenből kettőt-kettőt, hogy ...

Nóé meg is tett mindent úgy, ahogyan ...

Isten azonban nem feledkezett meg Nóéről, és ...

Kiengedett egy galambot is, hogy ...

Oltárt épített Nóé az Úrnak, és ...

Szövetségre lépek veletek, és ...

Szivárványívet helyezem a felhőkre, az lesz ...

24. Lehetnének Istenné? + A Babel tornya

📖 1Móz 11,1–9

Lelkesítő dolog az új találmány, amely a toronyépítést lehetővé teszi: azon a vidéken, ahol nem áll rendelkezésre nagyobb mennyiségű kő, feltalálják a téglát.

Az ókori uralkodók, istenkirályok valóban építtettek rabszolgáikkal ilyen hatalmas, sokemeletes, teraszos tornyokat, amelyeknek legfelső szintjén egy isten temploma állt. A babiloniak zikkuratnak (hegycúcsnak) nevezték. Egy ilyen áll a mi történetünk színhelyén is. Ennek Etemenanki volt a neve, ami azt jelenti: ég és föld alapja. Hatemeletes, 91 m széles, 90 m magas. Ma már nevetségesen kicsinek tűnik.

Baj az, hogy valaki híres akar lenni?

Joggal töltheti el az embert az öröm és a büszkeség. Építeni tud, alkotni valamit, ami addig sosem volt. Ismerős nekünk a technikai fejlődés dicsősége. Az építők célja azonban az volt, hogy maguk kerüljenek Isten helyére. Maguknak akartak nevet, dicsőséget szerezni. Szembeszálltak Istennek azzal a parancsával is, hogy szétszéledjenek és betöltsék a földet. Ezért akadályozza meg Isten őket a tervük végrehajtásában.

Az a tény, hogy nem értjük egymást, nem csak nyelvi nehézségeket jelent. Két magyarul beszélő ember között is mennyi félreértés, meg nem értés van!

Nincs kiút ebből az értetlenségből?

A bábéli nyelvzavart Isten akkor oldja föl, amikor Jézus feltámadása után ötven nappal, pünkösd ünnepén elküldi Szentlelkét az embereknek. Akkor az apostolok úgy prédikáltak, hogy mindenki a maga nyelvén hallotta őket szólni, és megértették mindazt, amit „a mi nyelvünkön beszélnek az Isten felséges dolgairól”. Ma is Isten Szentlelke adhat megértést, egyetértést közöttünk.

1. Milyen hétköznapi szólásunk jut eszedbe a történetről?
2. Milyen Babel-tornyok épülnek ma?
3. Idézz föl olyan helyzeteket, amikor úgy érezted, hogy félreértenek téged! Kik voltak a szereplők? Milyen párbeszéd zajlott köztetek? Írd le!

„Ne nekünk, Uram, ne nekünk, hanem a te nevednek szerezz dicsőséget szeretettedért és hűségédért!” (Zsolt 115,1)

4. Keress választ a szövegben a kérdésekre!

Mit tegyünk?									TÉGLÁT
Meddig?									
Mit?									
Miért?	HOGY								SZEREZZÜNK
Miből?									
Mivel?									

Melyik kérdőszó illik a megfejtéshez? _____

EMBERI KAPCSOLATAIM

25. Mitől közösség a közösség? ♦ Krisztus teste

📖 1Kor 12,27

„Ti pedig Krisztus teste vagytok, és egyenként annak tagjai.” (1Kor 12,27)

1. Milyen közösségeknek vagy tagja? Írd a vonalakra!
Melyik közösséget mi tart össze? Milyen közös céljai vannak?

_____		_____
_____	ÉN	_____
_____		_____

Mi az én feladatom, szerepem a közösségeimben?

2. Hogyan lettél és miért vagy tagja ezeknek a közösségeknek? Milyen érzéseket, élményeket ad az, hogy ehhez a közösséghez tartozol?

3. Egy közösség nagyon sokféle szerepet játszhat az életünkben. Néhányat leírtunk ezek közül. Keress konkrét helyzeteket a kulcsszavakhoz saját tapasztalatodból. Találsz további kulcsszavakat?

kapcsolatban	tanít	megtart	visszajelzést ad
lehetek másokkal	kísér az életben	elfogad	jó ott lenni
megvéd	biztonságot ad	utat mutat	segít
megélhetem a szeretetet	önismeretre tanít	sokat nevetünk	

Mi kell ahhoz, hogy valóban a közösség tagja legyek?

Mi van, ha nekem nem tetszik a közös cél?
Mi van, ha nem érdekel?

Az ember számára életbevágó, hogy tagja-e különböző közösségeknek. A teljes élethez kell, hogy kötődjünk másokhoz, hogy kapcsolatban legyünk. Hiszen ezekben a kapcsolatokban élhetjük meg azt, hogy emberek vagyunk. A teremtéstörténetben olvastuk, hogy Isten az embernek segítőtársat teremt. Jézus is arra vezet minket, hogy szeretetben odafigyeljünk egymásra. Emberi lényegünkhöz tartozik hozzá, hogy közösségben élünk.

Ha egy közösségnek nincs közös célja, akkor működésképtelenné válik, előbb-utóbb széthullik. Külső keretek nem tudják összetartani. A közösség tagjainak együtt kell küzdeniük a közös célért, mindnyájukon múlik a közös siker. Aki kivonja magát, valójában nem tagja a közösségnek.

4. Egészítsd ki Pál apostol mondatait a közösségről az Első korinthusi levél 12. fejezetének megadott versei alapján!

13: Hiszen egy _____ által mi is mindnyájan egy testté _____ .

18: Isten rendezte el a tagokat a testben, _____ , ahogyan akarta.

20: Így bár sok a tag, mégis egy a _____ .

21: Nem mondhatja a _____ a _____ -nek: „Nincs rád _____ ”, vagy a fej a _____ -nak, „ _____ rátok szükségem.”

26: És így, ha _____ az egyik tag, vele _____ szenved valamennyi, ha dicsőségben részesül az egyik _____ , vele együtt _____ valamennyi.

27: Ti pedig _____ teste vagytok, és egyenként annak _____ .

26. Kik azok, akik Jézust követik? + Jézus elhívja a tanítványokat

1. Egy már ismerős történet két kulcsfogalmát rejtettük el. Melyik történetről van szó?

NÁREET'ZEG-ÓT

HLSZAÁAT NPAPAL

Ott maradt az összes háló a parton!

Ki fog ezután halászni?

2. Idézd föl a történet részleteit (Lk 5,1–11), írd be a táblázatba!

szereplők	
meghökkenítő részletek	
kézzelfogható eredmény	
csoda	
feladatok	

3. János evangéliumából tudjuk, hogy Jézus halász tanítványai korábban Keresztelő János követői voltak, tőle szegődtek Jézushoz. Vajon miért?

Jn 1,35–42

Jn 1,43–51

Megtaláltuk a Messiást!

Megtaláltuk azt, akiről Mózes írt a törvényben, akiről a próféták is írtak: Jézust, a József fiát, aki Názáretből származik.

Mester, te vagy az Isten Fia, te vagy Izrael királya!

Miért mennek ezek az emberek mind lelkesen Jézussal?
Mit látnak benne? Ez nekünk miért nem ennyire egyértelmű?

Lévi, akit más evangéliumok Máté néven említenek, a piacon szedi a vámot a Genezáret-tó partján, Kapernaumban. Kis közösség élt itt, az emberek bizonyára ismerték egymást. Talán Andráséktól is ő szedi be a vámot a rómaiak számára, amikor a piacra viszik eladni a halakat.

Mi az igazán fontos az életben?

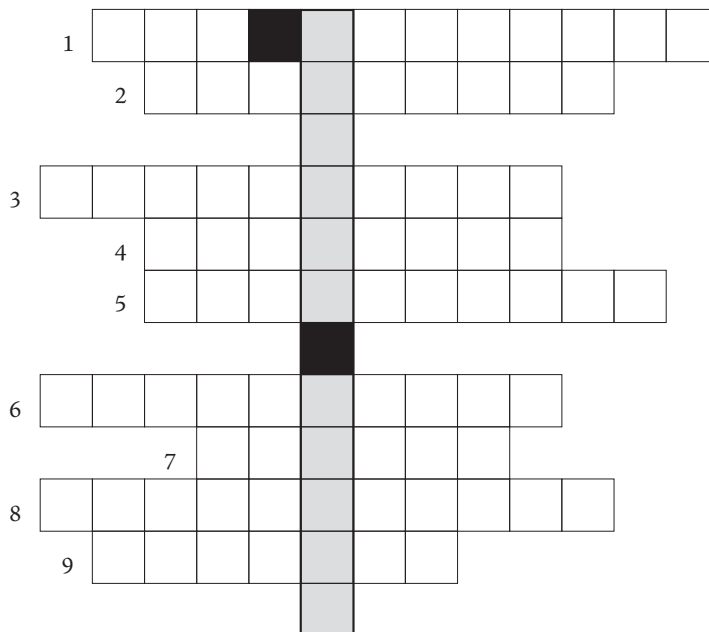

Jézus tanítani kezd. Közösséget teremt, amely körülveszi, amellyel megosztja élményeit, tapasztalatait, gondolatait, Isten örömhírét. Embereket szólít meg, szinte úgy tűnik, véletlenszerűen. A megszólítottak nagy felfedezésként élik meg a Jézussal való találkozást, és nem bizonytalankodnak, nem kérdezik, hogy mi lesz velük, hanem mindenüket otthagyva követik őt. Sok mindent hagynak ott. A megélhetésüket biztosító hajót és hálót, a jól jövedelmező vámszedői posztot, a napi biztonságot. Mégis mennek. Úgy érzik, megtalálták azt, akivel élni érdemes.

4. Fejtsd meg a rejtvényt!

1. Ezt kérdezi Jézus János tanítványaitól, amikor a nyomába szegődnek.
2. Jézus megtérésre hívja őket.
3. Zúgolódnak, amikor Jézus vámszedőkkel ül egy asztalhoz.
4. Lévi eredeti foglalkozása.
5. Így nevezi András Jézust, amikor Péternek beszél róla.
6. Nátánaél kételkedik, hogy származhat-e valami jó ebből a városból.
7. Az ő tanítványa volt először András.
8. Ezt készíti Lévi Jézusnak.
9. A héber Messiás szó jelentése.

Megfejtés: _____

Ki mondja ezt a mondatot kinek, milyen helyzetben? _____

27. Követsz engem? + Jézus kiválasztja a tizenkettőt

 Lk 6,12-16

Az ókorban a tanuló keresett magának mestert. Ha a mester elvállalta, eljárt hozzá, hallgatta, beszélgetett vele, aztán ment mindenki haza a maga dolgára.

Jézus egészen máshogy tesz. Maga keresi és választja ki a tanítványait, és nem napi néhány óra találkozásra, hanem teljes életközösségre hívja őket.

1. Mi van a kosárban? Kitalálhatod, ha látod, hogyan viszik!

Látszik az emberen, ha Jézust követi,
ha hozzá tartozik?

2. Pál apostol szerint Isten Lelke sok jó cselekedetre indít minket. Vajon melyek a Lélek gyümölcsei? Fejtsd meg a rejtvényt, egészítsd ki a szavak hiányzó betűit, vagy rakd őket helyes sorrendbe!

SZE_E_ET
 B_K_S_ÉG
 T_R_L_M
 SZÍÉVSSG = _____
 H_S_G
 SZEÍÉLDSG = _____
 ÖNMEAÓAGTRTZTTÁS = _____

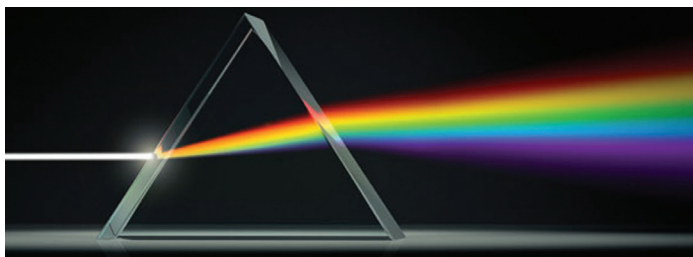
Sokféle embert hív Jézus maga köré, nagyon különböző társadalmi rétegekből. Van köztük halász, vámszedő, zélóta, aki egy radikális, Róma-ellenes politikai párt tagja. Mielőtt kiválasztja a tizenkettőt, végigvirraszt és -imádkozik egy éjszakát. Nem bízva a véletlenre, kik lesznek a tanítványai. Jézus közelében ezek az emberek három évet töltenek együtt közösségben.

Miért kell Jézusnak ez a tizenkettő? És miért pont ennyi?

Gondtad volna, hogy a fehér fényben benne van az egész szivárvány?

Akadály ez a sokféleség,
vagy színesít?

3. Minden szín más, mindegyiknek szerepe van, de csak együtt adják a teljességet. Milyen az én színem? Mivel gazdagíthatom én a közösséget? Gyűjts néhány dolgot!

A tanítványság lényege a Jézushoz tartozás és a tanúskodás. Jézus minket is teljes életközösségre hív. Őt követni nem azt jelenti, hogy néha egy-két órát foglalkozunk a tanításával, hanem azt, hogy egész életünket az ő jelenlétében éljük. A tőle kapott feladat pedig az, hogy az életünkkel rá mutassunk. Mennybemenetele előtt ezt mondja: „Erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, egész Júdeában és Samáriában, sőt egészen a föld végső határáig.” (ApCsel 1,8)

Péter úgy érzi: „Nem tehetjük, hogy ne mondjuk el azt, amit láttunk és hallottunk.” (ApCsel 4,20)

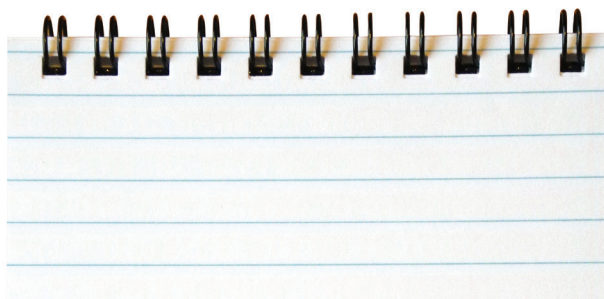
János pedig így fogalmazza meg a tanúskodás célját: „Amit tehát láttunk és hallottunk, azt hirdetjük nektek is, hogy nektek is közösségetek legyen velünk: a mi közösségünk pedig közösség az Atyával és az ő Fiával, a Jézus Krisztussal.” (1Jn 1,3)

Jézus arra is biztat: „Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.” (Mt 5,16)

Jézus minket is kiválasztott, elhívott, nevünkön szólított a keresztelezésünkör. Tanítványként örömhír hordozói vagyunk. Minél sokszínűbb a tanítványi közösség, annál sokszínűbben tudja megmutatni a világnak Isten szeretetét.

4. Mitől leszek én Jézus tanítványa? Gyűjts ötleteket!

Hogyan lehetek én tanúja annak,
amit nem is láttam?

28. Befogadnak engem? ♦ A szentek közössége

📖 Fil 1,1–2

1. Miért jó közösségben lenni, másokhoz tartozni? Folytasd a mondatokat!

Azért jó, mert a társam...

Azért jó, mert a másik...

Azért jó, mert a többiek...

Azért nehéz, mert...

2. Mi az, hogy szent? Ki a szent? Mitől szent valami vagy valaki?

Mitől lenne szent éppen ő, akivel annyi bajom van?

Szent mindaz, aki Istenhez tartozik, akit Isten megtisztít, megszentel.

Az igehirdetés elején Pál apostol szavaival köszönti a lelkész a gyülekezetet épp úgy, ahogy a Filippi levél elején olvashatjuk.

Egészítsd ki a mondatot:

K _____ n _____ é _____ b _____ I _____ ,

a m _____ A _____ é _____ a _____ Ú _____ J _____ K _____ .

Bár emberi mércéink szerint azt keressük a közösségben és a másik emberben, ami nekünk szimpatikus, ami nekünk jó, a Szentírás egészen mást tanít a keresztény közösség lényegéről. Egyetlen közös pont kell ahhoz, hogy egy keresztény közösség létrejöhessen: a Krisztus Jézusban való közös hit. A Jézushoz tartozás pedig egymáshoz is közelebb visz bennünket. A körülötte összegyűlő közösségekből gyakran nőnek ki igazi, őszinte barátságok, amelyek gazdagíthatják életünket.

A közösség békessége, az egymás közötti békesség Isten ajándéka lehet számunkra, ahogyan Pál kívánja a gyülekezetnek. Akkor, ha Jézus áll a középpontban.

„A keresztény közösség olyan közösség, amely Jézus Krisztusban áll fenn. (...) Csakis Jézus Krisztus által vagyunk testvérei egymásnak. Nem azért testvér a másik, mert kegyes lélek, mert őszinte szívvel, testvéri lelkülettel közeledik hozzám, hanem azért testvér, mert Krisztus megváltotta, bűnét megbocsátotta, hitre és örök életre elhívta.” (Dietrich Bonhoeffer)

Tudsz úgy nézni az osztálytársadra, akit nem kedvelsz, hogy benne a testvéredet látod meg Krisztusban? Lehet ilyet egyáltalán?

Melyik arcát látod meg? A sötétet? Az elzárkózót? A kedveset?

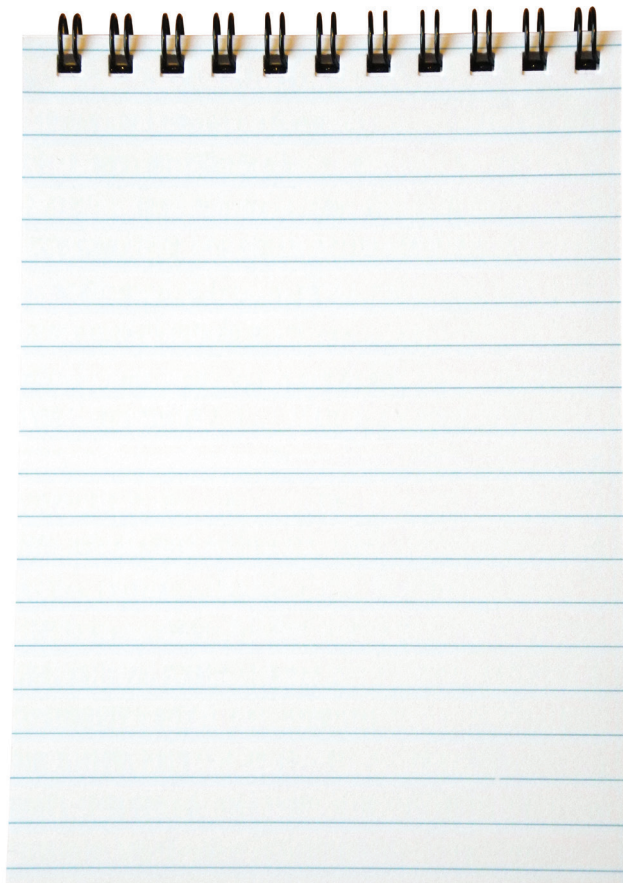
„A mi közösségünk pedig közösség az Atyával és az ő Fiával, a Jézus Krisztussal. Ezt azért írjuk meg nektek, hogy örömünk teljes legyen.” (1Jn 1,3–4)

29. Ki a nagyobb? + Jakab és János elsőége

📖 Mk 10,35–45

1. Nézd meg a képeket! Válassz ki egy szereplőt, írd le az ő nevében, mit gondolhat éppen!

Szeretsz első lenni?

Gondolj az osztályra – vajon
miben vagy te a leg...?

Szeretsz kitűnni vala-
mivel a többiek közül?

Milyen feszültségek adódnak
abból, hogy valaki valahol az
első, vagy éppen hogy veszít?

Mivel tűnnek ki mások,
és mit szólna te ehhez?

Miért kér Jakab és János ilyet?

Ez a történet megmutatja, hogy a tanítványok mennyire várják a messiást. Úgy képzelik, hogy itt a földön új, igazságos országot fog teremteni. A rómaiak helyett akkor ők kerülhetnének vezető szerepbe. Ezért még az életüket is hajlandóak volnának kockáztatni.

Nem túlzás mindenki szolgájává lenni?

2. Idézz föl egy olyan, idén tanult történetet, amelyben két vetélkedő fél nem tud békés megoldást a féltékenységre. Mi lesz annak a történetnek a vége? Ezzel szemben mire biztatja Jézus a tanítványait?

3. Milyen győzelmi receptet ajánl nekünk Jézus? Egészítsd ki a mondatot Mk 10,43–44 alapján!

Aki naggyá akar lenni közöttetek, az _____ ,

és aki első akar lenni közöttetek, az legyen _____ .

Megoldja a konfliktust, ha alázatos vagyok?

Nem megfutamodás az?

Mennyire olyanok ezek a tanítványok, mint mi! Versengenek, pozíciót szeretnének, a többiek ezen bosszankodnak, közben pedig teljesen félreértik azt, amit Jézus tanítani szeretne nekik. Ha Jézus mellett valaki nagy akar lenni, akkor meg kell tanulnia alázatosnak lenni és a többieket szolgálni. Mert Jézus azt szeretné, hogy közöttünk ne az a rend uralkodjon, ami általában a világra jellemző. Ne uralkodni akarjunk, ne hatalmaskodni, hanem egymást segíteni, egymásnak szolgálni. Ez az igazi nagyság, ebben mutat Jézus példát nekünk. Nemcsak példát mutat, hanem az életét adja értünk.

„Mert az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért.” (Mk 11,45)

30. Mindennek van határa? + A tanítványok tüzet kérnek a samáriai falura

 Lk 9,51–56

- ❓ 1. Milyen vagy te, amikor indulatos vagy? Milyen érzések vannak akkor benned? És mit csinálsz akkor?

Samária területét elkerülték azok a zsidók, akik Galilea és Júdea között közlekedtek. Általában a Jordán völgyét választották vagy a tengerpart felé kerültek. Jézus azonban többször is átmegy Samárián. Pedig a samáriaiak nem álltak szóba a zsidókkal. Ők is zsidó gyökerű nép voltak, de idegen népekkel való keveredésük, kevert vallásuk miatt a zsidók megvetették őket.

- ❓ 2. Folytasd a következő mondatot, amit a tanítványok így kezdenek: Szálljon le tűz az égből, és égessen meg őket, mert ők.../mert mi...

Miért ne lenne jogos a bosszú?

Nem ezt érdemli az, aki Jézust, Isten Fiát elutasítja?

Ha egy közösség tagjai békében élnek egymással, akkor is lehet, hogy harcban állnak, tele vannak konfliktusokkal mások felé. Sokszor keményen utasítjuk el a kívülállót, mert nem ismerjük, vagy mert előítéletesek vagyunk vele szemben, eleve rosszat feltételezünk róla. Esetleg valós rossz tapasztalataink vannak vele. Elmérgesedő konfliktushelyzeteink sokszor ilyen kölcsönös elutasításból indulnak. Jézus arra tanít, hogy ezekben a helyzetekben nem megoldás a bosszú. Nem áll le vitatkozni, nem próbálja meggyőzni a falut, hogy mégiscsak fogadják be, nem lép föl tekintélyt parancsolóan, tanítványainak pedig határozottan megtiltja a bosszút. Számára csak „életmentő” megoldások jöhetnek szóba, adott esetben kitér, és elmegy egy másik faluba.

Közvetlen környezetekben te kiket kerülsz el, kikkel nem akarsz szóba állni?
Vajon igazad van? Jézus hogyan viszonyulna hozzájuk?

„Az Emberfia nem azért jött, hogy az emberek életét elveszítse, hanem hogy megmentse.” (Lk 9,56)

Böjte Csaba atya, ferences szerzetes éppen azokhoz fordul oda, akiket kitaszít a társadalom. Az árva vagy nagyon szegény gyerekeknek ad otthont és lehetőséget a tanulásra, származásuktól függetlenül. Nézd meg alapítványa honlapját!

<http://szentferencalapitvany.org/>

3. Nézz körül a környezetemben, ki és hogyan segít a kitaszítottakon. Készíts jegyzetet!

31. Mi szabja meg életünk kereteit, rendjét? ♦ Tízparancsolat

📖 2Móz 20,1–17

Mi lenne, ha nem lenne semmiféle rend az életünkben?

Amikor Isten szövetséget köt a pusztában vándorló zsidó néppel, akkor a szövetség kereteként parancsolatokat ad nekik.

Ez a Tízparancsolat:

1. Én vagyok az Úr, a te Istened. Ne legyen más istened!	4. Tiszteld atyádat és anyádat!
2. Ne vedd hiába Istened nevét!	5. Ne ölj!
3. Szenteld meg az ünnepnapot!	6. Ne paráználkodj!
	7. Ne lopj!
	8. Ne tégy felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot!
	9. Ne kívánd felebarátod házát!
	10. Ne kívánd felebarátod házastársát vagy bármiféle tulajdonát!

Csak tíz? Azt igazán be lehet tartani, nem?

„Én vagyok az Úr, a te Istened, aki kihoztalak Egyiptom földjéről, a szolgaság házából.”
(2Móz 20,2)

1. Figyeld meg az első parancsolatot! Miben más, mint a többi?
2. Vitassátok meg, be tudjuk-e tartani az első parancsolatot!

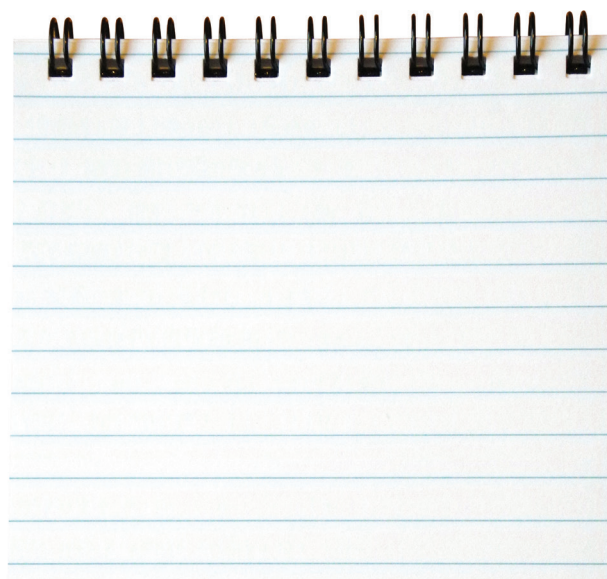
Milyen más istenekről van itt szó?

A zsidóság a Tízparancsolatot tovább részletezi. 613 parancsot tartanak szem előtt, erre emlékeztetnek minden zsidó férfit az ingén található rojtok. A héber betűknek számértékük van. A rojt héber szó betűinek számértéke összesen 600. Ha ehhez hozzáadjuk a 8 fonalat és 5 csomót, amelyek a rojtokat alkotják, akkor pont 613 jön ki végeredményül. A fonalak s rajtuk a csomók jelképezik a 613 parancsolatot, amelyek szerint egy zsidónak élnie kell az életét.

3. Válassz ki egy parancsolatot, és olvasd el magyarázatát a következő internetes oldalon!
<http://www.lutheran.hu/konyvek/kate/>
Készíts jegyzetet az általad választott parancsolathoz! Számolj be a többieknek, beszélgetsetek róla!

32. Tényleg csupa tiltás? + Tízparancsolat

📖 2Móz 20,1–17

Már miért venném hiába Isten nevét? Hallottál te már ilyet?
De hát én úgysem ölnék meg senkit!
Paráználkodni – az mit jelent?
Azt akarja mondani, hogy ne mártsak be senkit?

A zsidóság annyira komolyan veszi ma is, hogy tilos kimondani Istennek azt a nevét, ahogyan Mózesnek bemutatkozik, hogy a JHVH név helyett az Örökkévalóról, Teremtőről beszélnek. A hittanórai jegyzeteikben például a " " vagy a * jelet használják.

A Tízparancsolat mondatai héberből kijelentő mondatként is fordíthatók. Ahogyan a magyar „idejössz” szót is értelmezhetem kijelentésnek vagy szigorú felszólításnak. Ennek megfelelően például: ha én vagyok a te Istened, nem fogsz lopni. Így tulajdonképpen nem feladatot, hanem ígéretet kapunk. A Tízparancsolat az ókori törvények sorába illeszkedik, ezért szokás a tiltó formával fordítani.

1. Ernst Lange *Tízszabadság* című szövegének bekezdései mellé írd oda a Tízparancsolat megfelelő mondatait! Rendezd így sorba a bekezdéseket! Keresd meg, hogy milyen nehézségekről és milyen lehetőségekről beszél a szerző!

Légy szabad – ez az a titkos felirat, amely minden parancsolat élén áll. Ha ezt is halljuk, akkor a parancsolatok elkezdenek egészen új módon szólni hozzánk.

Légy szabad – minden hatalomtól, amely úrrá akarja emelni magát fölötted: legyen ez a pénz hatalma, a nyilvános vélemény hatalma, vagy a félelemé, amely az élet bizonytalanságai miatt nyomaszt: Én vagyok az Úr, aki az egész világot kormányzom. ☐

Légy szabad attól a nyomástól, hogy mások kárára kelljen gazdagítani magad, akár úgy, hogy kihasználod a másikat, akár úgy, hogy elveszed az ő tulajdonát. Eleget akarok adni neked mindenből. ☐

Légy szabad a hétköznapi taposómalomtól, amely azzal fenyeget, hogy nem kapsz már levegőt sem. Azt a nyugalmat ajándékozom neked, amire szükséged van, hogy újra magadra találj, és felismerd, hogy az én kezemből jössz, és én tartalak meg téged. ☐

Légy szabad attól az aggodalomtól, amellyel segítségemről újra és újra meg akarsz bizonyosodni. „Én vagyok”, ez az én nevem, és ez azt jelenti, hogy itt vagyok számodra, ha szükséged van rám. ☐

Légy szabad a féltékenységtől, ne gyötörjön olyan szeretet, amely másét illet. Egész életedre elég szeretetet ajándékozok neked. ☐

Légy szabad a kiskorúságtól, és válj felelősségteljes emberré, aki a szülei gondját is át tudja venni. Arra teremtettem téged, hogy szeretetet kapjál és szeretetet adjál. ☐

Légy szabad az irigységtől, ne foglalkoztasson az, ami a másé. Meg akarlak ajándékozni azzal, amire az életedhez szükséged van. ☐

Légy szabad attól a kényszerségtől, hogy életedet másokkal szemben kelljen kiharcolni, és közben a magad emberségét elveszítsd. Én teremtettem minden életet, és meg is akarom védeni. ☐

Légy szabad arra, hogy mindig az igazat mondd, tekintet nélkül olyan dolgokra, amelyekre nem érdemes tekintettel lenni. Én magam vagyok az igazság, és igazak azok, akik hozzám tartoznak. ☐

Légy szabad attól, hogy mindig új szerencsére vadássz, amely azonban nem tesz boldoggá. Megajándékozlak egy ember teherbíró közösségével, amelyben beteljesedést találsz. ☐

Hogy nézek ezekre a parancsokra, ha én vagyok az áldozat?
Ha engem loptak meg? Ha engem csaptak be?

33. Csak törvény és feladat vagy segítség és útmutatás? ♦ A Hegyi beszéd

 Mt 5–7

Amikor összeállították az evangéliumokat, beledolgoztak olyan részleteket, amelyeket mások már korábban leírtak. Hiszen hamar fontosnak érezték, hogy megörökítsék Jézus igehirdetéseit, példázatait. Ilyen prédikációgyűjtemény a Hegyi beszéd is.

1. Olvasd el a Bibliából a Hegyi beszéd elejét, és egészítsd ki a hiányzó szavakat! Milyen tulajdonságú embereket nevez Jézus boldognak?

Boldogok a _____ ,

mert övék a _____ országa.

Boldogok, akik _____ ,

mert ők megvigasztaltatnak.

Boldogok a _____ ,

mert ők öröklik a földet.

Boldogok, akik éheznek és szomjaznak az _____ ,

mert ők megelégtetnek.

Boldogok az _____ ,

mert ők irgalmasságot nyernek.

Boldogok a _____ szívűek,

mert ők meglátják az Istent.

Boldogok, akik _____ teremtenek,

mert ők Isten fiainak neveztetnek.

Boldogok, akiket az igazságért üldöznek,

mert övék a _____ országa.

 Mt 5,13–16

2. Mit mond Jézus, hogyan ragyogjon a világosságunk az emberek előtt? A rejtvényből megtudod a választ.

OYHG SÁLÁKS ÓJ ECLSEEKTEKDETEIET, SÉ CSIŐDÍKSÉT A IT ENYIMEN
KATOYÁTAT.

📖 Mt 6,19–21

Mi a baj azzal, ha kincseket gyűjtenek az emberek?

3. Fejtsd meg a rejtvényt!

MRAOAICEVNTLSAZVDS.
ETHLKNSDAOTEZSÍEI

📖 Mt 6,25–34

„De keressétek először az ő országát és igazságát, és ezek is mind ráadásul megadatnak nektek.”
(Mt 6,33)

📖 Mt 7,1–5

„Ne ítéldetek, hogy ne ítéltessetek!” (Mt 7,1)

📖 Mt 7,13–14

Miért tolakodnak olyan sokan ennél
az ajtónál? Hova ez a sietség?

📖 Mt 7,24–27

4. Készíts miniképregényt a történethez!

Jézus tanításainak egyik gyűjteménye a Hegyi beszéd. Sok kis képben, váratlan fordulatokkal, újszerűen, izgalmasan tanít Jézus a mindennapi életünkről: arról, hogy kik a boldogok, hogy mi a feladata az őt követő embernek ebben a világban, hogyan béküljön ki az ember a másikkal, van-e joga kritizálni; egyáltalán: hogyan viselkedjen egyik ember a másikkal. Az arany szabályban Jézus ezt így fogalmazza meg:

„Amit tehát szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük.”
(Mt 7,12)

Isten azonban nem szabályokat, törvényeket állít elénk, hanem arról is szól, hogy hogyan segíti hozzá az embert az igazi élethez: gondot visel az emberről, meghallgatja az imádságát, biztos alapot ad az ember életének.

Dániel társaival együtt fogolyként kerül Babilonba, és a babiloni király szolgálatába kell állnia. Úgy akarják nevelni őket, hogy a király hűséges alattvalói legyenek. Ezért megtanítják nekik a babiloni nyelvet, az írást, és megismerik az ottani kultúrát. Új nevet is kapnak, hogy még inkább babiloninak érezzék magukat, és elfelejtsék hazájukat. Az ifjak azonban közösen elhatározzák, hogy istenhitüket, zsidó vallásukat hűségesen megőrzik, a különböző vallási előírásokat megtartják. Így megerősödik bennük az összetartozás és az a tudat is, hogy ők Istenhez tartozó emberek.

1. Te mihez ragaszkodnál, ha külföldre kerülnél? Mi az, ami annyira mélyen része az életednek, a személyiségednek, hogy abból nem engednél? Írd le!

2. Ki mondhatta volna a történetben kinek, milyen helyzetben?

	KI?	KINEK?	MILYEN HELYZETBEN?
Hozzáátok ki a templomból az összes kincset, hadd szolgálják azok ezentúl a mi isteneinket!			
Királyi vérből vagy, szép és értelmes! Éppen alkalmas arra, hogy királyunk szolgálatába állj!			
Új néven szólítanak minket, de majd meglátják, hogy az én nevemben erő van: Isten a bíró, ő fog bíraskodni a babiloniak fölött is!			
Testvéreim, nem ehetünk és ihatunk a király asztaláról, Isten ellen való vétkek volna az!			
Azt hallottam felőletek, hogy nem fogadtátok el az ennivalót az asztalomról! Különös makacsság! Ellenben látom, hogy szorgalmasan tanultatok, kérdezhe- tek tőletek bármit. Méltók vagytok a szolgálatomra.			

35. Hogyan bánunk az értékeinkkel?

 Dán 5

Bélsaccar király neve magában hordozza a babiloni főisten, Bél nevét, és ezt jelenti: „Bél, véd meg a királyt!”

1. Biztos nektek is van otthon olyan edényetek, tárgyatok, amelyet csak különleges alkalmakkor vesztek elő. Mi ez? Mikor használjátok? Miért fontos a család számára?

Miért űz gúnyt a király abból,
ami másnak szent?

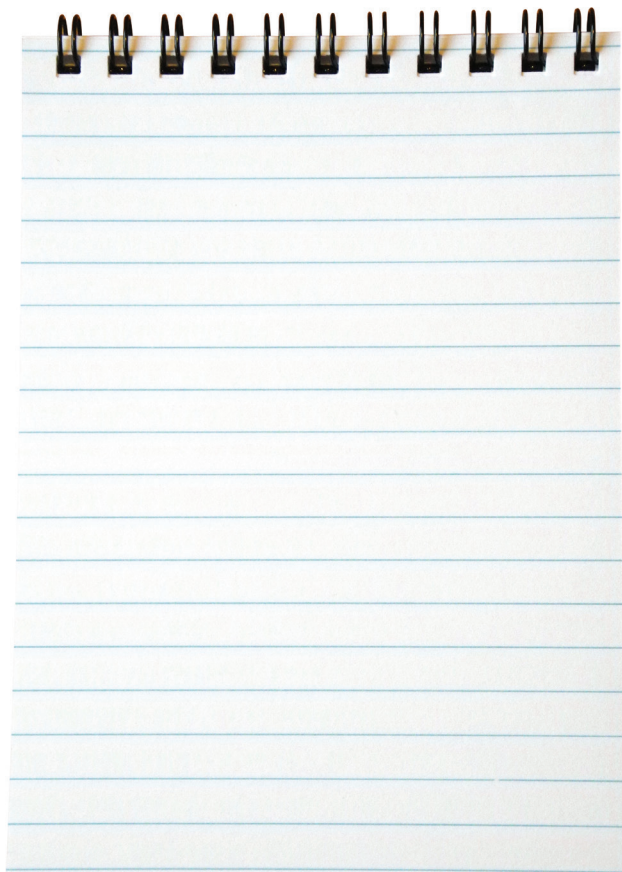

2. Melyek azok az értékek a minket körülvevő világban, amelyek a keresztények számára fontosak, a mai társadalom viszont nem becsüli őket? Beszélgetsetek róla, és jegyezz le néhányat!

Bélsaccar király „aranyból, ezüstből, rézből, vasból, fából és kőből készült isteneket” dicsőített a lakomáján a vendégeivel. Ezek a szobrok ábrázolták a pogány isteneket, ezekben bízta, ezektől vártak segítséget. Ezeket az emberek alkotta isteneket nevezzük bálványoknak. „Amire leginkább ráhagyatkozunk, az válik istenünké.” (Luther)

3. Melyek azok a dolgok, amelyekben ma az emberek mindenekfölött bíznak? Milyen „csinált” istenek vesznek ma körül minket?

Figyeled ezt az anyakirálynőt? Az anyák mindig tudnak valami jó megoldást...

4. Vajon miért feledkeztek meg Dánielről, az Isten emberéről? Miért csak az anyakirálynő tud róla?

Keresd ki a szövegből, milyen magyarázatát adja Dániel a rejtélyes szavaknak:

mené: _____

tekél: _____

perész: _____

5. Mi következik ebből a próféciából Bélsaccar számára?

Vajon a mai világot is így megítéli az Isten?
Mit írna ma a falra?

Bélsaccar király súlyos hibát követ el. Lerészegedik, és ebben az állapotában a zsidók számára szent templomi edényeket használja a lakomáján. Azt fejezi ki ezzel, hogy megveti, semmibe veszi Istent. Ezért jelenik meg Isten üzenete mint egy rejtélyes látomás a lakoma közben a falon. Dániel, aki Istenre figyelő életével sok mindent meglát, megért a világból, megfejtí Isten üzenetét: a király nem volt alázatos, nem tanult ősei tapasztalatából, többre tartotta magát Istennél. Nem őt imádta, hanem „csinált” isteneket, és megvetette azt, ami Isten előtt szent. Ezért kell elbuknia neki és a Babiloni Birodalomnak is. Így vall Dániel könyve arról, hogy Isten formálja a történelmet.

6. Kösd össze az összetartozó tagmondatokat!

1. Miközben a király a bálványokat dicsőíti,
2. Egy emberi kéz írt a falra,
3. A babiloni bölcsek
4. A király kincseket és rangot ígér annak,
5. Az anyakirálynő, aki ismeri Dánielt,
6. Dániel azért tudja megmagyarázni az írást,
7. A rejtélyes írás ítéletet hirdet

- a) aki megmagyarázza neki az írást.
- b) mert isteni lélek van benne.
- c) a szent templomi edényekből iszik.
- d) nem tudták megfejtetni az írást.
- e) a király ettől nagyon megijedt.
- f) a király segítségére siet.
- g) a király és birodalma fölött.

36. Milyen örökséget hozunk magunkkal?

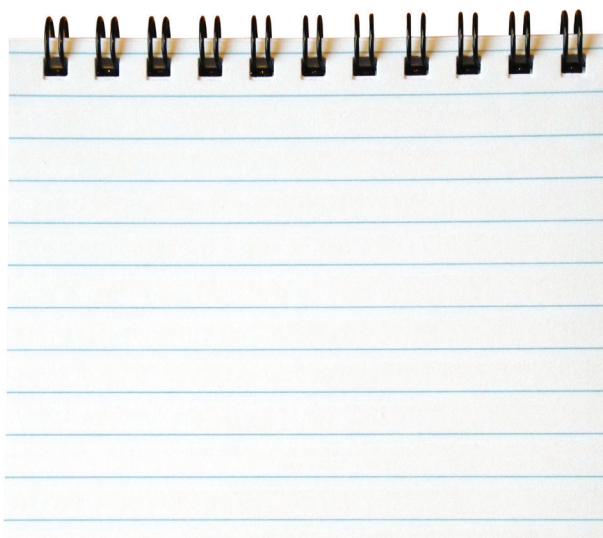
 Dán 6,2–29

❓ 1. Milyen hagyományok élnek a családokban? Van olyan, ami szüleid, nagyszüleid számára is meghatározó? Fontosak ezek számodra is? Miért?

❓ 2. Dániel az ország főkormányzója lett Dárius király idején, és a király még nagyobb hatalmat akart adni neki. Keresd ki a szövegből, mi ennek az oka!

Vajon jó dolog vezetőnek lenni? Hogy néznek rám a többiek, ha én vagyok a főnök?

❓ 3. Csak messziről látod őket. Ott beszélgetnek, és te nem tudod, miről. Téged nem hívtak. Te kimaradtál. Összesúgnak a hátad mögött. Vajon miről beszélnek?

❓ 4. Még a királyt is becsapják ezek a kormányzók. Te átlátod, hogyan? Nyomozz a 6–16. versben!

Akármilyen jól megy Dániel sora Dárius király udvarában, akármilyen magasra emelkedik a ranglétrán, akkor is tudja, hogy mindent Istennek köszönhet. Ezért hozzá fordul, naponta háromszor imádkozik, könyörög, esedezik és magasztalja Istent. Hiába a törvény, ami tiltja, hogy bárki máshoz könyörögjön, mint a királyhoz. Dániel biztos abban, hogy szüksége van az Istennel való kapcsolatra. Még akkor is, ha ez veszélyt jelent rá nézve. Ennél még rosszabb lenne Isten nélkül élni.

Ha Dániel hűtlen lett volna Istenhez, akkor is megmaradt volna riválisainak féltékenysége, és talán máshogy ölték volna meg. De végül épp az istenhite menti meg az életét az oroszlánok vermében. Így pedig a király is megismeri Isten hatalmát, és elrendeli, hogy az egész birodalomban féljék őt.

5. Gyűjtsd ki a szövegből, milyen „kincsei” vannak Dánielnek, amelyekre az életét építi, amelyekre bajban is számíthat! Rakd a ládába!

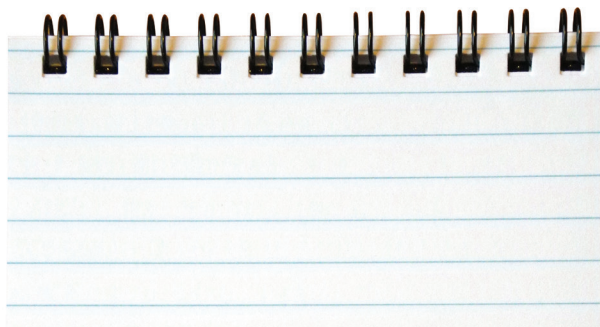

Tényleg ragaszkodnia kellett Dánielnek a hitéhez? De hát épp ez sodorja bajba! Nem lehetett volna titokban imádkozni?

6. Találkoztál-e olyan helyzettel, amikor az Istenhez való ragaszkodást fölhasználták valaki ellen? Kérdezd meg a családot, szüleidet, nagyszüleidet!

7. Mi mindent gondolhatott végig Dárius király Dániel megmenekülése után?

„Légy hű mindhalálig, és neked adom az élet koronáját.” (Jel 2,10)

8. Kösd össze az összetartozókat (egy névhez több esemény is tartozhat), és egészítsd ki a táblázat utolsó oszlopát!

KI?	MIT TESZ, MI TÖRTÉNIK?	HOGYAN? MI MUTATJA EZT?
Dárius király	hűséges Istenhez	
	féltékeny	
Dániel	csapdába kerül	
A kormányzók	aggódik	
	isteni lélek volt benne	

37. Kihez tartozom? + A 12 éves Jézus

 Lk 2,41–52

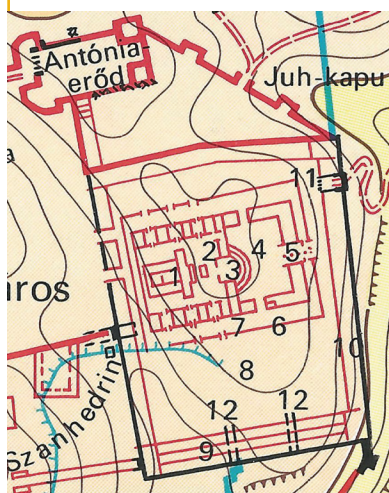

Ha egyetlen templom lenne Magyarországon, tőled ötnapi járóföldre, elmennél oda karácsonyi istentiszteletre?

Jeruzsálemben, a templomhegyen állt Izrael temploma. Évtizedeken át folyt az építkezés, egyre szépítették, egyre bővítették, de úgy, hogy a templom nyugalma ne zavarják: a köveket készre faragva szállították a helyszínre. Értékes anyagokból épült, arannyal ékesítették. Messziről úgy csillogott, mint egy hófödte hegycsúcs. A szentély állt középen, különböző udvarok és oszlopcsarnokok vették körül.

A templom udvarában és csarnokaiban árulták az áldozati állatokat, amelyeket csak a templomi pénzért lehetett megvásárolni, amit helyben lehetett beszerezni a pénzváltóknál.

1. Hasonlítsd össze a templom alaprajzát a fenti makettal! Figyeld meg az alábbi jelmagyarázatban, hogy melyik udvarig kik mehettek be!

1. Szentély (évente egyszer a főpap léphetett be az engesztelő áldozattal) + 2. Égőáldozati oltár + 3. Nikánor-kapu + 4. Az asszonyok udvara + 5. Ékes-kapu + 6. Persely + 7. Választófal a zsidók és a pogányok között + 8. A pogányok udvara + 9. Királyi oszlopcsarnok + 10. Salamon csarnoka + 11. Arany kapu + 12. Bejárat alagút délről

Ma már csak a támfal egy darabja maradt meg, amelyet Siratófal néven ismerünk. Zsidó hívők sokasága jön ide imádkozni, ha teheti. Kis papírokra írják legfontosabb imádságaikat, ezeket pedig a kövek réseibe tömik.

Zarándokünnepek alkalmával, mint például húsvétkor egész falvak kerekedtek föl és mentek el együtt a templomba. Názáretből, ahol Jézus felnőtt, körülbelül ötnapi gyalogút (120 km) vezetett Jeruzsálembe. Samárián nem mentek keresztül a zarándokok, vagy a tengerpart felé, vagy a Jordán völgye felé kerültek. Egymással beszélgetve haladtak a férfiak, külön a nők, és a gyerekek is csak esténként keresték meg a szüleiket, amikor letáboroztak. Út közben zarándokénekeket énekeltek, ilyen például a 122. zsoltár. Az ünnep egy hétig tartott, sok ezer ember lepte el ilyenkor Jeruzsálem utcáit, tereit, a templomot. Áldozatokat mutattak be, istentiszteleten vettek részt. Az oszlopcsarnokokban papok, írástudók beszélgettek, vitáztak, tanultak egymástól.

Jézus tanítványokat hív el és hatalommal tanít. Vajon mikor döbben rá arra, hogy más, mint a többiek?

Jézus édesanyjával, Máriával és apjával, Józseffel érkezik Jeruzsálembe. A templomban megéli azt, hogy ő valójában Istenhez, az ő Atyjához tartozik. Egészen belefeledkezik a róla való beszélgetésbe. Amikor a szülei kétségbeesve keresik, és végre megtalálják, ő teljes természetességgel mondja nekik: „Miért kerestetek engem? Nem tudtátok, hogy az én Atyám házában kell lennem?” Mintha azt mondaná: Hol is lehetnék másutt? Nekem itt a helyem, hiszen a mennyei Atya, az Isten Fia vagyok. Egyes számban mondja: az „én” Atyám. Nem csoda, ha szülei nem értették meg, amit Jézus mondott. Mégis, nagyon fontos számunkra, hogy tudjuk: Jézus Isten Fia, aki emberré lett. Ezt ő maga mondja ki, amikor az Atyáról, az Atyja házáról beszél.

Ezután mégis engedelmesen visszament Názáretbe, ahol harmincéves koráig élt, és József mesterségét kitanulva bizonyára ácsként dolgozott.

Megélhetek én is „nagy találkozást” a mennyei Atyával?

2. Készíts párbeszédet két fiatal názáreti zarándok között a Jeruzsálemből hazafelé vezető úton, vagy választhatod Mária és József párbeszédét, miután hazatértek Názáretbe.

3. Igaz vagy hamis?

Jézus szülei gyermekük születése óta nem jártak Jeruzsálemben, mert féltek Heródestől.

A család most az egész ünnepi hetet Jeruzsálemben töltötte.

A zarándokcsapatban Jézusnak több rokona is ott volt.

Este, táborveréskor jöttek rá, hogy Jézus nincs velük.

Az útítársak elmondták, hogy Jézus Jeruzsálemben maradt a templomban.

Egész álló nap keresték Jézust, végül a templomban találták meg.

Jézus ezek után ottmaradt Atyjának házában.

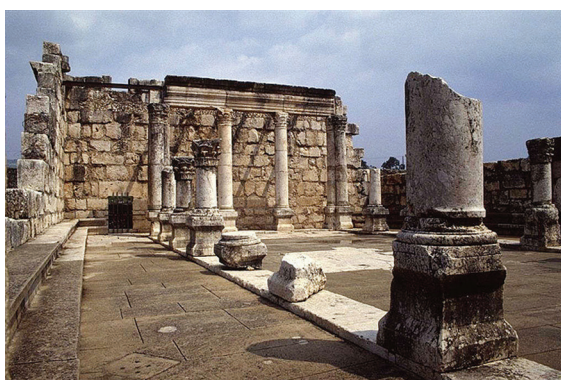
Mária nem értette azt, amit Jézus az Atyáról mondott, de soha nem felejtette el.

38. Közétek tartozom-e? + Jézus Názáretben

📖 Lk 4,14–30

1. Melyik közmondásunkat rejti a feladat? Milyen helyzetben használjuk?

A zsidóságnak egyetlen temploma volt Jeruzsálemben. Szombatonként az emberek a zsinagógában gyűltek össze istentiszteletre a saját falujukban. Itt nem mutattak be áldozatot, hanem imádsággal fordultak Istenhez. Tíz felnőtt férfi alapíthatott egy zsinagógát.

Itt folyt a gyerekek tanítása is, itt ismerték meg az írásokat, itt tanult meg minden zsidó fiú írni, olvasni.

Az istentiszteleten alkalmanként más és más

gyülekezeti tagot szólítottak föl, hogy fölolvassa az igét, és magyarázza is.

Kapernaumban föltárták egy 4. század végén épített zsinagóga maradványait. (Ezt látod a fönti képen.) Európa legnagyobb zsinagógája ma Budapesten található. (jobbra)

2. Mit jelent a görög eredetű „zsinagóga” szó? Fejtsd meg a rejtvényt, egészítsd ki a hiányos szót!

_ Y _ L _ K _ Z _ T

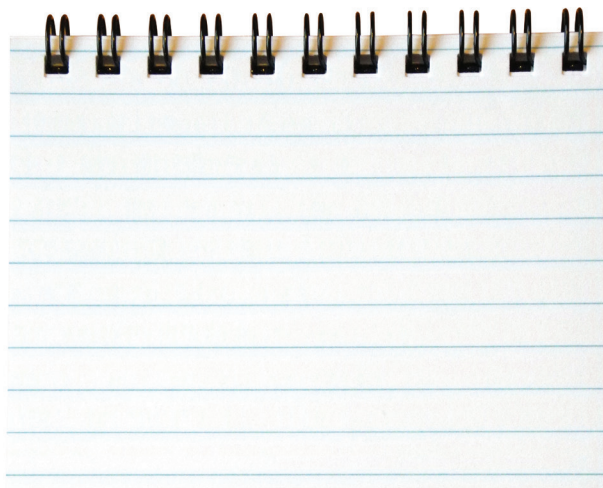
A Biblia könyveit tekercsekre írták, ilyet vehetett Jézus is a kezébe.

3. Gyűjtsd össze, kiknek szól a Jézus által felolvasott örömhír!

4. Hasonlítsd össze a Lukács által idézett, Ézsaiás prófétától származó szöveget az eredeti ézsaiási mondatokkal! Hol fejezi be Jézus az olvasást? Hogyan folytatódna a prófécia?

Vajon miért hagyja le
Jézus az utolsó gondolatot?

Majdnem megölik Jézust! Miért dühösek rá ennyire?

Vajon mi fölismerjük, amikor Jézus örömhíre
a mi fülünk hallatára hangzik?

Jézus olyan szavakat idéz Ézsaiástól, amelyek az eljövendő Messiásról szólnak, ő pedig saját magára értelmezi azokat. Ő az a Szabadító, akire évszázadok óta vár a zsidóság. A názáretiek füle hallatára most beteljesedik Ézsaiás ígérete. Jézus názáreti honfitársai azonban megbotránkoznak azon, amit mond, és hiába az örömhír, nem hisznek neki. Sőt, esztelen haragjukban megölnék.

Ez a történet nekünk is fölteszi a kérdést: kit látunk mi Jézusban? Józsefnek a fiát, egyvalakit közülünk? Vagy azt, akin az Úr Lelke van, és akit Isten küldött nekünk?

5. Ki gondolkodhatott így a történetnek melyik részében? Írd mellé!

„Hazamegyek oda, ahol felnöttem. Rég nem láttam őket.”

„Hallottam már egyet s mást erről az emberről, kíváncsi vagyok, hogyan magyarázza az igét!”

„Remélem, tesz valami csodát, ahogy Kapernaumban is történt.”

„Felháborító, amit ez az alak csinál! Nem olvassa végig az igét, és aztán magára érti? Kész istenkáromlás!”

„Nem gondoltam, hogy ennyire elzárkóznak, és hogy Isten szava ennyire vad indulatokat ébreszt bennük!”

„Uramnak, az Úrnak lelke nyugszik rajtam, mert felkent engem az Úr.
Elküldött, hogy örömhírt vigyek az alázatosaknak.” (Ézs 61,1)

MI A KERESZTÉNYSÉG LÉNYEGE?

39. Kit vár(t) a zsidóság? + Messiási próféciaák

Ézs 9,1.5–6

Ézs 42,1–4

Mik 5,1

Zak 9,9–10

1. Milyen érzés várni valamire?

Messiás (héber) = Krisztus (görög) = felkent. A királyt kenik fel szentelt olajjal, amikor beiktatják tisztségébe. Ezzel fejezik ki, hogy övé a hatalom.

Ha bajban vagyunk, mindig jó tudni, hogy közel van a segítség. Valaki, aki megszabadít szorult helyzetünkből. Izrael népe évszázadokon át egyre több ígéretet kapott Istentől arra, hogy elküldi majd a Szabadítót. Egyre erősebb volt a várakozás, hogy mikor jön el végre a messiás. Róla beszélnek a próféták, és mi, keresztények úgy látjuk, hogy ez az ígéret Jézus születésével teljesedett be.

2. A messiási próféciaák alapján oldd meg a következő feladatokat!
Egészítsd ki Zakariás mondatát a messiás érkezéséről!

„Örvendj nagyon, _____ leánya, ujjongj, _____ leánya!
_____ érkezik hozzád, aki igaz és diadalmas, _____,
és _____ ül, _____ hátán.”

Mikeás négy információt rejtett el egyetlen igeverben a messiásról. Húzd alá őket!

„Te pedig, efráta Betlehem, bár a legkisebb vagy Júda nemzetségei között, mégis belőled származik az, aki uralkodni fog Izráelen. Származása visszanyúlik a hajdankorba, a távoli múltba.”

Milyen lesz a messiás uralkodása?
Kösd össze az összetartozókat
Ézsaiás próféciája alapján!

csodálatos	Isten
törvény	béke
uralom	igazság
erős	tanácsos
örökkévaló	világosság
féltő	fejedelme
árnyék	szeretet
békesség	Atya

Milyen lesz a várva várt messiás, aki úgy viselkedik,
ahogy azt Ézsaiás leírja? Gyűjts jelzőket az egyes ver-
sek mellé!

„¹Ez az én szolgám, akit támogatok,
az én választottam, akiben gyönyörködöm.

Lelkemmél ajándékoztam meg,
törvényt hirdet a népeknek.

²Nem kiált, nem lármáz,
és nem hallatja szavát az utcán.

³A megrepedt nádszálat nem töri össze,
a füstölő mécsest nem oltja el,
igazán hirdeti a törvényt.

⁴Nem alszik ki, és nem törik össze,
míg a törvénynek érvényt nem szerez a földön;
tanítására várnak a szigetek.”

Történetünk idején Palesztina a Római Birodalom része volt. Római század állomásozott például Kapernaumban. A helybeliek nem szertették a római katonákat, akik arra is kényszeríthették őket, hogy akár egy mérföldig vigyék a csomagjukat. Nagy Heródes király keménykezű uralkodó volt, nagy építkezései miatt sok adót, vámot szedtetett be. A beszedett pénz egy része is a rómaiakat illette meg.

Évszázadok óta élt a zsidókban a remény, hogy Isten elküldi a messiást, megszabadítja őket az elnyomástól. Abban reménykedtek, hogy egy hatalmas pap, próféta vagy hadvezér véget vethet a szenvedéseiknek. Sokan készek voltak maguk is fegyvert ragadni a rómaiak ellen. Ilyenek voltak például a zelóták, akik minden idegen befolyást elutasítottak, az ősi törvények vakbuzgó hívei voltak. Jézus tanítványi között is volt egy zelóta: Simon.

Jézus születésének idejére ez a várakozás odáig fokozódott, hogy minden fiúgyermek születésénél abban reménykedtek, talán ő lesz a messiás.

Vajon azt várták a messiástól, amit Jézus hozni, adni akart?
És mi mit várunk tőle?

Miért van az, hogy a zsidóság nem fogadja el Jézust messiásának,
és a mai napig várja a Megváltót?

40. Hogyan érkezik Jézus közénk? + Angyali üdvözlés

📖 Lk 1,26–38

📖 Mt 1,18–25

Isten a Fiát emberként küldi közénk. Mária és József jegyesek voltak, őket választja ki arra, hogy Jézus családja legyenek.

Gábrriel angyal neve héber nyelven azt jelenti: Isten ereje vagy Isten embere.

1. Sok problémát kell elhárítania Istennek, mire Jézus megszülethet! Milyen akadályokat kell legyőznie?

A zsidó törvények szerint egy házasságtörő asszonyra megkövezés várt. Ez lett volna Mária sorsa is, ha kiderül, hogy házasságon kívül vár gyermeket.

Miért tudja Mária a végén mégis kimondani,
hogy „legyen a Te beszéded szerint”?

Két evangélista két nézőpontból ugyanarról a történetről ír. Figyeld meg, milyen érzések vannak az angyali üdvözlés során Máriában, és milyen embernek ismerjük meg Józsefet! Írd a kép két oldalára!

Mária

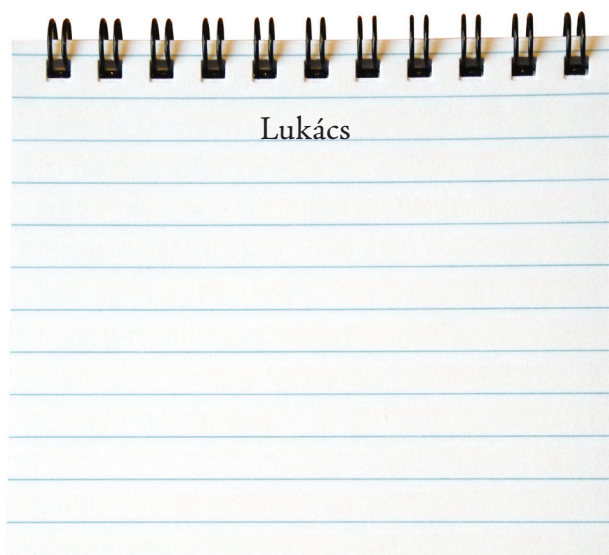
József

Isten elküldi Fiát a világba

2. Mit tudunk meg a két evangéliumból a születendő gyermekről?

A Jézus név a Jehosuah rövidített alakja, de tartalmában ugyanaz a jelentése: Jahve megszabadít. Abban a korban sok gyermek kapta ezt a nevet.

Isten Fia emberré lesz. Ezt a felfoghatatlan csodát ragadják meg az evangéliumok, amikor arról írnak, hogy Isten angyala adja hírül Máriának és Józsefnek is a gyermek születését. Ezt a titkot nem tudjuk megmagyarázni vagy megérteni, csak dicsőíteni tudjuk Istent azért, hogy megajándékoz minket saját magával. Emberré lesz, mint mi, hogy egészen közel legyen hozzánk.

3. Ézsaiás így prófétál Jézusról, Máté evangélista idézi őt.

Fejtsd meg a két rejtvényt!

A négyzetnél lóugrásban haladj,
a jobb felső sarokból indulj!

NETSI ZA KNÜLEV =

M	U	I
L	*	Á
N	M	E

4. A bibliai történet mondatait feldaraboltuk. Kösd össze a mondatok elejét a végével!

Üdvöz légy, kegyelembe fogadott,	és a Magasságos Fiának mondják majd.
Ne félj, Mária,	ezért a születendőt is Szentnek nevezik majd, Isten Fiának.
Íme, fogansz méhedben,	és fiút szülsz, akit nevezz Jézusnak.
Nagy lesz ő,	történjék velem a te beszéded szerint!
A Szentlélek száll reád, és a Magasságos ereje árnyékoz be téged,	az Úr veled van!
Íme, az Úr szolgálóleánya:	mert kegyelmet találtál az Istennél!

41. Hogyan várjuk Jézust? • Mária és Zakariás éneke

📖 Lk 1,39–56

📖 Lk 1,67–79

1. Szoktál énekelni, dúdolni, füttyörészni? Mikor, miért?

Figyeld meg a képeket!
Ki lehet ez a két alak?
Milyen kapcsolat lehet
köztük?

Vajon miért találkoznak? Tegyl fel további kérdéseket, és a kép
alapján keress rá válaszokat!

Mit jelent az, hogy Erzsébet megtelt Szentlélekkel?

Magasztalja az én lelkem az Urat,
és szívem ujjong az én üdvözítő Istenem felé,
mert rátekintett szolgálóleánya csekélységére,
íme, mostantól fogva boldognak
mond minden nemzedék,
mert nagy dolgokat tett velem a Hatalmas,
és szent az ő neve,
irgalma megmarad nemzedékről nemzedékre
azokon, akik félik őt.

Hatalmas dolgot cselekszik karjával,
szétszórja a szívük szándékában göggöseket,
uralkodókat dönt le trónjukról,
és magasra emel megalázottakat,
éhezőket halmoz el javakkal,
és üres kézzel küld el gazdagokat.
Felkarolja Izráelt, az ő szolgáját,
amint kijelentette atyáinknak,
hogy megemlékezik irgalmáról
Ábrahám és magva íránt örökké.

2. Bár Mária egészen kivételezett helyzetben volt, az éneke miénk is lehet, szavai a mi imádságunkká válhatnak. Írd le, hogyan!

Mit jelent ez Mária számára, hogyan valósul majd meg az ő életében?	Magnificat	Mit jelenthet ez a mi életünkben?
	Ránk tekint az Isten	
	Boldognak mondanak minket	
	Nagy dolgokat tett velünk a Hatalmas	

3. Figyeld meg Zakariás énekében, hogyan prófétál Jézusról, és mit mond saját megszületett gyermekéről, Keresztelő Jánosról! Húzd alá a bibliai szövegben!

Ha Jézus már több mint kétezer éve megszületett,
miért beszélünk arról, hogy várjuk őt?

Az *advent* szó azt jelenti: *eljövetel*. A karácsonyt megelőző négy hét évről évre a mi ismétlődő időnk arra, hogy elgondolkodjunk Jézus érkezésén, a hozzá való viszonyunkon.

Mit jelent az, hogy Jézus hozzánk jön?

Mária megosztja a várakozás idejét a rokonaival, akik csoda folytán szintén gyermeket várnak. Zakariás és Erzsébet gyermeke lesz Keresztelő János.

Mária, Erzsébet és Zakariás várakozásából, örömeiből megérezhetjük, hogy mekkora ajándék Jézus megszületése. Megláthatjuk azt is, hogy a Szentlélek van velük, amíg Jézusról beszélnek, és egészen közel érezhetik magukat Istenhez. Szavaikból kiderül, hogy egyre több mindent tudnak meg a Megváltóról. Az adventi idő minket is arra hív, hogy Isten közelében egyre jobban megismerjük őt.

4. Ki mit mondott? Írd az állítások mellé Zakariás vagy Mária nevét és annak az igeversnek a számát, ahol megtaláltad ezt a gondolatot! Lehet, hogy mindketten megénekeltek!

Áldotta Istent.

Üdvözítőt adott nekünk az Isten.

Régi ígéret teljesül.

Nemzedékek emlékeznek majd rá.

Isten irgalmasan cselekszik.

Isten megszabadít az ellenségtől.

A gyermek János próféta lesz, a Messiás útjának előkészítője.

Fodor Ákos: *Advent*

Kit igazán vársz:
életedben él – rég itt
van, mire megjön.

5. Ki mondta, kiről, kinek? Egészítsd ki a táblázatot a lecke elején megadott igék alapján!

KI MONDTA?	MIT?	KIRŐL?/KINEK?
	Áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhednek gyümölcse!	
	Magasztalja lelkem az Urat, és az én lelkem ujjong Isten, az én Megtartóm előtt.	
	Erős üdvözítőt támasztott nekünk szolgájának, Dávidnak házából.	
	Te pedig, kisgyermek, a Magasságos prófétája leszel, mert az Úr előtt jársz, hogy előkészítsd az ő útjait.	

42. Miért éppen a pásztorok? • A pásztorok látogatása

 Lk 2,1–20

1. Keresd meg a Bibliád végén található *Palesztína Jézus korában* című térképen Betlehem városát!

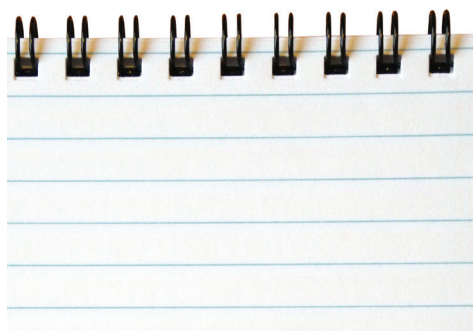
József és Mária egy összeírás miatt megy Betlehembe. Ennek az összeírásnak az volt a célja, hogy adót szedjenek be Palesztinában. Heródes király kegyvesztett lett Augustus császárnál, aki ezért szigorított az adózáson. Mindenkinek személyesen kellett megjelenennie és bevallást tennie a vagyonáról, birtokáról, jószágairól abban a városban, ahonnan származott.

Az állatokat barlangistállóban tartották. A barlang sziklafalába vájtak etetőt, ez volt a jászol. A barlang nyílása elé pedig falat, ajtót építettek. Egy másik lehetőség az volt, hogy az egyszobás házhoz építettek karámot, hideg időben pedig megosztották az állatokkal a szobát.

2. Az istállóban inkább csak juhokat, kecskéket tartottak. A születéstörténet ábrázolásain mégis szerepel az ökör és a szamár. Vajon miért?

Keresd ki Ézs 1,3-at, írd le a próféta mondatot!

A pásztorok egészen egyszerű, nincstelen emberek voltak. A társadalom peremén éltek, nem sokra becsülték őket. Kemény munkát végeztek. Nem a saját állataikra vigyáztak, felelősséggel tartoztak ér-
tük a gazdának. Kemény munkát vé-
geztek, meg kellett védjék az állatokat
a ragadozóktól, kígyóktól is. Ezért a
nyáj előtt mentek, figyelték az utat.
Sokszor az éjszakát is a mezőn töltöt-
ték. Ilyenkor az állatokat tövises ágak-
kal körülkerített karámba terelték.

Mária és József hosszú út után érkeznek Betlehembe, és bárhogya keresnek, csak egy istállóban jut számukra szállás. Nyomorúságos körülmények ezek egy gyermek születéséhez. Talán senkinek nem tűnt volna föl, hogy Isten Fia megszületett, ha az angyalok nem adják hírül a pásztoroknak. Éppen ezekhez a legszegényebb emberekhez szól az örömhír, akiknek semmiük nincs, de akik nyitott szívvel azonnal útnak indulnak, és utánajárnak, miről beszéltek az angyalok. Ajándékuk sincs más, mit az, hogy elmondják, amit az angyaloktól hallottak. Arra hív minket is az angyal éneke, hogy közelebbről utánajárjunk, mit rejt az evangélium, mit rejt Isten örömhíre.

Ma vajon ki kapna először hírt Jézus születéséről?

„Ne féljete, mert íme, hirdetek nektek nagy örömet, amely az egész nép öröme lesz: Üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában.” (Lk 2,10–11)

Könnyű utólag mondani, hogy mi szállást adnánk Máriának, amikor már tudjuk, hogy kik ők. De valóban helyet adunk Jézusnak az életünkben? Mit jelent ez?

3. Döntsd el a történet alapján, hogy a következő állítások igazak vagy hamisak! Javítsd ki a hamis állításokat!

- a) Jézus születésekor Cirénus volt a király.
- b) Jézus egy barlangistállóban született meg, mert Mária és József nem találtak máshol szállást maguknak.
- c) A pásztorok hosszú utat tettek meg, hogy lássák a megszületett Krisztust.
- d) Augustus császár rendelete szerint mindenkinek abban a városban kellett megjelennie az összeíráson, ahonnan származott. Ezért ment József és Mária Betlehembe.
- e) A pásztorok titokban tartották a jó hírt, hogy Jézus megszületett.

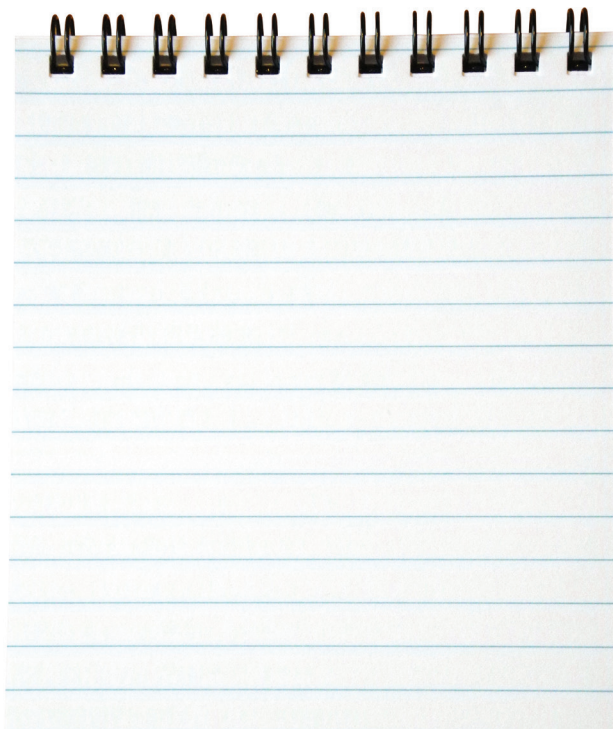
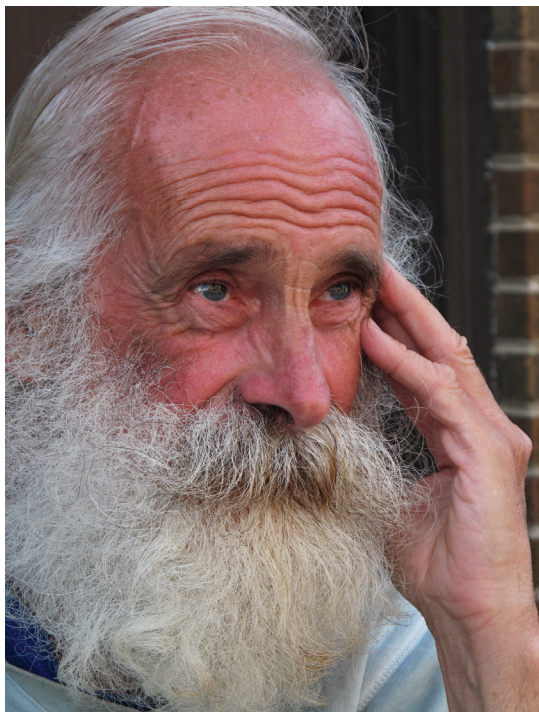
4. Milyen jeleket kaptak a pásztorok? Gyűjts a szövegből hét dolgot!

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

43. Felismertük-e a Messiást? ♦ Simeon és Anna

 Lk 2,21–40

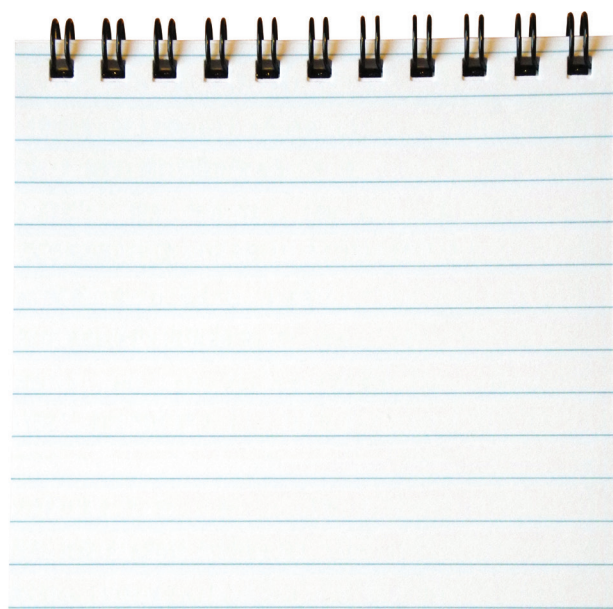
- ❓ 1. Nyomozz! Keresd meg az Ószövetségben azokat a törvényeket, amelyek alapján Jézus szülei cselekszenek! Gyűjtsd össze te a kortörténeti tudnivalókat!

- ❓ 2. Mit tudunk meg Simeontól Jézusról?

Milyen éles kardról beszél Simeon?

- ❓ 3. Nem tudjuk, mit mondott Anna pontosan a templomban, csak azt, hogy miről beszélt. Fogalmazd meg!

- ❓ 4. Miért van könnyű és miért nehéz dolga Simeonnak és Annának, amikor Jézusra várnak és vele találkoznak?

Vajon mi könnyen felismerjük Jézust?
Hogyan találkozhatunk vele?
Mi milyen segítséget kapunk?

Mária és József pontosan betartják a törvényeket, amikor Jézust bemutatni viszik a templomba. Akkor még nem is gondolják, hogy a kötelező szertartáson túl milyen fontos találkozás részesei lesznek.

Simeon és Anna úgy érzik, akkor lesz teljes az életük, ha megláthatják a megígért Messiást. Isten Szentlelke vezeti Simeont éppen jókor a templomba. Szavaival segít Máriának is, hogy megerősödjön benne: Jézus üdvösségünk, világosságunk. Ugyanakkor felkészíti Máriát a szenvedésre, ami vár majd rá. Milyen nehéz lehet neki mindezt elfogadni!

A templom, a gyülekezet lehet számunkra is az a hely, ahová Isten Szentlelke elvezet, hogy Jézussal találkozhassunk.

Vajon miért van az, hogy a templomban
olyan sok az öreg ember?

5. Az idős emberek sokszor közelebb érzik magukat Istenhez, mint a fiatalok. Kérdezd meg erről nagyszüleidet, vagy ha még van rá lehetőség, a dédszüleidet!

6. A megadott bibliai történet alapján fejezd be a következő mondatokat!

Jézust nyolcnapos korában körülmetélték, és a Jézus nevet adták neki, ahogyan _____

Miután leteltek a tisztulás napjai, felvitték őt Jeruzsálembe, ahol _____

Simeon azt a kijelentést kapta a Szentlélektől, hogy _____

A próféta, Anna a templomban _____

A gyermek pedig növekedett és erősödött, megtelt bölcsességgel, és _____

44. Miért éppen a bölcsek? • A napkeleti bölcsek

 Mt 2,1–12

A napkeleti bölcsek talán pogány csillagászok lehettek, akik egy rendkívüli égi jelenségből ismerték fel azt, hogy a zsidók királyának meg kellett születnie. A betlehemi csillag a Jupiter és a Szaturnusz bolygók együttállása lehetett. 794 évenként a Halak csillagképben látható ez az együttállás, amely mozgó jelenség volt, vagyis haladt az égbolton, és két évig volt látható. A csillagoknak jelentést tulajdonítottak: a Jupiter a királyok, a Szaturnusz a zsidók csillaga volt. Ennek a kettőnek az együttállása a Halak csillagképben a Messiás megszületését jelezte.

Vajon miért éppen pogány csillagászok foglalkoznak Jézus születésével?

Hogy juthat eszébe a bölcseknek Heródes palotájában keresni Jézust?

Vajon miért akar Heródes elmenni Jézushoz?

1. Keresd ki a szövegből, milyen ajándékokat visznek a bölcsek Jézusnak! Párosítsd össze az ajándékokat a hozzájuk illő magyarázattal!

Királyi ajándék ez, hiszen a gazdagság jelképe. Ajándékozója arra utal, Jézus maga is király.

Ez az ajándék Jézus szenvedésére utal. Alacsony cserje illatos mézgája, amelynek gyógyító – gyulladáscsökkentő és vérzés-csillapító – hatása van. Borral keverve bódító ital, amelyet fájdalomcsillapításra is használtak, keresztre feszítés előtt az elítéltekkel ezt itatták.

Ez az azonos nevű fa gyantája. Használták darabonként, de készítettek belőle olajat is. Ilyen olajjal kenték fel Isten prófétáit, és ezt az anyagot égetik ma is a katolikus és ortodox templomokban a füstölőkben. Isteni ajándék az istengyermek Jézusnak.

Bár a Biblia nem beszél a bölcsek számáról, a három ajándék miatt a hagyományban három bölcs szerepel. Ők a világ különböző kultúráit is jelképezik.

Heródes pánikba esik, hogy valaki a hatalmára tör, ezért rendeli el a betlehemi kisgyermek megöletését. Máriának és Józsefnek egy angyal figyelmeztetése után menekülnie kell Jézussal, Heródes haláláig Egyiptomban rejtőznek el.

A napkeleti bölcsek az eget kémlelik, és koruk tudományának segítségével felismerik, hogy Izraelben egy különösen fontos király született. Milyen izgalmas lehet ez az üzenet, ha még ők is hódolni akarnak az új király előtt! Jézus nemcsak Izrael népének, hanem az egész világnak Megváltója lett!

A csillagjósok pusztán a tudományukkal nem jutnak Jézus nyomára: szükségük van Mikeás próféta útmutatására, hogy Betlehemben keressék a gyermeket. Szükségünk van Isten szavára ahhoz, hogy megtaláljuk a Megváltót.

2. „Nagy angyalforgalom” van a karácsonyi történetekben, ötször is találkozunk velük. Keressd meg őket! Hol milyen szerepet játszanak? Írd a jegyzetlapra!

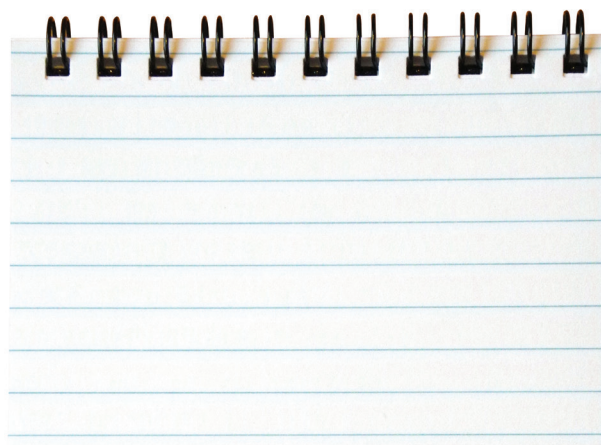

Kik azok az angyalok?

3. Egészítsd ki a szöveget a megadott szavakkal! Vigyázz, mert van szó, amelyik felesleges!

csillag, gyermeket, összeírás, kijelentést, tömjént, Máriával, napkeletről, Heródes, királyi, kincsesládáikat

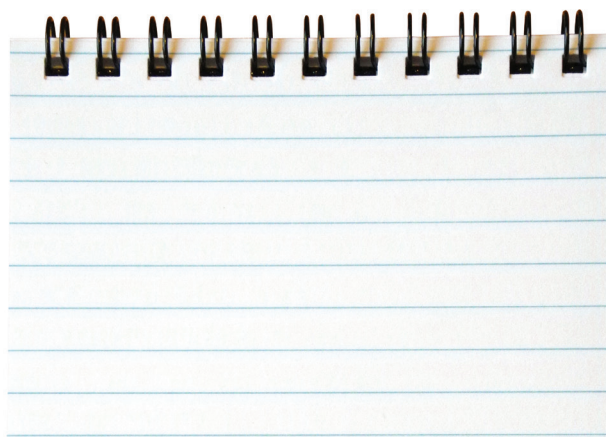
Jézus születése után bölcsek érkeztek _____ Jeruzsálembe, és a _____ palotában keresték először a Krisztust. Miután ott nem találták a _____, _____ továbbküldte őket Betlehembe, hogy ott keressék. _____ vezette őket egészen az istállóig, ahol bementek a házba, meglátták a gyermeket anyjával, _____, és leborulva imádták őt. Kinyitották _____, és ajándékokat adtak neki: aranyat, _____ és mirhát. Mivel azonban _____ kaptak álomban, hogy ne menjenek vissza Heródeshez, más úton tértek vissza hazájukba.

45. Félelmetes-e Isten közeledése? • Te vagy-e a Messiás? • Keresztelő János igehirdetése

 Lk 3,1–20

❖ 1. Lukács evangélista mindennek pontosan utánajárt, és törekedett arra, hogy időben is elhelyezze az eseményeket. Figyeld meg, hány uralkodóhoz, személyhez köti Keresztelő János működésének kezdetét!

Miért ennyire fontos vajon Keresztelő János feltűnésének az időpontja?

❖ 2. Keresd meg a párhuzamos helyet Mt 3,4-ben, figyeld meg, hogy nézett ki Keresztelő János! Készíts jegyzetet, vagy rajzolj!

A sáska a nomádok sajátos élelme. Egy zsákban erősen sós vízbe áztatták, majd megszárították, mozsárban összetörték és vajjal keverték el. Készülhetett pirítva is, ekkor is megőrölték. Fehérjedús és így egészséges táplálék.

A Biblia szerint (Lk 1,80) János a pusztában élt. Sokan úgy gondolják, hogy nem volt egyedül a pusztában, hanem a qumrani közösség kolostorában nevelkedhetett. Ők olyan, mélyen vallásos csoport voltak, akik nagy hangsúlyt fektettek a törvény betartására, a tisztasági előírásokra, a gyermekek tanítására.

❖ 3. Figyeld meg a Lk 3,4–6-ban idézett ézsaiási prófécia! Hol találkozta már az útkészítés motívumával?

Viperák fajzata? Fejsze a fák gyökerén? Akkor hát mit tegyünk?

❖ 4. Milyennek mutatja János a közeledő Jézust?

❖ 5. Állítsuk szembe János igehirdetését azzal, ahogyan Jézus tanít! Hogyan szól Jézus Zákéushoz? És vajon mit mondott volna neki János?

Keresztelő János utat készít Jézusnak. Felkészíti a hallgatóit arra, hogy most már egészen közel van a mennyek országa. Legyenek figyelemmel, változtassanak az életükön, mert – ő úgy látja – ilyen viselkedéssel, ilyen élettel nem lehet büntetlenül Isten Fia elé állni. Amikor a határozott prófétai hang miatt őt nézik messiásnak, akkor János nagyon határozottan mutat Jézusra. Nem Jánosban, nem Jánosnak kell hinni, nem őt kell követni, hanem Jézust. János feladata éppen ez a rámutatás. Milyen jó nekünk! „Viperák fajzata” helyett Jézus így szólít meg minket: Békesség néktek!

János úgy képzei, hogy Jézus ítéletet hoz majd. Később látja, hogy Jézus irgalommal, szeretettel jön, gyógyít, sőt halottat támaszt fel, nem pedig kemény ítéletet hirdet. Ez elbizonytalanítja Jánost, aki megkérdezi Jézustól: „Te vagy-e az Eljövendő, vagy mást várunk?” (Lk 7,18kk) Jézus válaszában Ézsaiás prófétát idézi, aki szerint a Messiás majd vakokat, sántákat gyógyít, és a szegényeknek hirdeti az evangéliumot.

Jézus annyira más, mint amilyennek várjuk! Vajon
hogyan ismerhetjük meg igazán?

6. Párosítsd össze a történetben található neveket
„foglalkozásukkal, beosztásukkal”!

Tibérius	negyedes fejedelem
Poncius Pilátus	főpap
Heródes	Júdea helytartója
Annás és Kajafás	császár

7. Emlékezetből egészítsd ki Keresztelő János prédikációjának két részletét!
Segítségedre lesznek a kezdőbetűk.

V _____ fajzata! Ki figyelmeztetett titeket, hogy meneküljete az eljövendő harag elől? Teremjete hát m _____ méltó gyümölcsöket, és ne kezdjete azt mondogatni magatokban: Á _____ a mi atyánk! Mert mondom nektek, hogy az Isten ezekből a kövekből is tud fiakat támasztani Ábrahámnak. A f _____ pedig ott van már a fák gy _____ : ezért minden fa, amely nem terem jó gy _____ , kivágatik, és tűzre vettetik.

Én ugyan vízzel k _____ titeket, de eljön az, aki erősebb nálam, és én még arra sem vagyok méltó, hogy s _____ szíját megoldjam: Ő majd Sz _____ és tűzzel keresztel titeket, k _____ szórólapát lesz, és megtisztítja szérűjét: a gabonát csűrrebe takarítja, a polyvát pedig m _____ olthatatlan tűzzel.

46. Ki az, aki bevonul Jeruzsálembe? + Virágvasárnap

📖 Lk 19,28–44

❓ 1. Három év telik el Keresztelő János igehirdetése és virágvasárnap között. Milyen tapasztalatokat gyűjthettek az emberek Jézusról? Írd le!

❓ 2. Mit szólhatnak a tanítványok, amikor Jézus számárcsikót hozat magának?

Zakariás próféta beszélt erről a számról... Honnan tudta? Vagy azért ül Jézus számmára, hogy Zakariásnak igaza legyen?

❓ 3. Keresd meg a párhuzamos helyet János evangéliumában! Három érdekes plusz információt találsz a 12–15. versben. Írd ide!

A pálmaág, amellyel Jézust köszöntik, Júdea jelképe. Azzal, hogy a sokaság az útra terítette a felsőruháját, és pálmaágot hajtottak meg előtte, azt fejezték ki, hogy egész Júdea hódol Jézus előtt.

A „Hozsánna” köszöntés az eljövendő messiást illette; ha Jézust köszöntötték így, akkor azt fejezték ki, hogy messiásnak tartják őt. Ráadásul az Olajfák hegyéről, amerről Jézus most a városhoz közeledett, azt tartották, hogy onnan indul majd a messiás Jeruzsálem felszabadítására.

Jézus erre a három jelre válaszol azzal, hogy számárcsikóra ül. A békesség, az alázat, a hatalomról való lemondás jele volt ez.

4. Jézus megsiratja Jeruzsálemet. Húzd alá Lk 19,41–44-ben, mi ennek az oka!

Akkora örömmel fogadják Jézust! Ő miért sír?

Jézus a páskaünnepre megy föl Jeruzsálembe. Tudja, hogy el akarják veszejtetni, és az ünnep megfelelő keretet ad ennek. Sok félreértést és sok hamis reményt kell eloszlatnia, amíg beteljesítheti a megváltó munkát, amit Isten rábízott. Sok kísértésnek kell ellenállnia, amely elterelné őt az útvjáról. Királlyá akarják tenni, egész Júdea hódol előtte, Jézus azonban nem akar földi hatalmat. Békességet hoz, békességet Isten és ember között. És fáj neki, amikor az emberek ezt nem ismerik föl, és egészen más, e világi győzelmeket várnának tőle.

Kr. u. 70-ben beteljesedik Jézus prófécijája, a rómaiak lerombolják Jeruzsálemet.

5. Miért hívjuk ezt a napot virágvasárnapnak vagy németül *Palmsonntagnak*, angolul hasonlóan *Palm Sunday*-nek?

6. A történetben ki érezhetett, gondolhatott így? Egészítsd ki a táblázatot!

ÉRZÉS, GONDOLAT	KI ÉREZHETTE, GONDOLHATTA?
Hát nem fura, hogy pont egy számárcsikóért küld minket?	
Miért pont az én állatomat viszik el?	
Rakjuk rá a felsőruháinkat!	
Ha tudnátok, hova vezet ez az út...	
Mit kiabál ez a tömeg?!	

47. Mi történik itt? ♦ Utolsó vacsora

📖 Lk 22,7–23

A zsidóság legnagyobb zarándokünnepé volt a páska, a zsidó húsvét. Az egyiptomi szolgaságból való szabadulást ünnepelték, amikor Mózes vezetésével Isten kiszabadította a népet a szolgaság földjéről. Az erre emlékező ünnepi vacsora kötött rend szerint zajlott, minden pohár bor, minden étkezési fogás kapcsán felidéztek az eseményeket, és hálát adtak a szabadulásért. Kovásztalan kenyeret ettek, mint annak idején a meneküléskor, és keserűfüves mártást. A páskabarányt, amelyet erre az alkalomra sütöttek, a templomban kellett levágni, mint az áldozati állatokat, ezzel is emlékezve az Úr szabadítására.

A ház, ahol Jézus és tanítványai az utolsó vacsorát ünnepelték, talán a későbbi Márk evangélista szüleinek háza lehetett.

1. Máté részletesebben leírja az árulóról szóló beszélgetést. Figyeld meg Mt 26,20–24-et!

Hogyan árulhatta el Jézust bárki is a tanítványok közül?
Miért nem tesz ellene Jézus, ha egyszer tudja?

Jézus ellen a nagytanács hivatalos körözüvényt adott ki. Jn 11,57-ben olvassuk: „A főpapok és a farizeusok pedig már kiadták a parancsot, hogy ha valaki megtudja, hol van, jelentse be, hogy elfoghassák.” Júdás ennek a parancsnak engedelmeskedik, amikor elárulja Jézust. Már az utolsó vacsora előtt járt a főpapoknál, és megbeszélte velük a dolgot (Lk 22,3–6).

Milyen új szövetségről beszél Jézus az utolsó vacsorán?

A páskavacsora liturgiájában szerepel a kenyér és a bor szétosztása. Jézus ennek egészen új jelentést ad, saját testét és véréát azonosítja a kenyérral és a borral.

Tanuld meg!

Az istentiszteleten az úrvacsora előtt így mondja el a lelkész a szereztetési ígéket: „A mi Urunk, Jézus Krisztus azon az éjszakán, amelyen elárultatott, kezébe vette a kenyeret, hálát adott, megtörte, tanítványainak adta, és ezt mondta: Vegyétek, egyétek, ez az én testem, amely tiértetek adatik. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre! Hasonlóképpen, miután vacsorált, kezébe vette a kelyhet is, hálát adott, nekik adta, és ezt mondta: Igyatok ebből mindnyájan, ez a kehely az új szövetség az én véremben, amely tiértetek és sokakért kiontatik bűnök bocsánatára. Ezt cselekedjétek, valamennyiszer isszátok az én emlékezetemre!”

Hogyan oszthatja meg magát Jézus velünk? Mit jelent az számomra, ha Jézus testét és vérét veszem magamhoz kenyérben és borban?

Jézus teste „tiértetek adatik”, vére pedig „kiontatik bűnök bocsánatára”. Luther Márton arról ír, hogy az „...úrvacsora szentségében életet és üdvösséget nyerünk. Mert ahol bűnbocsánat van, ott élet és üdvösség is van. [...] A testi evés és ivás mellett ezek az igék alkotják a szentség fő részét.”

Jézus vágyik arra, hogy még egyszer együtt ülhessen a tanítványaival az asztal körül. Fontos számára az együttlét, az asztalközösség. Tudja, hogy ez az utolsó alkalom, amikor testben együtt lehet velük. Az úrvacsora szerzésével új szövetséget köt a tanítványokkal. Már nem az Egyiptomból való szabadulás lesz a fontos, hanem az, hogy Jézus a bűneinkből szabadít meg minket. Értünk adja önmagát: ezt élhetjük át a kenyér és a bor titkában mind a mai napig. Nem tudjuk, hogyan van jelen ebben a szentségben Jézus, de hiszünk az ő ígéretének, hogy mindez értünk történik.

2. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, amelyet a tanárod fénymásolva odaad neked!

Írd ide a megfejtést: _____

Nézz utána, hogy miért fontos a megoldásról elnevezett ószövetségi ünnep, és hogy miért nevezték így!

48. Legyen meg a te akaratod? + Jézus elfogatása

📖 Mt 26,30–56

📖 Lk 22,54–62

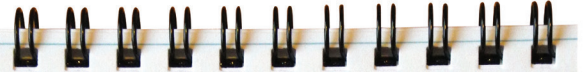
1. Hogyan figyelmezteti és hogyan bátorítja Jézus a tanítványokat, amikor kimennek a Gecsemáné-kertbe? Hogyan reagálnak a tanítványok?

Mit jelent kiinni ezt a poharat?

2. Vajon milyen gondolatok fogalmazódtak meg Jézusban a Gecsemáné-kertben?

Gecsemáné-kerti gondolatok

3. Ki mondta kinek, kiről?

„Ébredjetek, menjünk! Íme, közel van az, aki engem elárul.”

„Akit megcsókolok, az lesz ő, azt fogjátok el!”

„Üdvöz légy, Mester!”

„Barátom, hát ezért jöttél!”

„Tedd vissza kardodat a helyére, mert akik kardot fognak, kard által vesznek el.”

„Úgy vonultatok ki, mint valami rabló ellen, kardokkal és botokkal, hogy elfogjátok; mindennap a templomban ültem és tanítottam, mégsem fogtatok el.”

Jézus a tanítványaival valószínűleg virágvasárnap óta mindennap az Olajfák hegyén töltötte az éjszakát. Most sem mentek máshová. Jézus nem menekül el, hanem szembenéz azzal a sorssal, amely vár rá. Valóságos ember, valóságos félelmekkel és valóságos fájdalmakkal. Látjuk az imádságát, látjuk, hogy könyörög az Atyához, de halljuk azt a mondatot is: „Mindazáltal ne úgy legyen, ahogyan én akarom, hanem amint te.” (Mt 26,39)

Jézus nem kér mentő angyalseregeket, sőt amikor megérkeznek a katonák, Jézusnak arra is gondja van, hogy a tanítványoknak szabad elvonulást biztosítson. El is futnak mind! A főpap házában pedig összenéz Péterrel. Talán az lehet a tekintetében: Látod, Péter, ismerlek, tudom, mi történt. De nem ez az utolsó szó, nem így kell búcsúzni, találkozunk még!

A zsidó várakozások szerint a messiás eljövetelkor egyetlen földi kardcsapás jelzi az angyalseregeknek, hogy megkezdődött a harc, amit ők visznek diadalra. Ezért ránt kardot Péter, de Jézus elutasítja ezt az elképzelést.

Mit gondoljunk Péterről? Egyszer bátor hősnek látszik, aztán megtagadja Jézust...

Ezek a tanítványok mind elfutottak...
Tehettek volna mást?

4. Melyik kihez tartozik? Kösd össze! Írd mellé azt is, mi köze van hozzá!

pohár	szolga	_____
bot	Atya	_____
csók	Péter	_____
kakas	Jézus	_____
fül	sokaság	_____
angyalsereg	Júdás	_____

49. Te vagy-e a Krisztus? Te vagy a zsidók királya? ♦

Jézus pere

📖 Mt 26,57–68; Lk 23,1–25

Fejtsd meg a szójegyzékeket! Csupa olyan szót találsz, amelyek fontos szerepet játszottak Jézus elfogatásakor.

OADKKR

OOBTK

ÚÁDSJ-CÓKS

ŐFAPPKO

Kajafás volt a főpap ebben az esztendőben, de elődje, Annás is nagy befolyással bírt. A főpap volt a vezetője a hetvenfős nagytanácsnak, Izrael vezető vallási testületének. Mivel a római uralom alatt nem volt politikai önállósága a zsidóknak, annál nagyobb hangsúlyt kapott a független vallási testület.

Pilátus római helytartó volt Júdeában, neki volt hatalma arra, hogy halálos ítéleteket hozzon és azokat végrehajtassa. Vallási kérdésekbe nem akart beleszólni, az ország rendjéért viszont ő felelt.

Heródes Galilea negyedes fejedelme volt, és a rómaiak kegyéből uralkodhatott. Most az ünnepekre jött Jeruzsálembe.

A zsidó törvények szerint valakinek az elítéléséhez két, minden részletében egybehangzó tanúvallomásra volt szükség. Jézus esetében is ilyen tanúkat kerestek, de nem találtak.

Vajon miért gyűlölik a főpapok ennyire Jézust?
Vajon miért nem ismerik föl, hogy ő a Messiás?

Jézust meg kell hallgassa a zsidó vallási bíróság, a nagytanács, és el kell ítélnie a római hatalom, Pilátus is. Kajafás a per egy pillanatában kétségbeesetten akarja megtudni Jézustól, hogy ő-e a Krisztus, az Isten Fia. Neki mint legfőbb vallási vezetőnek valóban választ kell kapnia erre a kérdésre. Nehogy most hibázzon! Kérdése azonban hitetlen, kételkedő, Jézus válaszát istenkáromlásnak minősíti.

Pilátus mást mérlegel. Arra kíváncsi, valóban veszélyes-e rá nézve ez az ember. Hamar átlátja, hogy nem lázító. De akik a halálát kívánják, azok rá nézve is fenyegetést jelentenek. Ha feljelentik őt a császárnál, vége a karrierjének. Ezért egyezik bele Jézus megfeszítésébe.

1. Kösd össze a tagmondatokat! Így rekonstruálhatod Jézus kihallgatását a nagytanács előtt.

Kajafás kérdésére, hogy ő-e a Krisztus, Jézus azt válaszolta:	istenkáromlásért ítéli el.
A legfőbb vád szerint Jézus azt mondta magáról, hogy	„Te mondtad.”
Végül Jézust a nagytanács	megszaggatta ruháját.
A nagytanács megpróbált	hamis tanúkat keresni Jézus ellen.
Jézus válaszára a főpap	le tudja rombolni a templomot, s három nap alatt fölépíti.

Mi lett volna, ha felismerik Jézusban a Messiást, és királlyá akarják tenni?

2. Figyeld meg a Jézus elleni vádakat Kajafás, illetve Pilátus előtt! Húzd alá őket a szövegben! Vajon miért különbözőek?

3. Pilátus Heródeshez küldi Jézust, aki csodaváró hangulatban fogadja. Miért nem méltatja Jézus válasza Heródest?

4. Pilátus három kísérletet is tesz arra, hogy Jézust elbocsáthassa. Hogyan?

Mi mit várnánk vajon Jézustól, ha egyszer csak mégis belépne testi valójában az ajtókon?

Kik azok, akik „Feszítsd meg!”-et kiáltanak Pilátus ablakai alatt?

5. Egészítsd ki a lyukas szöveget a következő nevekkel: *Barabbás, Pilátus, Jézus, Heródes*. Egy nevet természetesen többször is használhatsz. Ne feledd, hogy a szöveg értelmének megfelelően a neveket esetleg toldalékolnod is kell.

_____ elvitték _____. Azzal vádolták, hogy félrevezeti a népet, ellenzi, hogy adót fizessenek a császárnak, és azt állítja magáról, hogy ő a felkent király. _____ semmi bűnt nem talált _____, majd átküldte _____. _____ hosszasan kérdezgette őt, de _____ semmit sem válaszolt neki. _____ katonai kíséretével együtt megvetően bánt vele, kigúnyolta és fényes ruhába öltöztetve visszaküldte _____. Ekkor _____ egy kísérletet tett, hogy szabadon bocsássa _____, a tömeg azonban _____ szabadon bocsátását követelte. _____ ekkor úgy döntött, hogy legyen meg, amit kívánnak: szabadon bocsátotta _____, _____ pedig kiszolgáltatta akaratuknak.

50. Bizony, ez az ember Isten Fia volt! ♦ Jézus kereszthalála

 Lk 23,32–56

Évek óta itt állomásozom Jeruzsálemben. Nem jó hely ez egy római katonának... Ráadásul a zsidók örökké civakodnak egymással is, és ilyenkor nekünk kell rendet tenni. Mint most is. Már megint elítéltek három gonosztevőt. Az egyiknek elég nagy pere volt! Furcsa, mert Pilátus majdnem fölmentette. No de mindegy, a kivégzés az kivégzés, nekem rutinmunka...

A Golgota hegye, más néven Koponya-hely (lásd a Biblia VI. térképét) a kivégzések helye volt a városfalon kívül. A dombon mindig ott álltak a keresztek függőleges oszlopai, az elítéltek csak a keresztek vízszintes gerendáját vitték.

A keresztre feszítés perzsa eredetű kivégzési módszer volt, kegyetlensége miatt a rabszolgák halála. Az elítéltet a karjánál fogva, a két alkarcson között szögezték a keresztre, vigyázva, hogy ne vérezzen el. A két egymásra feszített lábfejet a keresztfához rögzítették. Az elítélt halálát napok múltán fulladás okozta.

1. Keresd ki, hogy kinek mondja Jézus a kereszten ezeket a szavakat, milyen okból! Írd ide!

	KINEK MONDJA?	MILYEN HELYZETBEN?
„Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.” (Lk 23,34)		
„Bizony, mondom néked, ma velem leszel a paradicsomban.” (Lk 23,43)		
„Asszony, íme, a te fiad!” „Íme, a te anyád!” (Jn 19,26–27)		
„Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet?” (Mt 27,46)		
„Szomjazom.” (Jn 19,28)		
„Atyám, a te kezedbe teszem le az én lelkemet!” (Lk 23,46)		
„Elvégeztetett!” (Jn 19,30)		

A keresztre Pilátus a következő feliratot készítette: INRI = **I**esus **N**azareus
Rex **I**udaeorum = A názáreti Jézus, a zsidók királya
Mi baja van ezzel a felirattal a nagytanácsnak?

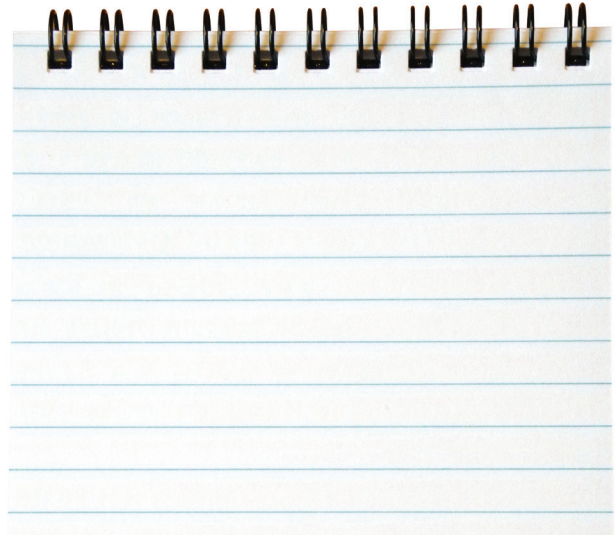

2. Mit mond, mit gondol a százados Jézus egyes szavait hallva? Írd le!

3. Melyik zsoltárt mondja el Jézus a kereszten, amit úgy kezd: „*Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?*”

Keresd meg a hivatkozást, olvasd el a zsoltárt! Miről szól? Milyen jellemző kulcsszavakat találsz a zsoltár 23–32. verseiben? Húzd alá a Bibliában!

„Bizony, ez az ember Isten Fia volt!” (Mk 15,39)

„Szenvedett Poncius Pilátus alatt, megfeszítették, meghalt és eltemették” – így szól az Apostoli hitvallás tömör mondata. Most már tudjuk, mennyi kín, mennyi szenvedés van ezek mögött a szavak mögött. És láttuk Jézus szenvedéstörténetében, a kereszten elmondott hét szavában, hogy mennyi áldozat, mennyi szeretet, gondoskodás, mennyi megbocsátás van benne akkor is, amikor üldözik, amikor elfogják és keresztre feszítik. A római századossal együtt néztük végig az eseményeket, és vele együtt mondhatjuk: „Bizony, ez az ember Isten Fia volt!”

Jézus azt mondta az utolsó vacsorán,
hogy értünk történik mindez. Felfoghatatlan...

4. Folytasd a mondatokat Lk 23,50–56 alapján!

Arimátiai József a nagytanács tagja volt, de _____.
József elkérte Pilátustól _____.
József maga vette le és göngyölte gyolcsba _____.
Jézus testét elhelyezték _____.
Az asszonyok, akik Jézus galileai követői voltak, tudni akarták, _____.
Megkezdődött a szombat, ezért _____.

51. Miért keresitek a holtak közt az élő? + Jézus feltámadása

📖 Mt 28,1–10; Mk 16,1–12; Lk 24,1–12; Jn 20,1–18

Jézus testét a nagytanács egy tagja, Arimátiai József kérte el Pilátustól, és egy lepelbe takarva egy új sírboltba fektette. A sziklába vájt sír szája elé szokás szerint nagy kerek kőlapot hengerítettek. A főpapok és a farizeusok katonákkal őriztették a sírt, mert eszükbe jutott, hogy Jézus arról beszélt, hogy harmadnapon feltámad. Nem akarták, hogy a tanítványok ellopják Jézus testét, és azt hazudják, hogy él. (Mt 27,57–66)

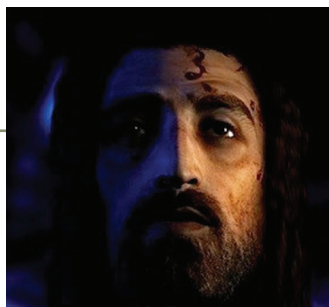
1. Olvasd el a négy evangélista egyikének beszámolóját Jézus feltámadásáról!

Mt 28,1–10 Mk 16,1–12 Lk 24,1–12 Jn 20,1–18

Hasonlítsátok össze a csoportban a beszámolókat! Mi a közös bennük?

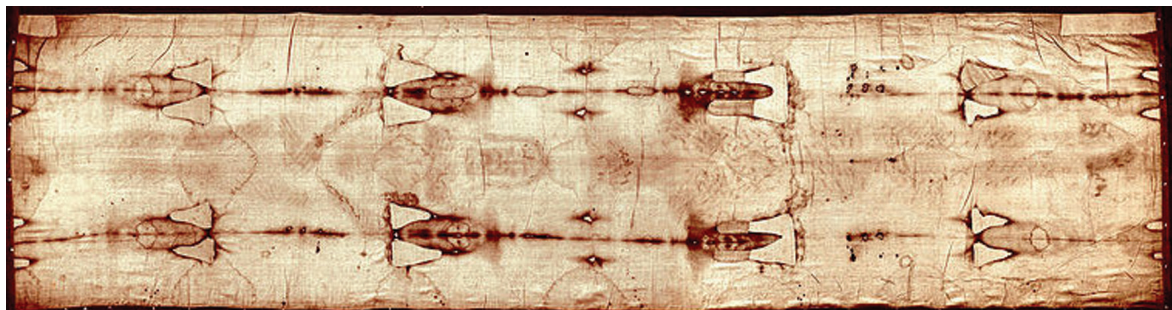

Te elhitted volna, hogy
Jézus feltámadt,
ha te nézel be az üres sírba?

Torinói lepel néven ismerjük azt a rejtélyes vásznat, amely Jeruzsálem környékéről, Jézus korából származik, és egy megostorozott, keresztre feszített ember holttestét takarta. Az összehajtogatott lepel sarkai egyszer tűzben megégték, de ezeknek a foltoknak az

ellenére jól felismerhető annak az alaknak a rajzolata, akit takart. Talán valami nagyon erős hő hatására éghetett bele ez a kép az anyagba. Ahol közelebb volt a testhez, ott erősebben, ahol távolabb volt tőle, ott halványabban. Először egy fényképnegatívon csodálkoztak rá a kutatók az arcra, ma már számítógép segítségével három dimenzióban rekonstruálták. Lehet, hogy Jézus leple volt?

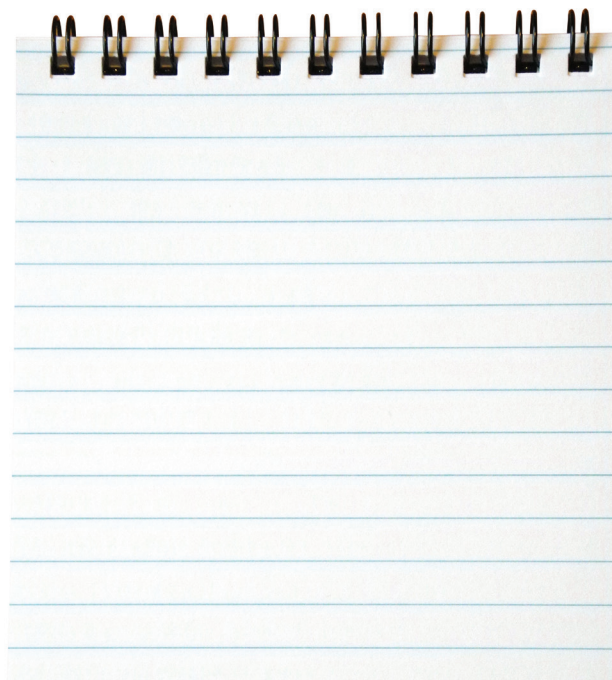
? 2. Figyeld meg a torinói leplet! Melyik része hol takarta be a holttestet? Hol találod az arc nyomait? Hogyan helyezkednek el a kezek? Figyeld meg a csuklón a seb helyét!

? 3. Jézus feltámadása nagy riadalmat keltett a sírt őrző katonákban. Vajon miért ijedtek meg? Keresd meg Mt 28,11–15-ben, hogyan próbálják a főpapok megoldani a dolgot!

Miért érdekük, hogy így hazudjanak?

? 4. Már megint szükség van az angyalokra! Mi az ő szerepük ebben a történetben?

Az asszonyok mély gyászban mentek a sírhoz, a végtisztességet szerették volna megadni Jézusnak, amire már nem volt idő péntek este, az ünnep kezdete előtt. Most teljes zavarodottsággal látják, hogy hiába jöttek. Mi már tudjuk azt, amit ők elképzelni sem tudtak. Teljes kétségbeesés vehetett erőt rajtuk, de ekkor hírt kapnak az angyaloktól a feltámadásról. Vajon fel tudjuk-e fogni az angyal szavát? Vajon emberi fogalmaink közé befér-e ez a példátlan esemény? Sok személyes találkozásnak kell megerősítenie a hírt: Jézus feltámadt, valóban feltámadt.

? 5. Igaz vagy hamis? A hamis mondatokat javítsd ki!

- A szombat elmúltával a magdalai Mária és a másik Mária mentek el, hogy megnézzék a sírt, és az üres sír mellett egy angyallal találkoztak.
- Az asszonyok mindent alaposan ellenőriztek, s csak utána távoztak a sírtól.
- Márk evangéliuma szerint velük tartott Erzsébet is, és az asszonyok azért mentek a sírhoz, hogy megkenjék Jézus testét.
- A tanítványok nem hitték el Máriának, hogy Jézus él.
- János evangéliuma szerint magdalai Mária Simon Péternek és a másik tanítványnak viszi meg a hírt, hogy eltűnt Jézus.
- A két tanítvány odafutott a sírhoz, hogy ellenőrizzék, amit Mária mondott. Péter hamarabb odaért a sírhoz, mint a társa.
- A síron kívül Mária találkozott Jézussal, akiről először azt hitte, hogy a kertész az.

52. Tényleg te vagy, Uram? ♦ Jézus megjelenik a tanítványoknak

📖 Lk 24,13–35; Jn 20,19–29

Amikor gyászolunk valakit, kétségbeesettek, szomorúak vagyunk, mert elvesztettük azt, akit szerettünk. Azt sem tudjuk elképzelni, hogyan fogunk nélküle élni. Ilyenkor jó beszélgetni arról, aki nincs már közöttünk, jó búcsút venni tőle gondolatban is. Ez segíthet minket, hogy elrendezzük, lekerekítsük a vele való kapcsolatunkat.

Vajon hogyan hallgatja Jézus a megghiúsult reményeket?

1. Figyeld meg, hogyan beszélnek a tanítványok Jézusnak a csalódottságukról! Húzd alá a szövegben!

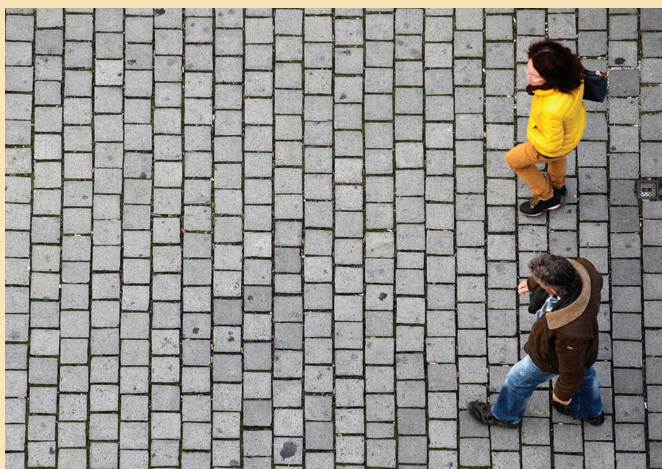
2. Hogyan vezeti rá Jézus a tanítványokat arra, hogy elhiggyék, hogy feltámadt?

Miért nem áll Jézus egyszerűen oda a tanítványok elé azzal, hogy „Békesség néktek, én vagyok az”?

A tanítványok gyászolják Jézust. Kétségbeesettek, mert elvesztették azt, akit szerettek. Az emmausi úton az elhunytáról beszélgetnek, Jézus pedig éppen ebbe az őt sirató beszélgetésbe kapcsolódik be, amikor a tanítványokhoz társul. Tanítani kezdi őket, a próféták ígéreteire mutat, és arra, hogy mindezek beteljesedtek. A tanítványok érzik, hogy jó együtt lenni ezzel a hozzájuk csatlakozott emberrel. Ezért marasztalják, és így élhetik át, hogy a kenyér megtörésében felismerik Jézust.

Nagyon hasonló a mi helyzetünk is: az igehirdetésben, a szentségekben lelhetünk közösségre Jézussal.

3. A tanítványok örömmel futnak vissza Jeruzsálembe. Találkoznak a többiekkel, és megosztják egymással az élményeiket. Vajon mi mindent mesélnek el egymásnak?

Te milyen Jézusról szóló élményeket, tapasztalatokat osztanál meg velünk?
Milyen kérdéseid, bizonytalanságaid vannak az eddigi tananyaggal kapcsolatban? Mire mondanád, hogy „hiszem, ha látom”, „hiszem, ha bebizonyítja valaki”?

A tanítványok beszámolnak Tamásnak arról, hogy megjelent nekik Jézus. Tamás kételkedik, sőt egészen drasztikusan fogalmaz, amikor arról beszél, hogy érinteni szeretné Jézus sebeit. Biztosan fáj neki, hogy ő kimaradt a találkozásból, és most kézzelfogható bizonyítékot szeretne. Törekvése becsülendő, hiszen egészen biztos akar lenni a dolgában. Jézus maga oldja meg a helyzetet, amikor megjelenik neki. Ugyanakkor azt mondja: „Boldogok, akik nem látnak, és hisznek.” Így bízhatunk mi is „vakon” Jézusban!

Miért csak a szemünknek akarunk hinni?
Miért vágunk ennyire bizonyítékokra?

?
4. Tamásnak nyolc napot kell várnia, amíg Jézus neki is megjelenik. Vajon hogyan beszélget ő a tanítványokkal a hetedik nap estéjén? Írhatod a beszélgetést úgy is, hogy abban te magad is részt veszel!

?
5. Egészítsd ki!

A hét első napján Jézus megjelent az összegyűlt _____, és megmutatta nekik a kezét és az oldalát. A tanítványok megörültek, hogy látják az Urat. _____ pedig, egy a tizenkettő közül, éppen nem volt velük, amikor _____ Jézus. A többi tanítvány elmesélte neki, hogy látták az Urat. Tamás azonban nem hitte el, és azt mondta: „Ha nem látom a kezén a _____ helyét, és nem érintem meg _____ a segek helyét, és nem teszem a kezemet az _____, nem hiszem.” _____ nap múlva, amikor együtt voltak a tanítványok, s Tamás is velük volt, _____ újra megjelent nekik. Jézus így szólt Tamáshoz: „ _____ ide az ujjadat, és nézd meg a kezeimet, nyújtsd ide a kezedet, és tedd az oldalamra, és ne légy _____, hanem hívő.” Tamás pedig így felelt: „Én Uram, és én _____!” Jézus így szólt hozzá: „Mivel látsz engem, hiszel: _____, akik nem látnak és hisznek.”

53. „Szeretsz-e engem?” + Nagy halfogás a Tibériás-tengernél

 Jn 21

Történetünk a Tibériás-tengernél játszódik. Ugyanennek a víznek még három nevét ismerjük. Keresd ki az alábbi igéket, és írd le az elnevezéseket! Nézd meg a Bibliában a VII. sz. térképet is!

Lk 5,1 _____

Mt 15,29 _____

Jn 6,1 _____

Jézus többször is megjelent a tanítványoknak. Hogy juthat akkor mégis Péter eszébe, hogy visszamenjen halászni?

1. Vajon milyen beszélgetés zajlik a tanítványok között, amikor útnak indulnak, vagy amikor ott ülnek a hajóban fogásra várva? Írj párbeszédet!

2. Figyeld meg Péter buzgalmát, ahogyan a tengerbe veti magát! Gyűjts olyan történeteket, amelyek Pétert hasonlóan lelkesnek, elszántnak mutatják!

Miért ennyire fontos Jézusnak, hogy Péter szereti-e?

Mit jelent Jézust szeretni? Hogyan tudom én őt szeretni?

Az eredeti görög szövegben Jézus és Péter különböző szavakat használ a szeretetre. Jézus a feltétel nélküli, isteni szeretet szavát használja, Péter pedig azt, ami inkább baráti szeretetet jelent. Mintha így beszélgetnének:

- Péter, szeretsz-e engem?
- Tudod, hogy kedvellek téged.
- Péter, de szeretsz-e engem?
- Igen, kedvellek téged.
- És kedvelni kedvelsz?
- Te mindent tudsz, tudod, hogy még ez a barátságom is mire volt elég.

Mit jelent Péter feladata?
 Milyen juhokról van szó,
 és hogyan kell őket legeltetni?
 Jézus Péter elhívásakor még arról beszél,
 hogy emberhalásszá teszi a halászbembert.
 Ez a kettő ugyanaz?

Bár a tanítványok többször is találkoztak a feltámadott Jézussal, életük, úgy tűnik, lassan visszacsúszik a régi kerékvágásba. Péter visszamegy halászni. Mintha azt mondaná: volt egy szép időszak az életünkben, ennek vége, éljünk a szép emlékeinkkel tovább. A Jézus nélküli élet azonban üresnek,

kudarcosnak tűnik. Nem fognak semmit. Nincs eredménye annak, amit Jézus nélkül tesznek. Ekkor jelenik meg a parton Jézus, és csodát tesz a halászokkal.

Péterben ott élhetett a tagadás emléke, talán ezért is figyel rá Jézus külön is oda. A beszélgetés megmutatja Péternek, hogy bár nem tudja tökéletesen szeretni Jézust, ahogyan erre senki emberfia nem képes, Jézus mégis feltétel nélkül szereti, és feladatot bíz rá: Jézus követőinek kell hogy a gondviselője, vezetője, pásztorja legyen.

Jézus elmondja Péternek, hogy a sorsa nem lesz könnyű. Jön majd idő öregkorában, amikor oda viszik, ahova nem akarja. Mi már tudjuk, hogy Péter a római keresztény közösség vezetője lett. A keresztényüldözések idején elfogták, és mártírhálált halt Rómában. Fejjel lefelé feszítették keresztre, mert ő azt mondta, nem méltó ugyanarra a halálra, mint a Megváltó.

3. Összekeveredtek a történet párbeszédeinek mondatai. A tanítványok, Jézus és Péter szólalnak meg. Rakd sorrendbe a mondatokat! Írj néhány mondatot az elbeszélőnek is!

- ☐ Uram, te mindent tudsz; te tudod, hogy szeretlek téged.
- ☐ Nincs.
- ☐ Elmegyek halászni.
- ☐ Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek téged.
- ☐ Vessétek ki a hálót a hajó jobb oldalán, és találtok!
- ☐ Simon, Jóna fia, jobban szeretsz-e engem, mint ezek?
- ☐ Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek téged!
- ☐ Simon, Jóna fia, szeretsz-e engem?
- ☐ Őrizd az én juhaimat!

- ☐ Simon, Jóna fia, szeretsz-e engem?
- ☐ Mi is elmegyünk veled.
- ☐ Kövess engem!
- ☐ Legeltesd az én juhaimat! Bizony, bizony, mondom néked: amikor fiatalabb voltál, felövezted magadat, és oda mentél, ahova akartál; de amikor megöregszel, kinyújtod a kezedet, más övez fel téged, és oda visz, ahova nem akarsz.
- ☐ Az Úr az!
- ☐ Legeltesd az én bárányaimat!
- ☐ Fiaim, nincs valami ennivalótok?

54. Hogyan tovább? ♦ Jézus mennybemenetele

 Mt 28,16–20

 ApCsel 1,4–14

1. Idézd föl az alábbi történeteket! Melyikben milyen információt, feladatot kap az, akinek Jézus megjelenik?

TÖRTÉNET	SZEMÉLY(EK)	TANÍTÁS, FELADAT, ÚTMUTATÁS
Mt 28,1–10		
Lk 24,13–35		
Jn 20,11–18		
Jn 20,19–23		
Jn 20,24–29		
Jn 21, 15–19		

Jézus már hetek óta sokszor megjelent a tanítványoknak.
Meddig mehet ez még így? Nem lenne jó, ha ma is így lenne?

2. Ahogy a két Mária mondta a tanítványoknak, elmentek Galileába, ahol Jézus nekik is megjelent. Máté evangéliumából úgy tűnik, ez volt az első találkozásuk a Feltámadottal. Figyeld meg a szövegben (Mt 28,16–20), hogyan fogadják a tanítványok Jézust!

Vajon miért fogják el kétségek a tanítványokat,
amikor Galileában megjelenik nekik Jézus?
És ha így van, miért borulnak le mégis előtte?

3. Olvasd el alaposan a missziós parancsot. Keress választ a következő kérdésekre: Mit kell tennie a tanítványoknak? Hol? Mit? Miért? Milyen hatalommal? Milyen erővel?

Vajon a mai tanítványok engedelmeskednek Jézus parancsának?

Az Olajfák hegye több fontos esemény helyszíne Jézus életében. Nem véletlenül. Zakariás próféciája (Zak 14,4) szerint az Olajfák hegyén jön el a Messiás, hogy megszabadítsa Jeruzsálemet. Jézus ebből az irányból vonul be Jeruzsálembe, ezen a hegyen van a Gecsemáné-kert, ahol elfogják, tehát innen indul megváltó szenvedése, és ez a helyszíne a mennybemenetelnek.

4. Mit állít szembe Jézus mivel? Mit köt össze ApCsel 1,8-ban az „ellenben” szó?

A felhő a Bibliában Isten jelenlétét fejezi ki. Amikor felhő takarja el Jézust a tanítványok szeme elől, akkor Isten öleli magához Fiát.

5. Jézus életének kulcshelyzeteiben, amikor erre az embereknek szükségük van, megjelennek az angyalok. Milyen fontos isteni üzenetet adnak át most a tanítványoknak?

Jézus búcsúzik a tanítványoktól. A tanúskodás, tanítás, kereszteselés feladatát bízta rájuk szer-
te a világon. De mivel a tanítványok maguk
gyengék lennének erre a feladatra, Jézus a
Szentlelket ígéri nekik, aki által erőt kapnak
majd a szolgálatra, és azt az ígéretet, hogy
velük van minden napon a világ végezetéig.
Így a búcsú nem végleges, csak formai: Jézus
immár nem testben lesz látható, hanem lélek-
ben van velünk.

6. Jézus úgy búcsúzott a tanítványaitól, hogy ígért nekik valamit. Meddig kell erre várni? Mit csináljanak addig? Figyeld meg a történetben, mit tettek a tanítványok a következő napokban!

Mit csinálsz te, amíg egy ígélet teljesülésére vársz? Jézus régi ígérete már betelje-
sedett. Észrevetted? Tudsz róla?

7. Párosítsd össze a történet kulcsmondait!

Menjete el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében,	minden napon a világ végezetéig.
Nekem adatott	ahogyan láttátok őt felmenni a mennybe.
És íme, én veletek vagyok	minden hatalom mennyen és földön.
Galileai férfiak,	tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek.
Ez a Jézus, aki felvitetett tőletek a mennybe, úgy jön el,	miért álltok itt az ég felé nézve?

MILYEN AZ ÉLET AZ EGYHÁZON BELÜL?

55. Mit tegyünk? + A tanítványok élete húsvét után

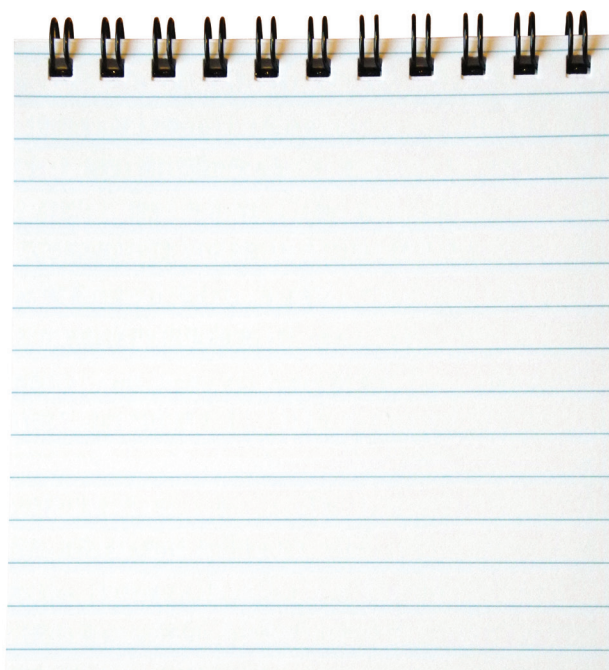
📖 ApCsel 1,12–14; 21–26

❓ 1. Keress egy olyan dolgot az életedben, amit nagy feladatként éltél meg! Hogyan készültél rá? Gyűjts ötleteket!

❓ 2. Figyeld meg a szövegben, kikkel voltak együtt a tanítványok Jézus mennybemenetele után!

❓ 3. Mit tudhatunk Jézus testvéreiről? Többek között az alábbi igékben olvashatunk róluk: Lk 8,19; Mt 13,55; Jn 2,12. Keresd ki ezeket a Bibliából!

❓ 4. Vajon hogyan imádkoznak a tanítványok, Mária és Jézus testvérei?

Azokat a tanítványokat nevezzük apostoloknak, akiket a feltámadott Krisztus küldött el szolgálatra.

Egy szombatnapi járóföld egy szűk kilométer. A szombatnapi törvények szerint ennyit volt szabad aznap gyalogolni.

Jakab, az Úr testvére volt az első jeruzsálemi gyülekezet vezetője.

❓ 5. Figyeld meg, milyen szempontok alapján választják ki a tizenkettedik apostolt! Húzd alá a szövegben!

❓ 6. József is alkalmasnak látszik a feladatra, mégsem ő kerül Júdas helyére. Vajon ő hogyan éli meg a döntést?

Urunk, „minden szív ismerője” vajon milyen feladatra választ ki téged?

„Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből.
Ez az első és a nagy parancsolat. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat.”
(Mt 22,37–39)

Jézus mennybemenetele után a tanítványok készülődnek. Tudják, hogy mi a feladatuk, tudják, hogy eljön majd Isten Szentlelke, akit Jézus megígért nekik. Várnak, és rendezik soraikat. Együtt vannak és imádkoznak. Megválasztják Mátyást, hogy pótolják Júdást, akit elveszítettek. Arra még nincs erejük, bátorságuk, hogy nekiinduljanak és tanítsanak. Olyanok, mint egy vitorláshajó, amelynek már fel vannak húzva a vitorlái, és a szélre vár.

7. Ki érezhetett, gondolkodhatott így? Többekre nézve is igaz lehet!

Elment Jézus, pedig azt ígérte, velünk lesz
minden napon a világ végezetéig!

A legjobban tesszük, ha együtt maradunk!
Imádkozzunk, hogy megtudjuk, mit kell tennünk!

Jó volt Jézussal és a tanítványokkal járni. Szívesen
adnám tovább mindazt, amit megéltem velük.

Nem rám esett a sors. Csak Isten tudja, miért.
És éppen azért, mert ő tudja, bizonyára jól van ez így.

Sok munka vár ránk. Nekünk, akik láttuk,
tanúskodnunk kell, hogy Jézus valóban feltámadt,
bármilyen hihetetlennek is tűnik.

56. Nem hevült-e a szívünk? • Pünkösöd

📖 ApCsel 2,1–17a.37–41

2010-es statisztikai adatok szerint a Föld 6 453 000 000 lakójának mintegy egy-harmada, 2 135 000 000 fő keresztény volt szerte az egész világon. Ebben az évben 68 397 000 Bibliát adtak ki!

Hogy lesz Jézus követőiből ekkora világra szóló csapat?

A zsidó pünkösöd ünnepe az első termés betakarításának ünnepe volt, és ekkor ünnepelték azt is, hogy Mózes bemutatta a Tízparancsolat kőtábláit a népnek. „Ma lettél néppé” – mondták. Erre a zarándokünnepre sok ezren érkeztek Jeruzsálembe szerte az egész Római Birodalomból, a legkülönbözőbb nyelveken beszélő emberek. A Szentlélek kitöltésével a keresztények számára ez az ünnep is új értelmet nyert: Ma lettünk Isten egyházává – mondhatnánk.

A tűz a Bibliában Isten jelenlétének szimbóluma. Amikor „valami lángnyelvekről” olvasunk, akkor az Apostolok cselekedeteinek írója, Lukács csak hasonlítani tudja valamihez Isten Lelkének megjelenését.

Mindenki érti a másikat?

Ez nem éppen az ellenkezője annak, ami Bábel tornyánál történt?

1. Milyen hatása volt Péter prédikációjának? Mit kérdeznek tőle? És milyen választ ad? Írd le!

Az egész világot megváltoztató ajándékot küld el Jézus a tanítványoknak és mindazoknak, akik csatlakoznak hozzájuk. Lelkét adja nekünk, a Szentháromság harmadik személyét, akiről a teremtéstörténetben így olvastunk: „Isten lelke lebegett a vizek fölött.” (1Móz 1,2) Pál apostol így ír róla: „Nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét.” (2Tim 1,7).

„Hiszek Szentlélekben.
Hiszem az egyetemes anyaszentegyházat,
a szentek közösségét,
a bűnök bocsánatát,
a test feltámadását
és az örök életet.”

(Apostoli hitvallás)

2. Te mit mondanál el Jézusról, hogy meggyőzd a hallgatóságodat, hogy Jézus a Megváltó?

3. Rendezd sorba az eseményeket!

- ☐ Péter prédikálni kezdett, Jóel prófétára hivatkozott.
- ☐ Eljött pünkösd napja, a nagy zarándokünnepre sokan jöttek Jeruzsálembe.
- ☐ Sokan megkeresztelkedtek és csatlakoztak a tanítványokhoz.
- ☐ Szélrohamhoz hasonló zúgás támadt, és valami lángnyelvek jelentek meg.
- ☐ A tanítványok megteltek Szentlélekkel.
- ☐ Az emberek úgy érezték: ha mindez úgy van, ahogy Péter mondta, akkor tenniük kell valamit.
- ☐ Sokan azt hitték, édes bortól részegedtek meg a tanítványok.
- ☐ Mindenki a maga nyelvén hallotta beszélni a tanítványokat.

57. Mi az egyház? • Az első gyülekezet

ApCsel 2,42–47

ApCsel 4,32–35

Mi az egyház? Hol itt a lényeg? Tényleg ilyen sokféle egyház van?

1. Keresd ki a szövegekből a kérdésekre vonatkozó információkat! Írd le!

Milyen tevékenységek voltak meghatározóak számukra?	
Mi volt a fő mondanivalójuk?	
Milyen helyszíneket említ a szöveg?	
Hogyan viselkedtek egymással?	
Milyen tulajdonságokkal jellemzi őket a Biblia?	
Hogyan tekintettek rájuk az emberek?	

A Jeruzsálemben pünkösdkor megalakult gyülekezetet mint a keresztények legelső közösségét ősgyülekezetnek nevezzük.

A gyülekezetet Isten Szentlelke alakítja. Azokból az emberekből jön létre, akik megkeresztelkednek, és csatlakoznak a Jézus Krisztusban hívők közösségéhez. Egyház ott van, ahol ebben a közösségben a Jézus Krisztusról szóló örömhírt, az evangéliumot tisztán hirdetik, keresztesnek, és közösen ünneplik az úrvacsorát, ahogy Jézus rendelte.

Annyira hangsúlyozza Lukács a vagyonszövetséget!
Ma nem kéne vagyonszövetségben élnünk?

Az Apostoli hitvallásban az egyetemes anyaszentegyházat valljuk. Minden keresztény részese Krisztus egyházának. A katolikusok úgy mondják a hitvallást, hogy a katolikus anyaszentegyházról beszélnek. A katolikus (görög) szó azonban magyarul egyetemeset jelent. Így hát ők sem mondanak mást!

? 2. Két keresztény szimbólumot látsz a képeken. Az első ismerős már év eleje óta. Emlékszel rá? Ha kell, lapozz vissza a második leckéhez! A második képhez fejtss meg a két rejtvényt!

_____ = ICHTYS a következő mondat rövidítése görögül:

JZSRSTSSEFAEVLÓ
ÉUKIZUITNIMGÁT

? 3. Hogyan élt az első gyülekezet? Igaz vagy hamis? Javítsd ki a hamis mondatokat!

A tanítványok tanították a közösséget.

Jézus csodái jelei voltak isteni hatalmának, a tanítványok nem tettek ilyen jeleket.

Az első keresztények mindenüket megosztották egymással, javaikat eladták.

A templomban megtörték a kenyeret, ahogy Jézus az utolsó vacsorán elrendelte.

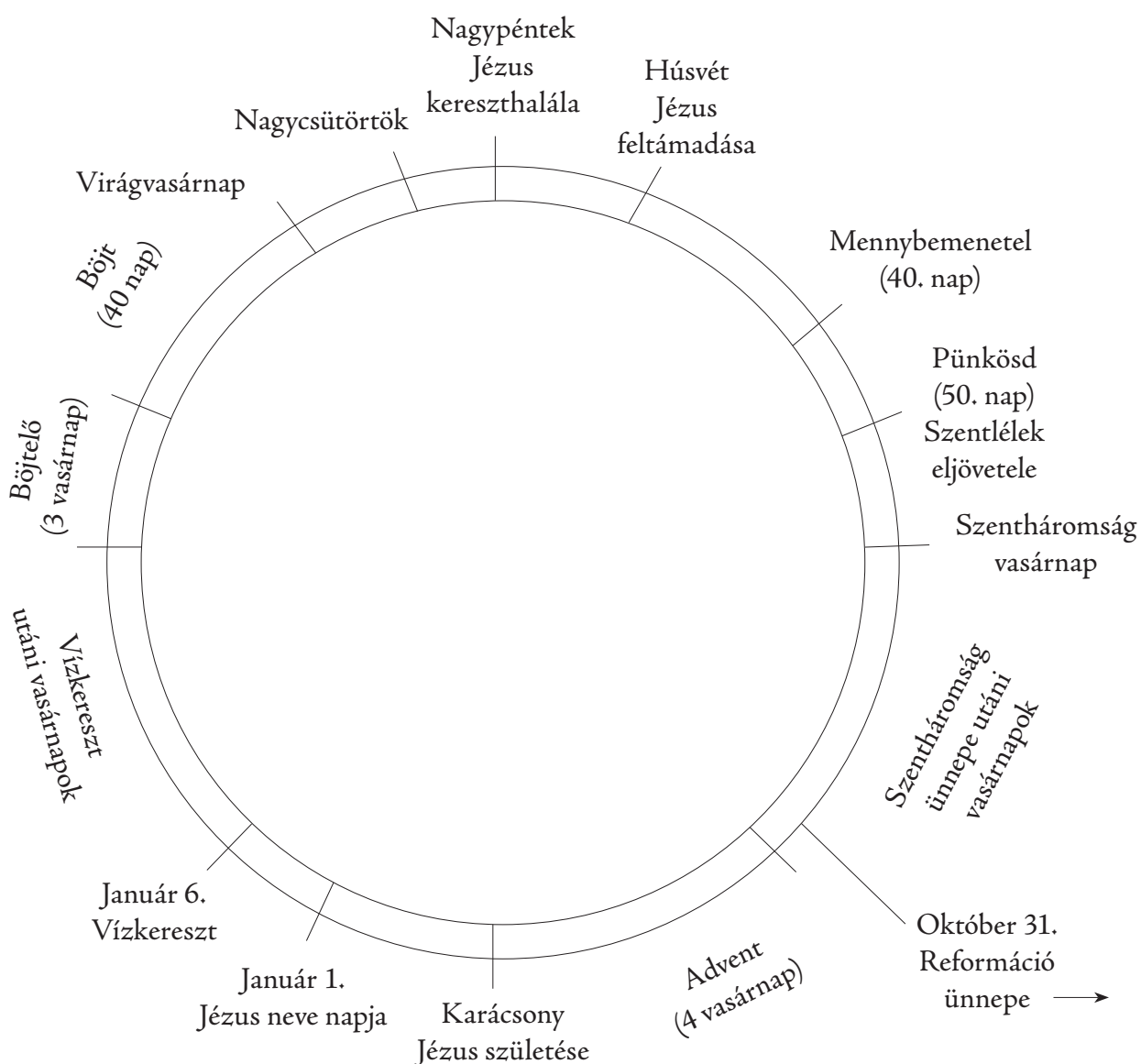
Egyre nőtt a gyülekezet, napról napra sokan csatlakoztak hozzájuk.

Kitartás, öröm és tiszta szív jellemezte az első keresztényeket, kedvelték őket.

58–60. Lehet máshogy nézni az idő múlását?

1. Minden évben megünnepeljük az adventet, a karácsonyt, a húsvétot és a többi ünnepet. Ebben a tanévben megtanultad, hogy az ünnepek nagy része Jézus életéhez kapcsolódik. Az alábbi ábrán megtalálod, hogy milyen sorrendben követik egymást. Minden ünnephez keress ki egy szimbólumot az énekeskönyvből, amely illik hozzá, és rajzold a körön belülre. A körivet pedig annak megfelelően színezd ki, hogy milyen színű az oltárterítő akkor a templomban. Nézz utána a színek jelentésének!

2. Párosítsátok össze a következő kulcsmondatokat a különböző ünnepekkel!

Elvégeztetett.

Isten emberré lett.

Készítsétek az Úr útját!

Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!

Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok!

Feltámadt!

Kitöltötte Szentlelkét.

Hozsánna a Dávid Fiának!

Én hozzád imádkozom, Uram.

Tegyetek tanítvánnyá minden népet!

Advent

Karácsony

Vízkereszt

Böjt

Virágvasárnap

Nagycsütörtök

Nagypéntek

Húsvét

Mennybemenetel

Pünkösd

A körívben található ünnepek közül idei tanulmányaid során mindegyikkel találkoztál, kivéve a reformáció ünnepével. A reformáció mozgalma Luther Márton szerzetes nevéhez fűződik, aki 1517. október 31-én kiszögezte 95 tételét a wittenbergi vártemplom kapujára. Ebben többek között megfogalmazta azt, hogy keresztény életünknek, az egyháznak vissza kell térnie az evangélium tanításához. Ezt jelenti a reformáció, amelyet megújításnak is nevezhetünk.

Hejhó, Fiúk! Hejhó, Lányok!

Véget ért közös utazásunk. Emlékeztek, mikor is indultunk? Már alig emlékszem rá, annyira összeszeszoktunk. Egy csapat lettünk az idő során.

Meg tudod-e mondani, mi változott azóta a világban, hogy elindultunk?

Nem csak a környezetünk változott, hanem mi magunk is. Én például majdnem egy egész évvel öregebb lettem. Ez már rajtam alig látszik, én már nem leszek magasabb, de Ti minden bizonnyal külsőtökben is változtatok.

Keressetek változásokat egymáson!
Ki miben változott meg az elmúlt tanévben?

De mi változott a gondolkodásotokban? Remélem, tanultunk együtt olyat, amit soha többé nem felejtetek majd el.

Soroljatok fel embereket a Bibliából, akiket megismertetek ez alatt az idő alatt!

Most pedig beszéljünk a hajóról! Ugye, még mindig gyönyörűnek látjátok? Megismertük a vitorlákat és a kajütöket, a kormányt és a horgonyt. Tudjuk, hogy kell kormányozni, és milyen érzés a hullámokon aludni. Ismerjük a viharos tengert és a tükörsima vizet. A csillagos égbolt ugyanúgy kitárult előttünk, mint a nagy mélység.

Eljött a búcsúzás ideje. A végére hagytam a legfontosabbat. Lehet a hajó csodálatos, készülhet a legremekebb fából, ragyoghatnak a vitorlái, csilloghatnak a réz műszerek, működhet rajta a világ legpontosabb szerkezete, sőt szolgálhatnak rajta a legkitűnőbb hajósok, hiába minden, ha nincs szél. Mert a vitorlás hajó széllel megy.

Ugye tudjátok, mire gondolok, amikor a szélről beszélek?

Bizony, a mi hajónkat, tanulásunkat, közösségünket Isten jelenléte hajtja. Sokszor hasonlítják Isten Szentlelkét a szélhez, mert – ahogy Jézus mondja – nem tudjuk, honnan jön és hova megy, nem tudjuk kiszámítani, előidézni, uralni. A szél azt teszi, amit akar.

Isten nélkül nem sok értelme van hittanról beszélni. Viszont én hiszem, hogy feltámad a szél, Isten közel jön hozzánk, és akkor mindaz, amit tanultunk, nem egy év tananyaga lesz, hanem az életünk maga.

Ezt kívánom Nektek! Hajónk megérkezett a kikötőbe. Alig várja, hogy majd újabb utakra induljon. Addig is:

JÓ SZELET, MATRÓZOK!

Barátotok: a Hajóács

Kiadja a Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadója
Budapest, 2018
www.lutherkiado.hu
Felelős kiadó: Kendeh-Kirchknopf Péter
Műszaki szerkesztő: Török Andrea
Szöveggondozó: Miklósné Székács Judit, Petri Gábor

Nyomdai kivitelezés: Mondat Kft.
www.mondat.hu
Felelős vezető: Nagy László

ISBN 978-963-380-128-4

EV-036

890 Ft